

Årsberetning 2019

For kystens verdier

3

Kjære leser!

5

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

7-15

Årsberetning

- s. 7 Virksomhetens art
- s. 7 Formål
- s. 7 Fortsatt drift
- s. 7 Nøkkeltall
- s. 8 Styrets aktiviteter
- s. 8 Omsetning
- s. 10 Økonomi
- s. 12 Datterselskaper
- s. 13 Arbeidsmiljø
- s. 13 Ytre miljø
- s. 13 Godtgjørelser og honorarer
- s. 14 Utsikter 2020
- s. 14 Etter 13 uker i 2020

17-35

Regnskap 2019

- s. 17 Resultatregnskap pr. 31. desember 2019
- s. 18 Balanse pr. 31. desember 2019
- s. 19 Kontantstrømoppstilling
- s. 20 Noter
- s. 32 Revisors beretning
- s. 35 Kontrollkomitéens årsmelding

37-74

Virksomhetsrapport

- s. 37 Hovedtall for omsetning
- s. 39 Kvantums- og verdiutvikling
- s. 39 Omsetningsformer
- s. 41 Utenlandske landinger
- s. 42 Omsetning av ombordfrys fisk landet ved nøytrale fryselagre
- s. 43 Kjøpere og aktivitet
- s. 44 Sjømateksport fra Norge
- s. 47 Omsetning av viktige arter/produkter
- s. 70 Kontrollordninger
- s. 70 Styrets markedsmidler
- s. 71 Økonomi
- s. 73 Europakontoret
- s. 73 Informasjonsvirksomhet
- s. 74 Informasjonsteknologi
- s. 74 Råfisklagskortet
- s. 74 Valg og oppnevninger til tillitsverv

75-77

Årsmøtet 2019

80-82

Statistikk

83

Representanter fra Norges Råfisklag

i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2019

83

Organisasjonskart

Eiendommene sør for Torghuken solgt i 2019

I begynnelsen av 2019 ble det innledet forhandlinger om salg av Råfisklagets tre eiendommer sør for Torghuken ved Stortorget i Tromsø sentrum. Avtale med kjøper om overdragelse ble sluttført i april. Eiendommene har tilført Norges Råfisklag gode resultater over tid. Gevinsten av salget frigjorde betydelig likviditet som vil bli benyttet til å finansiere oppkjøp av resterende eierandeler i eiendommen Kystens Hus i Tromsø. Råfisklagets engasjement på eiendomssiden i Tromsø er nå tilbake på nordsiden av Torghuken der det gamle DOMUS-bygget en gang sto.

Foto: Arkiv Norges Råfisklag / Thor E. Kalsaas

DOMUS-bygget

Kystens Hus

Eiendommene sør for Torghuken

Kjære leser!

Styreleder Johnny Caspersen. Foto: Christian Caspersen

Adm. direktør Svein Ove Haugland. Foto: Espen Solli

I økonomien opererer man med et uttrykk som heter «Svarte svaner». Dette skal beskrive hendelser som kommer brått og uventet og som skaper dramatiske endringer. Når denne årsberetningen ferdigstilles befinner vi oss i en situasjon som definitivt må kalles en «Svart svane».

Andre uka av mars 2020 iverksatte den norske regjeringen samfunnsregulerende tiltak som er de mest omfattende og dramatiske etter krigen. Vi er midt inne i en global krise som er skapt av covid-19 epidemien. De økonomiske og markedsmessige konsekvensene av epidemien og mottiltakene mot denne, er det i april 2020 ikke mulig å overskue. Det er imidlertid sannsynlig at både samfunnet og næringa vår vil være preget av dette i lang tid framover.

Samtidig er den norske økonomien rammet av et brutalt fall i oljeprisen. Hvis dette varer, vil det kunne få alvorlige konsekvenser både for Norge og flere viktige markeder for norsk fisk. På toppen av det hele har det oppstått betydelig uro i valutamarkedene. Selv om en svekket krone kan være gunstig for eksporten, har flere aktører begynt å snakke om at alle disse faktorene bidrar så negativt i markedene at man kan omtale det som «En perfekt storm»: De negative faktorene forsterker hverandre og kan skape en meget krevende situasjon.

Alt dette innebærer at denne årsberetninga for 2019 beskriver en helt annen markeds- og omsetningssituasjon

enn den vi nå etter all sannsynlighet er på vei inn i. Gårdagens gode nyheter blir imidlertid underordnet i den situasjonen vi befinner oss.

Beretningsåret ble nok et rekordår for fiskerne som leverer sine fangster gjennom Råfisklagets omsetningsordninger. Med god drahjelp fra et godt marked og en gunstig valutasisuasjon med en svak norsk krone, steg fiskernes inntekter blant annet som følge av prisoppgang på flere av de viktigste artene som Råfisklaget omsetter.

2019 ble dermed det sjette året på rad med meget gode inntekter for fiskeflåten. Resultatene i disse årene burde danne et godt grunnlag for å håndtere de svingningene som vi vet alltid kommer i næringa vår. I fiskerinæringa er jo svingninger det normale og den vedvarende positive utviklingen i årene etter 2013 er i så måte nokså unik.

Ut fra det vi vet i dag, tror vi næringa vår må innstille seg på en periode med mer krevende forhold enn det vi har sett de siste årene. Dette vil også påvirke fiskernes inntekter. Vi får da trøste oss med at slike krevende perioder tidligere har åpnet nye muligheter for næringa når man kommer på offensiven igjen. Se bare på kriseåret 2013, som la grunnlaget for oppgangen etterpå.

Imens må vi trøste oss med å oppsummere et meget vellykket beretningsår og håpe på at utfordringene i kjølvannet av covid-19 varer kortest mulig.

God lesning!

Johnny Caspersen
Styreleder

Svein Ove Haugland
Adm. direktør

Flott kveite på 77 kg tatt utenfor Vannøya. Foto: Kevin Sjøvik

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2019:

Styret

Styreleder: Johnny Caspersen, Tromsø
Nestleder: Kjell Bjørnar Bakken, Bodø

Representanter fra Fiskarlaget Nord:

Hans Petter Rasmussen, Rypefjord

1. vara *Jacob West, Hammerfest*
2. vara *Torbjørn Mathisen, Havøysund*

Jimmy Tøllefsen, Husøy

1. vara *Kurt Ludvigsen, Sommarøy*
2. vara *Bjarni Sigurdsson, Tromsø (fra 15.5.)*
(tidligere 2. vara til 15.5. var inhabil)

Representanter fra Nordland Fylkes Fiskarlag:

Holger Pedersen, Henningsvær

1. vara *Børge Iversen, Ballstad*
2. vara *André Reinholdtsen, Myre*

Kjell Bjørnar Bakken, Bodø

1. vara *Rolf Guttorm Kristoffersen, Myre*
2. vara *Einar Helge Meløysund, Engavågen*

Representant fra Fiskarlaget Midt-Norge:

Egil Berge, Mausund

1. vara *Trond Iversen, Dyrvik*
2. vara *Remi Hatland, Rørvik*

Representant fra Møre og Romsdal Fiskarlag:

Lars Erik Hopmark, Smøla (fra 15.5.)

John Bjørnholm, Aure (til 15.5.)

1. vara *Arnstein Næss, Smøla (fra 15.5.)*
Lars Erik Hopmark, Smøla (til 15.5.)
2. vara *Lars Kåre Kvila, Averøy*

Representant fra Norsk Sjømannsforbund:

Kjell-Otto Knoph, Rypefjord (fra 15.5.)

Erlend Hanssen, Stokmarknes (til 15.5.)

1. vara *Helge Morten Steffenakk, Strønstad (fra 15.5.)*
Andrew Pettersen, Ånstad (til 15.5.)
2. vara *Alf Arne Hansen, Finnsnes (fra 15.5.)*
Kjell-Otto Knoph, Rypefjord (til 15.5.)

Representant fra Fiskebåt:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. vara *Jan Roger Lerbukt, Tromsø*
2. vara *Knut R. Holmøy, Sortland*

Representant fra Norges Kystfiskarlag:

Paul O. Jensen, Kvaløya

1. vara *Kjell Olav Halland, Napp*
2. vara *Jens Stensen, Vardø*

Ansattes representant:

Einar Mortensen, Tromsø

Vara *Kristoffer Kilvær, Tromsø*

Arbeidsutvalget

Faste medlemmer, oppnevnt av styret:

Johnny Caspersen – leder

Kjell Bjørnar Bakken – nestleder

Hans Petter Rasmussen – medlem

1. vara *Paul O. Jensen*
2. vara *Lars Erik Hopmark*

Utvidet arbeidsutvalg ved hovedprisdøftelser, oppnevnt av styret:

Paul O. Jensen

1. vara *Lars Erik Hopmark*
2. vara *Kjell-Otto Knoph*

Kontrollkomité

Leder: *Geir Roger Benonisen*

Henrik Henriksen, Botnhamn

1. vara *Svenn Magnus Olsen, Helligvær*
2. vara *Roy Iver Isaksen, Kvænangen*

Geir Roger Benonisen, Sørvågen

1. vara *Stig Atle Sivertsen, Landegode*
2. vara *Oddbjørn Valter Larsen, Myre*

Ole Morten Fjukstad, Rørvik

1. vara *Bjørn Morvik, Dolmøy*
2. vara *Arve Flø, Aure*

Statens kontrollør:

Ida Pollan Thowsen, Oslo

Årsberetning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag SA er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Lov om førstehandsomsetning av viltlevende marine ressursar (fiskesalgslagsloven) og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehandsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et samvirkeforetak. Foretakets eiere er Norges Fiskerlags regionale fiskerlag i salgslagets område, Fiskebåt, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskerlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert førstehandsomsetning av viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Fortsatt drift

Årsoppjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2020 samt strategiplan for årene framover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2019: 1.086.000 tonn rund vekt
(2018: 1.162.000 tonn rund vekt)
Omsetningsverdi 2019: 13,031 millioner kroner
(2018: 12,748 millioner kroner)

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2019 sammenlignet med 2018 (millioner kroner)

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
165	248	Driftsinntekter	117	126
50	136	Driftsresultat	16	33
0	45	Finansresultat	160	16
37	168	Årsresultat	165	36

Konsernet består av morselskapet Norges Råfisklag SA og eiendomsselskapene Fiskernes Hus AS, Kystens Hus AS (tidligere Stortorget 1 AS), Fiskergata 22 Svolvær AS, samt investeringsselskapet Marinvest AS.

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det gjennomført totalt åtte styremøter, hvorav ett møte ble gjennomført som telefonmøte. Det ble behandlet totalt 83 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og datoer:

Tromsø	22. januar (telefonstyremøte)
Tromsø	25. februar
Tromsø	10.-11. april
Tromsø	13. mai (før årsmøtet)
Tromsø	15. mai (etter årsmøtet)
Tromsø	26. august
Rio de Janeiro	24. oktober (styretur)
Tromsø	11.-12. desember

Årets studietur for styret ble gjennomført til Brasil hvor programmet innebar møter med Sjømatrådets representanter, det norske konsulatet i Rio, forskjellige næringsaktører og organisasjoner og besøk på markeder. Det ble også gjennomført et besøk i Santa Catharina sør i Brasil hos et lokalt rederi, en fiskeriorganisasjon og en produksjonsbedrift. Råfisklaget deltok og holdt foredrag på to fiskerikonferanser i regi av Sjømatrådet i henholdsvis Sao Paulo og Rio. På konferansen i Rio deltok hele Råfisklagets delegasjon.

Arbeidsutvalget har i beretningsåret avholdt i alt fem møter og behandlet 25 saker.

Omsetning

Årets omsetning

Den gode markedssituasjonen sammen med en meget gunstig valutasituasjon med en svak norsk krone, har medført god flyt i omsetningen innen Råfisklagets fiskerier.

Det ble omsatt fangster til en samlet verdi av 13,031 millioner kroner i 2019 mot 12,748 millioner kroner i 2018. Dette er en økning på 283 millioner kroner, noe som tilsvarer 2,2 %. Dette er igjen tidenes høyeste omsetningsverdi for Råfisklaget i løpende kroner. Når vi korrigerer for prisstigningen er verdien marginalt høyere enn foregående år.

Hovedgrunnen til den fortsatt positive verdiutviklingen er prisoppgangen for torsk, hyse og sei, samtidig som man har opprettholdt en høy aktivitet i rekefisket og i de utenlandske landingene av fisk og reker.

For den norske fiskeflåten endte totalverdien på 10,774 millioner kroner mot 10,553 millioner kroner året før. Dette ga en oppgang på 221 millioner kroner tilsvarende 2,1 %. Korrigert for prisstigning ble dermed verdien av de norske landingene litt lavere enn i 2018. Sett i et lengre perspektiv, kan man observere at realverdien av de norske landingene i Råfisklagets fiskerier er mer enn fordoblet siden 2009. Den norske omsetningen var da 4,186 millioner kroner, noe som tilsvarer 5,159 millioner kroner i realverdi i 2019.

Den utenlandske flåten omsatte fangster til en verdi av 2,257 millioner kroner mot 2,195 millioner kroner året før. Økningen ble med det på 2,8 %.

Torsk er det absolutt viktigste fiskeslaget i Råfisklaget og sto for 60 % av totalomsetningen, noe som er samme andel som i 2018. Det ble landet 387,400 tonn torsk til en verdi av 7,874 millioner kroner. I 2018 var tilsvarende tall 436,700 tonn til en verdi av 7,589 millioner kroner. Vi ser med dette at torsken har hatt en betydelig prisoppgang. Torsken hadde en prisoppgang fra 2018 til 2019 på hele 22 % for ferske leveranser og på 10 % for fryste produkter.

Hyselandingene endte på 91,400 tonn i 2019 mot 96,700 tonn i 2018. Førstehåndsverdien for hysa var 1,310 millioner kroner mot 1,279 millioner kroner året før. Dette viser at også hysa hadde en positiv prisutvikling med 5 % prisoppgang for fersk hyse og 6 % for fryst hyse.

Den totale verdien av omsatte reker endte på 1,021 millioner kroner i beretningsåret mot 1,101 millioner kroner året før. Med en kvantumsøkning til totalt 38,000 tonn fra 35,640 tonn året før, ser man at det har vært en prisnedgang for reker totalt sett. Det er fryste råreker til pilling som har hatt en prisnedgang på 29 % i 2019.

Seikvantumet endte på totalt 109,500 tonn mot 129,000 tonn året før. Verdien var på 814 millioner kroner mot 807 millioner kroner året før. Også for seien var det en meget positiv prisutvikling som drev totalverdien oppover. For fersk sei økte gjennomsnittsprisen med 27 % mens prisoppgangen var på 17 % for den fryste seien.

Minsteprisene

Det er innført prøveordning med dynamiske minstepriser for torsk, hyse, sei, rognkjeks og kongekrabbe. I 2019 ble det gjennomført justeringer i minsteprismodellen for sei. Dette var en reversering av endringer som ble gjort i modellen i den krevende 2018-sesongen. Det er styrets vurdering at de dynamiske minsteprisene fungerer godt og hensiktsmessig.

Ordinære prisdrøftelser gjennomføres tre ganger i året.

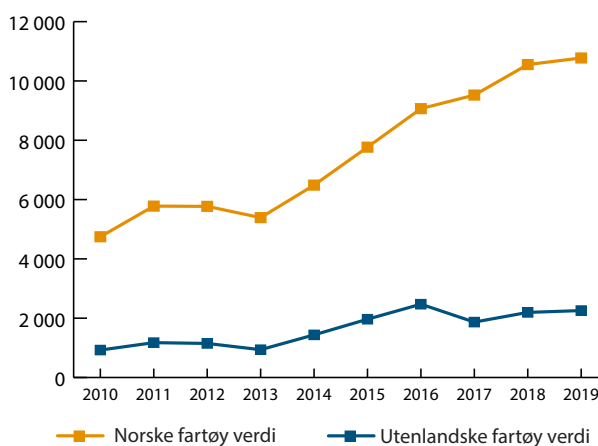

Diagram 1: Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fiskefartøy 2010–2019 (millioner kroner). Verditalleene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

I prisdrøftelsene i desember 2019, ble det innført redskapsavhengige minstepriser for kveite ved at det ble etablert en egen minstepris for krokfanget kveite som ligger 5 kroner over øvrige redskaper.

Det gjennomføres separate og tradisjonelle prisdrøftelser for følgende arter:

- Kvitlaks
- Vågehval
- Taskekrabbe og skjell
- Sjøtilvirket tørrfisk
- Ferske reker

Det vises ellers til tabell 2 og utviklingen i faktisk betalte priser for norske og utenlandske fangster fordelt på hovedvaregruppen fisk, og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff. Prisene er oppgitt pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff. Tabellen viser gjennomsnittstall og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige omsetningstjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. Som basis for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket (salgsvilkårene) fremgår av våre forretningsregler, rundskriv og sirkulærebrev.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets salgsvilkår, herunder prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte leveringsavtaler.

- Frivillig auksjon og kontrakter på ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen splittes fangstene opp i markeds-tilpassede auksjonspakker som tilbys interesserte norske kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt. Disse pakkene kan også selges på kontrakter som inngås direkte mellom rederi og kjøper, men som administreres av Råfisklaget. I beretningsåret er det startet et arbeid for å øke andelen fryst fisk som selges på auksjon. Forslag om et strammere auksjonsregelverk med blant annet krav om at 50 % av fryst hel fisk av torsk, hyse og sei skal selges på auksjon, er sendt ut på høring hos fiskeriorganisasjonene.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker. De senere år har leveringsavtaler mellom rederi og kjøper vært helt dominerende omsetningsform for reker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp, auksjon av låssatt sei eller egenovertakelse. Kval ble i 2019 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

Fiskerne kan også etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte fra båten til forbruker (kaisalg).

Omsetning av ombordfryste produkter som landes ved de nøytrale fryselagrene skjer via NR Auksjon, kontrakter og egenovertakelse. I 2019 ble det landet 563 fangster og totalt omsatt 178.000 tonn fisk av alle arter. Dette er en kvantumsnedgang på 13,5 % fra 2018. Totalverdien av omsetningen endte på 3.500 millioner kroner, noe som er en nedgang på 5,4 % fra året før. Reduserte kvoter i 2019 resulterte i færre lossinger og nedgang i totalt losset kvantum. Gode og stigende priser for torsk, hyse og sei gjennom hele 2019, er forklaringen bak verdiutviklingen til tross for nedgang på kvantum for omsetning av ombordfryste fangster.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* for hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff fra norske og utenlandske fiskefartøy 2010–2019 (kroner pr. kg)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fisk (alle arter)	8,39	9,44	9,10	8,07	9,19	11,34	12,53	13,38	14,50	16,70
Reker (alle kategorier)	15,40	17,77	19,24	22,50	25,94	30,41	28,19	26,08	30,90	26,88
Kongekrabbe	46,29	86,03	82,25	61,49	78,87	85,79	125,88	149,58	169,19	175,31
Snøkrabbe				13,52	26,00	26,22	30,56	49,38	58,51	65,44
Taskekrabbe	7,60	8,26	8,85	9,26	9,97	10,46	10,48	10,71	11,09	12,06
Småkval	32,17	31,99	34,04	33,54	33,87	34,21	34,74	35,18	34,64	35,32
Restråstoff, eksklusive rognkjeksrogn	6,03	5,20	4,75	4,57	3,71	3,33	4,20	3,61	4,03	4,59

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av fiskesalgslagsloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§13) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§14). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i ett tilfelle:

- I perioden 11. mai til 6. juni regulerte Råfisklaget landingene av fersk hyse fisket med konvensjonelle redskaper med en kvote på 20 tonn pr. døgn. Reguleringen ble gjennomført med hjemmel i fiskesalgslagsloven §13. Styrets Arbeidsutvalg vedtok senere at reguleringen ikke skulle gjelde snørefanget hyse. Reguleringen ble gjennomført på bakgrunn av store landinger med kvalitets- og mottaksproblemer.

Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet.

Råfisklaget disponerte i utgangspunktet en samlet ramme på 16,8 millioner kroner til føringsordninger i 2019 mot 22,9 millioner kroner i 2018. I tillegg finansierte Råfisklaget i 2019 føringsordningene med 2,2 millioner kroner fra inntrukne midler. Total ramme ble med det 19,0 millioner kroner.

I beretningsåret har de viktigste føringsordningene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg

I tillegg har Råfisklaget hatt ordninger for føring av fersk kystreke til produksjonsanlegg, brønnbåtføring av sei og føring av kongsnegl.

Stortinget har for 2020 redusert bevilgningen til føringstilskudd betydelig samtidig som de har anmodet fiskesalgslagene om å benytte inntrukne midler til føring. Råfisklaget har på denne bakgrunn disponert inntrukne midler med ambisjon om å opprettholde samme ramme for føringstilskudd som i 2019.

Styret er bekymret over fallende rammer for føringstilskudd over statsbudsjettet. Vi vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringsordningene er også viktige for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikk-kostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

Styret viser ellers til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten senere i årsberetningen.

Økonomi

Resultat 2019

Konsernets resultatregnskap for 2019 viser et overskudd etter skatt på 168 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2018 var et overskudd på 37 millioner kroner.

Den totale verdien av førstehåndsomsetningen ble på 13 milliarder kroner, noe som er en økning på 283 millioner fra 2018. Omsetningsverdien knyttet til førstehåndsomsetningen ga avgiftsinntekter på 99 millioner, som er en reduksjon på 8 millioner fra året før. Årsak til reduksjon skyldes at avgiftsnivået ble redusert med 10 % i juli 2018. Andre driftsinntekter, inkludert refunderte kostnader for aktiviteter knyttet til ressurskontroll, utgjorde 18 millioner kroner i 2019. Konsernets eiendomsdrift tilførte leieinntekter på 29 millioner kroner. Konsernet har solgt 3 eiendommer i 2019. Realisasjonen er foretatt gjennom aksjesalg og har medført en gevinst på 103 millioner. Gevinsten er skattefri som følge av at gevinst ved aksjesalg ikke beskattes. Konsernets samlede driftsinntekter utgjorde 248 millioner kroner i 2019, mot 165 millioner året før.

Konsernets driftsresultat viser et overskudd på 136 millioner kroner. Dette er 86 millioner kroner bedre enn for 2018.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringen forøvrig. I driftsregnskapet for 2019 ble det i likhet med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange fiskerisamfunn langs kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne og framtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på blant annet digitalisering, forskning og utvikling, innovasjon, markedsarbeid, infrastruktur og informasjon.

Konsernets forbedrede likviditet i 2019 skyldes fiskeindustriens reduserte reelle kredittid i sesongen samt frigjort likviditet ved realisasjon av aksjer. Disse faktorene samt økt markedsrente siden 2018 har bidratt til økte renteinntekter på 6 millioner.

Konsernets plasseringer av langsiktig overskuddslikviditet i finansmarkedet resulterte i en positiv avkastning på 9,2 % i 2019. I 2018 var tilsvarende resultat en negativ avkastning på 1,8 %.

Norges Råfisklag har i mange år hatt et eierskap i Fiskeribladet AS. Eierskapet har vært på 33,4 % og har vært strategisk viktig. I 2019 ble det imidlertid besluttet å selge aksjene til øvrig eier NHST Global Publications AS. Det var et godt forhandlingsklima som resulterte i salg av eierposten sommeren 2019, og som ga en aksjegevinst på 4 millioner kroner. Norges Råfisklag vil framover søke å ha et fortsatt godt samarbeid med Fiskeribladet AS.

Konsernets finansresultat i 2019 viser et overskudd på 45 millioner kroner.

Konsernets resultat før skatt viser et overskudd på 181 millioner kroner. Beregnet skattekostnad er 13 millioner kroner for 2019. Betalbar skatt utgjør 12 millioner kroner inkludert formueskatt på 1,3 millioner kroner, jfr. regnskapsnets note 2.

Styret er tilfreds med konsernets resultat for 2019.

Balanse pr. 31. desember 2019

Konsernets eiendeler utgjorde 1,6 milliarder ved utgangen av regnskapsåret, hvorav 1 milliard var knyttet til omløpsmidlene.

Økningen av totalbalansen fra 2018 har i vesentlig grad sammenheng med realisasjon av eiendommene. Eiendommene var nedskrevet, og vederlag for salget har medført økt likviditet for konsernet. Midlene vil bli benyttet til oppkjøp av eierandeler i eiendommen Kystens Hus i Tromsø.

Kortsiktig gjeld var på 343 millioner som er en reduksjon på 83 millioner fra 2018. Reduksjonen er i hovedsak knyttet til kortsiktig gjeld vedrørende oppgjørsordningen.

Konsernets langsiktige gjeld utgjorde 237 millioner ved årets slutt og er redusert med 54 millioner fra 2018. Reduksjonen skyldes nedbetaling av pantegjeld.

Morselskapet har ikke langsiktig gjeld.

Konsernets egenkapital utgjorde ved årets slutt 958 millioner, mens arbeidskapitalen utgjorde 706 millioner. Den største del av egenkapitaløkningen skyldes eiendomssalg.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser en positiv økning i netto betalingsmidler gjennom året. Ved utgangen av 2019 var beholdningen av betalingsmidler 339 millioner, en økning av likvider på 172 millioner fra 2018. Netto betalingsstrøm i 2019 knyttet til drift har vært positiv med 188 millioner mot tilsvarende 18 millioner i netto innbetalinger i 2018.

Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon. Det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

Fiskekjøperne har gjennom 2019 hatt 14 dagers kredittdid, mens Råfisklaget har hatt en frist på 15 dager på å utbetale fiskerne oppgjør for levert fangst. Omsetningen har vært gjennomført uten større problemer, likviditeten i industrien har vært god og den høye omløpshastigheten av kapital har bidratt til å holde kjøpersaldoene innenfor stilte garantier.

Det elektroniske innsendingssystemet «Seddel på sekundet» som ble innført i 2012 samt andre rutiner og kontrollsystem er under stadig utvikling. Seneste års utvikling har bidratt til å styrke oppfølging og kontroll med landingsaktiviteten og har bidratt til å redusere risikoen for tap på fordringsmassen.

Oppgjørsordningen krever at Råfisklaget har solid likviditet. Dette gjelder generelt og spesielt under sesongfiskerier hvor omsetningen er høy og det er store utestående hos fiskekjøperne. I 2019 var fiskekjøperne på det meste skyldig Råfisklaget om lag 870 millioner, og samtidig var Råfisklaget skyldig fiskerne over 1,1 milliard. Dette viser at det til enhver tid må være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Uten Råfisklagets solide egenkapital, ville det vært svært vanskelig å oppnå gode betingelser knyttet til kreditter som kreves for å foreta oppgjør til avtalt tid. Gjennom vintersesongen 2019, betalte imidlertid fiskekjøperne på forfallstidspunkt eller før forfall. Dette bidro til at laget ikke hadde behov for kreditt gjennom 2019.

Råfisklagets egenkapital og likviditet er en forutsetning for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

Garantistillelse

Enhver fiskekjøper må stille sikkerhet for kjøp av fisk slik fiskesalgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler. Blant egne bestemmelser er også lagets garantibestemmelser.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan fiskekjøperne velge ulike former for sikkerhetsstillelse. Kjøperne stiller enten bankgaranti eller kredittforsikring. Dersom det i tillegg er innbetalt depositum, betraktes fiskekjøperne å delta i felles garantiordning, og de som deltar i den ordningen finner dette gunstig fordi kravet til størrelse på sikkerhetsstillelse er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordningen, må stille individuelle bankgarantier med større dekning for sine kjøp. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

I 2019 ble garantibestemmelsene revidert i samråd med Sjømat Norge. De nye bestemmelsene ble signert i slutten av 2019, og ble publisert gjennom rundskriv i 2020. Endringen skal gjelde fra 2020.

Det foretas en løpende vurdering av hvordan fordringsmassen skal sikres og det søkes etter rimeligste totalløsning som ikke påvirker Norges Råfisklags risikonivå i vesentlig grad. I 2018 ble kredittforsikring tatt i bruk som sikringsmekanisme også for den tradisjonelle omsetningen i tillegg til omsetningen av fryste produkter.

Erfaringen med bruk av kredittforsikring har vært positiv og ordningen vil videreføres fremover. Fiskekjøperne vil selv kunne velge å stille bankgaranti eller å søke om kredittforsikring.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer og retningslinjer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå et så godt økonomisk resultat som mulig innenfor moderat risiko. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. I tillegg skal det ved alle typer investeringer være fokus på etikk.

I 2019 ble det en positiv avkastning på 9,2 %. Det har vært en bedre avkastning enn i 2018, da det var en negativ avkastning på 1,8 %. Spredningen i investeringsporteføljen bidrar til stabilitet i finansresultatene over tid.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget sammenlignet med alternativ plassering. Det foretas løpende vurderinger av strategien, men de endringer som har vært foretatt så langt er av mindre karakter.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor styrets fastsatte rammer. Hoveddelen (99 %) av kapitalforvaltningen pr. utgangen av 2019 ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks, og det er en målsetting at all kapitalforvaltning skal foretas av eksterne forvaltere.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland og penge-markedsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2019 framgår av diagram 2.

Eiendomsforvaltning

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

Drift av eiendommer gir fortsatt positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige

formuesforvaltning som skal gi økt avkastning. Eiendommene er organisert i egne selskap.

I begynnelsen av 2019 ble det innledet forhandlinger med en investor om salg av tre eiendommer. Det ble oppnådd enighet om pris og øvrige betingelser, slik at avtale om overdragelse ble sluttført i april. Avtalen omfattet overdragelse av aksjer i tre selskap med tilhørende eiendommer. Salgsgevinsten av salget frigjorde en betydelig likviditet som ble benyttet til innfrielse av lån gitt av morselskap og søsterselskap i forbindelse med oppkjøp av 30 % eierandel i eiendommen Kystens Hus i Tromsø i 2018. Resterende likviditet vil bli benyttet til oppkjøp av øvrige andeler i Kystens Hus i 2021.

Totalt sett har drift av eiendomsselskapene gitt overskudd i 2019. Konsernets eiendom i Svolvær har levert svake resultat i flere år, men i de to seneste år har det lyktes å forbedre resultatet. I 2019 ble det et lite underskudd, men det er forventet av eiendommen i 2020 vil gå i balanse eller levere overskudd. Eiendommen Kystens Hus er 100 % utleid og leverer gode resultat årlig. Utover driftsbidraget har salget av eiendommer gitt en regnskapsmessig gevinst på 103 millioner.

I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften, vil eiendommene også oppnå en langsiktig markedsmessig verdistigning samt bidra til spredning av risiko for konsernets formue.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 12). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt bred diversifisering i forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor årsmøtet at selskapets overskudd for 2019 på 164.908 tusen kroner overføres til annen egenkapital.

Datterselskaper

Eiendomsselskap

Fiskernes Hus AS

Selskapet Fiskernes Hus AS ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer.

Eiendommene er organisert i egne selskap, hvor Fiskernes Hus AS eier aksjer i hvert selskap.

Ved inngangen av 2019 hadde Fiskernes Hus AS fem heleide datterselskaper og 70 % eierandel i Kystens Hus AS (tidl. Stortorget 1 AS). I 2019 er tre av

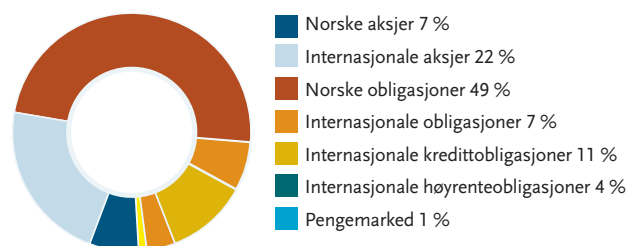

Diagram 2: Norges Råfisklags plasseringer

eiendomsselskapene med eiendom i Tromsø solgt ut av konsernet, mens datterselskapet Kystens Hus AS er innfusjonert i Fiskernes Hus AS. Ved utgangen av 2019 eier dermed Fiskernes Hus AS et datterselskap Fiskergata 22 Svolvær AS og 70 % av Kystens Hus AS (tidligere Stortorget 1 AS). Øvrig eier av Kystens Hus AS er Utstillingsplassen Eiendom AS med 30 %.

Regnskapet til Fiskernes Hus AS viser et overskudd på 105 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2019 viser en egenkapital på 190 millioner.

Fiskergata 22 Svolvær AS

Selskapet ble stiftet i slutten av desember 2018 som et ledd i omorganiseringen av forvaltningen av konsernets eiendommer. Regnskapet viste et underskudd på 512 tusen i 2019. Arealene i eiendommen var ved utgangen av 2019 om lag 68 % utleid og selskapets egenkapital var på 4,5 millioner. Arbeidet med å forsøke å leie ut ledige arealer vil fortsette utover 2020.

Investeringselskap

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 61,2 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2019 viser et overskudd på 1,6 millioner.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskaide i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2019 var på 3,8 %. Dette er en reduksjon på 0,9 prosentpoeng fra 2018. Bedriften vurderer løpende tiltak for ytterligere forbedringer. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av 2019 var det 64 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, som utførte til sammen 61 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, rase eller kjønn; eller drive med psykisk, fysisk, seksuell eller verbal trakassering.

Av Råfisklagets 64 ansatte pr. 31. desember 2019 var det 33 kvinner og 31 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 725.200, mens den for kvinner var kr 630.700. Gjennomsnittslønna er med andre ord 95 tusen høyere for menn enn for kvinner. I 2018 var denne forskjellen 138 tusen. Årsaken til at kvinnenenes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i høyere stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 45 % i 2019.

Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensrer ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009 og ble sist resertifisert 2018. Energiforbruket er redusert de siste årene, avfall kildesorteres og videokonferanser benyttes aktivt for å redusere antall reiser.

I kontorbyggene i Tromsø og Svolvær hvor administrasjonen er leietaker, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til styret, kontrollkomitéen og administrerende direktør i konsernet framgår av note 16 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 16.

Utsikter 2020

Tabell 3 viser utviklingen i de norske kvotene for de viktigste fiskeartene Råfisklaget har omsetningsretten til. Utviklingen i kvotene for torsk, sei og hyse nord for 62° N framgår av denne tabellen. Torskekvota gikk opp med 8.000 tonn (3 %) fra 316.000 tonn i 2019 til 324.000 tonn i 2020. Siden 2013 har det vært en netto nedgang i torskekvota på 148.000 tonn (31 %). Seikvota gikk opp med 11.000 tonn (8 %) fra 132.000 tonn i 2019 til 143.000 tonn i 2020. Hysekvota gikk opp med 11.000 tonn (11 %) fra 96.000 tonn i 2019 til 107.000 tonn i 2020.

De ti siste årene har det vært betydelige svingninger i kvotene for torsk, sei og hyse. Dette stiller krav til fleksibilitet og medfører ekstra utfordringer for aktørene i næringa. I 2020 er det en samlet kvote for torsk, sei og hyse på 574.000 tonn, 30.000 tonn (6 %) mer enn i 2019.

Etter 13 uker i 2020

I første kvartal 2020 slo konsekvensene av koronapandemien (COVID-19) inn for fullt i verdensøkonomien. Dette viste seg å bli en global utfordring både helsemessig og økonomisk. En rekke tiltak ble iverksatt over hele verden for å bekjempe pandemien, og all næringsvirksomhet ble raskt preget av liten aktivitet og handel. Utover første kvartal ble omfanget så stort at konsekvensene også rammet fiskerinæringa. Etterspørsel fra kunder i det globale markedet bremses opp brått og brutalt. Dette kom først til uttrykk i ferskmarkedet, men slo etter hvert også inn i markedene for bearbejdede produkter. Uttøring av likviditet i markedet vil til slutt kunne ramme leveranser av fisk til landindustrien som følge av at stilt sikkerhet for kjøp av fisk ikke ville strekke til. Det ble gjennomført

interne møter og møter med industriens organisasjoner for å drøfte mulige tiltak for å bøte på situasjonen. Regulering av fisket ble drøftet uten at dette ble iverksatt, mens det ble enighet om å suspendere dynamisk minsteprismodell for hyse samt at det ble fastsatt ny redusert minstepris for dette fiskeslaget. For fiskeslagene uer, lyr, rødspette, kveite, steinbit, breiflabb og lomre ble minsteprisene suspendert. Videre ble det lempet på oppgjørsbetingelser knyttet til fiskeindustrien. Også finansmarkedene ble rammet hardt. Dette medførte fall i verdipapirene, noe som har bidratt til et fall i Råfisklagets portefølje på om lag 10 %. Det er også risiko for ytterligere fall utover 2020, men all erfaring tilsier at over tid vil verdien komme tilbake til samme nivå som før verdifallet.

Til sammen 139.000 tonn torsk tilsvarende 43 % av den norske torskekvota nord for 62° N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets område pr. uke 13 i 2020. Dette er 6.900 tonn (5 %) mindre enn 145.900 tonn (46 % av kvota) til samme tid i 2019.

Vinteren 2020 går inn i historien som krevende for fiskeflåten. Tidlig torskeinnsig la forholdene til rette for et godt fiske, men lange perioder med dårlig vær der den ene kulingen avløste den andre, dempet fisketakten. Tidlig innsig også på innersida av Lofoten økte lofotfiskets betydning. Som følge av vanskelige driftsforhold kom toppuka i vinterfisket senere enn normalt. Prismessig var dette gunstig og bidro til å stramme opp ferskfiskmarkedet, som etterhvert fikk en knekk som følge av COVID-19 pandemien.

Til sammen 3.922 fartøy har sørget for 44.800 enkeltleveranser til 223 fiskekjøpere/mottak de 13 første ukene

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2010–2020 (tusen tonn rund vekt)

Fiskeart nord for 62° N	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Torsk	283	337	357	472	466	415	412	414	356	316	324
Sei	183	152	145	123	103	106	124	135	162	132	143
Hyse	123	155	158	101	90	112	133	128	113	96	107
Sum torsk, sei og hyse	589	644	660	696	659	633	669	677	631	544	574

Tabell 4: Utvikling i minstepriser sløyd uten hode vinter 2010–2020 (kroner pr. kg og prosent)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019–2020 i prosent
Torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00	17,00	19,83	22,19	25,58	29,90	+ 16,9
Torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50	16,50	19,58	21,44	24,58	27,90	+ 13,5
Torsk 1,0-2,5 kg*	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75	15,25	18,33	20,19	23,33	26,65	+ 14,2
Hyse over 8 hg (ikke snørefanget)	7,50	8,25	8,25	8,25	8,75	10,00	9,25	8,50	10,25	12,12	12,54	+ 3,5
Sei over 2,3 kg*	7,50	9,50	10,00	9,25	9,00	10,00	10,50	9,99	9,66	9,59	11,25	+ 17,3
Sei 1,2-2,3 kg*	5,75	7,25	8,00	8,00	7,50	9,00	9,50	8,99	8,66	8,59	10,25	+ 19,3

* Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en justering til 6,0 kg. Dynamiske minstepriser ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Tilsvarende ble innført for sei fra og med 30. januar 2017 og for hyse fra og med 17. desember 2018. Disse dynamiske minsteprisene blir kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare vinterminstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, er det gjort en gjennomsnittsberegning av de gjeldende dynamiske minsteprisene for torsk og sei de 13 første ukene i 2017, 2018 og 2019, og for hyse tilsvarende fra og med 2019. Det må tas hensyn til alle disse merknadene ved sammenligning av priser mellom ulike år.

i 2020. I samme periode i 2019 var antallet 4.048 fartøy, 50.500 leveranser og 219 kjøpere/mottak.

Råfisklaget har også i forkant av vintersesongen 2019/2020 hatt en god og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndigheter for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskeriene.

I løpet av første kvartal 2020, uten å ta hensyn til størrelsesfordeling eller om fangstene er omsatt ferske eller frysede, har norske fiskere i gjennomsnitt oppnådd 13,1 % høyere priser for torsk og 2,3 % høyere priser for hyse sammenlignet med samme periode i 2019. For sei viser tallene en oppgang på hele 25,8 %. En tilsvarende betraktning for ombordfrysede reker til pilling, viser en nedgang på 8,6 %.

Ser vi utviklingen over en to-årsperiode fra 1. kvartal 2018 fram til 1. kvartal 2020, så ligger de i gjennomsnitt oppnådd torske- og hyseprisene henholdsvis 37,8 og 18,6 % over, mens seiprisene ligger 32,6 % over. For ombordfrysede reker til pilling ligger prisene 15,5 % under.

Etter 13 uker i 2020 er det i Råfisklagets område samlet omsatt 11.300 tonn (3,2 %) mindre fangst til 375 millioner kroner (6,8 %) høyere verdi enn i samme periode i 2019. Norske fartøy har hatt en nedgang i kvantum på 11.400

tonn (4,0 %), mens de har oppnådd en økning i verdi på 267 millioner kroner (6,1 %) fra samme periode i 2019.

Styret har Råfisklagets formål klart i tankene og har lagt dette til grunn for mange av de valg og prioriteringer som er gjennomført i beretningsåret:

«Ved organisert førstehåndsomsetning av villlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.»

I formålet ligger det en utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning og garantere fiskerne oppgjør. Som en del av dette må Råfisklaget sørge for å ha nødvendig egenkapital og likviditet for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere. Det ligger også et ansvar for å bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar som Råfisklagets styre tar på alvor.

Tabell 5: Omsetning 2010–2020 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

		Pr. uke 13										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Norske fartøy:	Torsk:	130.800	141.600	169.300	187.100	220.800	155.900	188.400	188.800	174.500	145.900	139.000
	Hyse:	12.800	16.500	22.000	19.900	15.600	16.300	27.100	27.000	26.600	22.900	21.600
	Sei:	16.600	10.800	12.100	12.100	13.000	15.400	21.500	18.900	24.400	24.500	21.400
	Reker:	1.500	3.300	3.300	2.400	1.900	800	700	100	700	600	800
Sum all fangst norske:		203.800*	216.400*	253.800*	291.200*	335.200*	266.500*	338.600*	316.600*	315.700*	282.500*	271.100*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	32.100	36.400	44.900	47.300	60.000	41.800	56.800	45.200	51.700	55.800	52.900
	Hyse:	12.000	12.800	14.100	7.800	9.500	9.300	17.400	16.200	12.400	7.400	7.800
	Sei:	4.600	1.300	2.800	3.400	2.300	3.400	6.400	8.500	6.900	7.300	8.900
	Reker:	0	100	1.000	300	1.100	1.100	2.000	1.000	1.800	1.200	1.400
Sum all fangst utenlandske:		49.500	51.700	64.300	59.900	74.000	58.100	93.100	73.000	75.500	74.500	74.500
Sum norske og utenlandske:		253.300*	268.100*	318.100*	351.100*	409.200*	324.600*	431.700*	389.600*	391.200*	356.900*	345.600*

* I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2010-2020 pr. uke 13 med henholdsvis 33.900, 20.300, 30.500, 40.000, 51.200, 54.700, 65.700, 49.500, 42.500, 62.400 og 68.100 tonn. I tilsvarende summer pr. uke 13 for årene 2011-2020 inngår alger (tare) høstet i norske farvann med henholdsvis 15.600, 7.400, 17.400, 23.300, 14.000, 20.000, 17.700, 31.500, 8.400 og 4.900 tonn.

Tromsø, 31. desember 2019
2. april 2020

Paul O. Jensen

Johnny Caspersen
Styreleder

Svein Ove Haugland
Adm. direktør

Kjell Bjørnar Bakken
Nestleder

Kjell-Otto Knoph

Hans Petter Rasmussen

Jimmy Tollefsen

Lars Erik Hopmark

Holger Pedersen

Egil Berge

Einar Mortensen
Ansattes representant

Henningsvær fra lufta. Foto: Even Norheim

Regnskap 2019

Resultatregnskap pr. 31. desember 2019

Alle tall i hele tusen

Konsern		Norges Råfisklag			
2018	2019		Noter	2019	2018
12 747 962	13 031 142	Omsetning (informasjon)	3	13 031 142	12 747 962
DRIFTSINNEKTER					
106 853	98 770	Lagsavgift	3	98 770	106 853
40 071	29 319	Leieinntekter	3		
17 766	17 502	Andre driftsinntekter	3,19	17 808	18 963
	102 627	Realisasjon av virksomhet	7		
164 689	248 219	SUM DRIFTSINNEKTER		116 578	125 816
DRIFTSKOSTNADER					
51 565	53 554	Lønn og pensjonskostnader	5,16,19	53 384	50 850
43 387	39 154	Andre driftskostnader	10,16,19	39 054	35 061
5 724	6 405	Bevilgninger	4	6 405	5 724
14 180	12 781	Ordinære avskrivninger	11	1 447	1 213
114 856	111 894	SUM DRIFTSKOSTNADER		100 290	92 848
49 834	136 325	DRIFTSRESULTAT		16 288	32 969
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER					
		Inntekt på investering i datterselskap	7	106 229	4 107
118	329	Inntekt på investering i tilknyttede selskap	7		
2 125	1 978	Aksjeutbytte		1 668	1 894
16 115	22 333	Renteinntekter		21 457	16 579
-7 095	27 675	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	6	26 627	-7 098
456	4 110	Gevinst på anleggsaksjer	8	4 110	311
-11 905	-11 355	Rentekostnader		-118	-39
-169	-137	Finanskostnader		-104	-172
-355	44 934	NETTO FINANSINNEKTER		159 870	15 583
49 479	181 259	ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		176 158	48 551
12 239	13 010	Skattekostnad på ordinært resultat	2	11 250	12 436
37 240	168 250	ÅRSRESULTAT		164 908	36 115
1 474	1 377	Minoritetens andel av resultat	15		
35 766	166 873	Årsresultat etter minoritetens andel	15		
OVERFØRINGER					
		Overført til annen egenkapital		164 908	36 115
		Sum overføringer		164 908	36 115

Kontantstrømpoppstilling

Alle tall i hele tusen

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
9 502 155	9 740 965	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	9 740 965	9 502 155
16 115	22 333	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	21 457	16 579
46 583	165 786	Innbetalinger knyttet til leieinntekter og andre driftsinntekter	19 719	12 914
-9 046 581	-9 182 761	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-9 182 761	-9 046 581
-382 653	-434 199	Utbetalinger av offentlige avgifter	-434 199	-382 653
-37 640	-39 855	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-40 851	-31 808
-51 860	-54 618	Utbetalinger knyttet til lønn og pensjoner	-54 646	-50 314
-12 145	-13 095	Utbetalinger av skatter	-13 095	-12 145
-9 712	-11 411	Utbetalinger knyttet til renter og andre finanskostnader	-222	-211
-6 040	-5 476	Utbetalinger knyttet til bevilgninger	-5 476	-6 040
18 222	187 669	Netto kontantstrøm knyttet til operasjonelle aktiviteter	50 891	1 896
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
4 206	3 666	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige fordringer	37 592	-32 811
37 485	2 725	Innbetalinger knyttet til markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond	2 415	30 517
-10 915	-5 480	Utbetalinger knyttet til varige driftsmidler	-1 092	-2 474
-49 910	6 500	Inn/utbetalinger(-) knyttet til investeringer i aksjer og grunnfondsbevis	6 500	-10
-19 134	7 411	Sum utbetalinger knyttet til investeringsaktiviteter	45 416	-4 779
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-11 295	-23 300	Utbetalinger knyttet til langsiktig gjeld		
-11 295	-23 300	Netto kontantstrøm knyttet til finansieringsaktiviteter		
-12 207	171 780	Netto endring i betalingsmidler	96 306	-2 883
11 830		Endring i betalingsmidler ifbm oppkjøp Stortorget 1		
167 335	166 958	Beholdning av betalingsmidler 01.01	143 850	146 733
166 958	338 740	Beholdning av betalingsmidler 31.12	240 157	143 850
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
49 479	181 259	Ordinært resultat før skatt	176 158	48 551
-12 145	-13 095	Periodens betalte skatter	-13 095	-12 145
-2 125	-1 978	Aksjeutbytte	-1 668	-1 894
7 097	-27 675	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	-26 627	7 097
-456	-4 110	Gevinst aksjer og grunnfondsbevis	-4 110	-311
14 180	12 781	Ordinære avskrivninger	1 447	1 213
-118	-329	Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	-106 229	-4 107
-80 836	106 715	Endring i kortsiktige fordringer	107 067	-78 143
43 616	-79 313	Endring i kortsiktig gjeld	-80 460	42 143
-354	-1 678	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-1 678	-354
-117	15 092	Endring i andre tidsavgrensningsposter	86	-155
18 222	187 669	Sum utbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	50 891	1 896

Noter

(tall i hele tusen)

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Investeringer med 20-50 % eie av stemmeberettiget kapital og betydelig innflytelse, defineres som tilknyttede selskaper.

Norges Råfisklag eier 100% av aksjene i Marinvest AS og Fiskernes Hus AS. Fiskernes Hus AS eier 100% av aksjene i Fiskergata 22 Svolve AS og 70% av aksjene i Kystens Hus AS (tidligere Stortorget 1 AS) som eier 100% av Samvirkegården AS. Disse selskapene utgjør konsernregnskapet.

Eierinteressene i Kirkenesterminalen AS er klassifisert som tilknyttet selskap.

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Egenkapitalmetoden brukes som prinsipp for vurdering og presentasjon av investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvare andelen av egenkapitalen, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte internergevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet). I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Driftsinntekter

Lagets driftsinntekter består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Driftsinntektene er vurdert til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, og inntektsføres i takt med utførelsen.

Varige driftsmidler og av-/nedskrivninger

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid («knekkpunktmetoden»). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer og grunnfondsbevis

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i andre aksjer mv. Utdelinger regnskapsføres i utgangspunktet som finansinntekt, når utdelingen er vedtatt. Hvis utdelingene overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet, føres det overskytende til reduksjon av kostprisen.

Markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond

For kortsiktige investeringer brukes markedsverdi prinsippet. Verdien i balansen tilsvarende markedsverdien av investeringene pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har pensjonsordning basert på innskuddsordning. Ved innskuddsordning betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare inntektsskatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt består av skatt på alminnelig inntekt og formueskatt. Formueskatt beregnes med 0,15% av netto ligningsmessige formue og kostnadsføres under andre driftskostnader. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen. Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
Midlertidige forskjeller				
-62	-265	Omløpsmidler	-110	-23
163 820	176 554	Anleggsmidler*	445	439
-2 316	-492	Pensjonsforpliktelser	-492	-2 316
-2 294	-3 330	Andre forskjeller	-3 143	-2 060
159 148	172 467	Midl. forskjeller som påvirker betalbar skatt	-3 301	-3 960
-1 773	3 772	Forskjeller knyttet til verdipapir	2 342	-2 465
-37 422	-34 900	Fremførbare skattemessige underskudd		
119 953	141 339	Grunnlag for utsatt skatt	-959	-6 425
-7 048	-2 967	Utsatt skattefordel(-)	-211	-1 414
33 457	34 062	Utsatt skatteforpliktelse		
22 %	22 %	Anvendt skattesats	22 %	22 %

* I konsernets midlertidige forskjeller inngår forskjeller knyttet til merverdi forretningsbygg Stortorget 1

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

2018	2019	Grunnlag for betalbar skatt	2019	2018
49 479	181 259	Resultat før skattekostnad	176 158	48 551
14 270	-125 770	Permanente forskjeller	-129 827	8 748
63 749	55 489	Grunnlag for skattekostnad på årets resultat	46 332	57 299
-6 132	-4 918	Endring i midlertidige forskjeller	-660	-364
-356	-2 521	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
57 261	48 050	Grunnlag betalbar skatt	45 671	56 935

Konsern			Norges Råfisklag		
2018	2019		2019	2018	
Fordeling av skattekostnaden					
13 170	10 571	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	10 048	13 095
-931	2 439	Endring i utsatt skatt		1 202	-659
12 239	13 010	Årets skattekostnad		11 250	12 436
Avstemming av årets skattekostnad					
49 479	181 259	Regnskapsmessig resultat før skattekostnad		176 158	48 551
11 380	39 877	Beregnet skatt 22% (23%)		38 755	11 167
12 239	13 010	Skattekostnad i resultatregnskapet		11 250	12 436
-859	26 867	Differanse		27 504	-1 269
Differansen består av følgende:					
3 282	-27 669	22% (23%) av permanente forskjeller		-28 562	2 012
-1 200		Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats			64
-1 224	802	Andre forskjeller		1 058	-807
859	-26 867	Sum forklart differanse		-27 504	1 269
Betalbar skatt i balansen					
13 170	10 571	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	10 048	13 095
	-291	Kalkulert skatt tilhørende solgte selskaper, ikke konsernets gjeld			
1 244	1 343	Formueskatt	0,15 %	1 343	1 244
14 414	11 623	Årets betalbare skatt		11 391	14 339

Note 3 Driftsinntekter

Omsetning gjennom laget presenteres for informasjonsformål på linje over driftsinntekter. Omsetningen representerer alle førsteomsatte marine ressurser foretatt i Norges Råfisklagets geografiske virkeområde. Lagets driftsinntekter består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter.

2019	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		10 774 261	2 256 881	13 031 142
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,90 %	56 551	49	56 600
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	0,69 %	26 987	12 545	39 532
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,28 %	1 425	1 213	2 638
Sum lagsavgift		84 963	13 807	98 770

2018	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		10 552 935	2 195 026	12 747 962
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc. t.o.m. 30.06.2018	1,05 %	45 486	123	45 609
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc. f.o.m. 01.07.2018	0,90 %	14 000	10	14 009
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare t.o.m. 30.06.2018	0,79 %	15 864	10 059	25 922
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare f.o.m. 01.07.2018	0,69 %	15 249	3 526	18 775
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning t.o.m. 30.06.2018	0,35 %	878	1 145	2 023
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning f.o.m. 01.07.2018	0,28 %	317	198	515
Sum lagsavgift		91 792	15 061	106 853

Leieinntekter i konsernregnskapet og andre driftsinntekter er inntektsført i henhold til opptjeningsprinsippet. En vesentlig del av andre driftsinntekter er inntektsført tjenestesalg for arbeid knyttet til inndragning av fangstverdi for overfisket kvote og andre overtredelser. I tillegg er det leid ut ressurser til eiendomsselskaper i konsernet.

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
12 507	14 190	Tjenestesalg inndragning fangstverdi	14 190	12 507
1 695	1 592	Utleie av arbeidskraft, tjenestesalg	2 366	3 475
3 564	1 720	Andre driftsinntekter	1 252	2 981
17 766	17 502	Sum	17 808	18 963

Skrei på Austnesfjorden i Lofoten. Foto: Geir Halvard Nilssen

Note 4 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i Norges Råfisklags distrikt. Det gis også støtte til utadrettede tiltak. Videre er Norges Råfisklag delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også studiestøtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder bevilgninger.

	2019	2018
Styrets bevilgninger	4 505	3 824
Markedsrådets bevilgninger	1 900	1 900
Sum bevilgninger	6 405	5 724

Note 5 Pensjonskostnader

Selskapet og konsernet har pensjonsordninger som omfatter i alt 63 personer. Pensjonsordningen er en innskuddsordning. Innskuddspensjonsordningen forvaltes av livselskap, og det betales premie for ansatte med inntil 7 % av lønn inntil 7,1 G, og 25,1 % av lønn utover 7,1 G. I tillegg har selskapet en ytelsesordning for to ansatte som gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Forpliktelsene knyttet til pensjonsordningene er dekket gjennom forsikringsselskap, og finansieres over drift. Da de to ansatte er delvis uføre er det ikke anledning å lukke ytelsesordning for disse. Selskapet har avsatt pensjonsforpliktelse vedrørende førtidspensjonsordning for tidligere administrerende direktør for perioden 01.01.2019 til 30.04.2020. Pr. 31.12.2019 utgjør avsetningen kr 0,5 mill. Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

	Norges Råfisklag	
	2019	2018
Pensjonskostnad		
Ytellesbasert pensjonskostnad	76	80
Innskuddsbasert pensjonskostnad	4 294	4 267
Pensjonskompensasjon	1 781	1 811
Annen pensjonskostnad	1 021	892
Sum pensjonskostnad	7 173	7 050

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder pensjonskostnader.

Note 6 Markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder markedsbaserte aksjer og aksjefond.

Markedsbaserte aksjer og aksjefond			
Selskapets navn:	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Orkla ASA a-aksjer	20 000	2 227	1 779
Frontline Ltd	2 000	1 701	222
Otium b-aksjer	2 918 366	449	
Sum aksjer		4 377	2 001
Global Infrastruktur I AS		833	930
Prime Office Germany AS		981	8
Pareto Nordic Return A		4 758	9 550
Pareto Nordic Alpha Class A		2 500	3 431
Sum aksjefond egen forvaltning		9 072	13 919
Danske Capital forvaltning		29 407	34 653
Sparebanken Nord-Norge forvaltning		14 472	17 980
Nordea forvaltning		22 502	30 881
Sum aksjefond		66 381	83 514
Sum aksjer og aksjefond		79 830	99 434

Markedsbaserte rentefond

Konsern			Norges Råfisklag	
Kostpris	Bokført verdi	Selskapets navn	Kostpris	Bokført verdi
11 717	11 709	DnB Frn rente		
5 000	5 821	DnB Aktiv 10		
2 484	2 512	Nordea Plan Rente		
5 000	5 589	Nordea Plan Kombi		
1 000	1 016	Sparebank 1 SMN 10/	1 000	1 016
25 201	26 647	Sum obligasjoner egen forvaltning	1 000	1 016
72 657	72 183	Sparebank 1 Kapitalforvaltning	72 657	72 183
29 804	29 832	Nordea Forvaltning	29 804	29 832
127 662	128 662	Sum obligasjoner	103 461	103 031
70 192	72 313	Danske Capital Forvaltning	70 192	72 313
29 243	30 027	Nordea Forvaltning	29 243	30 027
99 435	102 340	Sum obligasjonsfond	99 435	102 340
1 938	1 936	Danske Invest Norsk Likviditet (Forvaltning)	1 938	1 936
6 617	6 486	Nordea likviditet (F orvaltning)	6 617	6 486
8 555	8 422	Sum pengemarkedsfond	8 555	8 422
235 652	239 424	Sum rentefond	211 451	213 793

Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler fremkommer slik:

Konsern		Norges Råfisklag		
2018	2019	2019	2018	
-27 301	-3 707	Tidligere års verdiendring aksjer og -fond	-3 707	-27 301
3 707	17 062	Årets verdiøkning av aksjer og aksjefond	17 062	3 707
-3 399	953	Tidligere års verdiendring rentefond	643	-2 710
49	4 902	Årets verdiendring av rentefond	4 164	-643
-26 944	19 210	Netto urealisert gevinst/tap(-)	18 163	-26 947
15 775	2 945	Gevinst salg av aksjer og aksjefond	2 945	15 775
4 520	5 946	Renter obligasjoner	5 946	4 520
356	-3	Gevinst salg av rentefond	-3	356
-802	-423	Netto valutagevinst plassering i verdipapirer	-423	-802
19 849	8 465	Netto realisert gevinst	8 465	19 849
-7 095	27 675	Verdiendring av markedsbaserte OM	26 627	-7 098

Note 7 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Investeringene i datterselskap og tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Norges Råfisklag							
Selskap	Eierandel	Forretnings-kontor	Ansk.kost	EK-and. 01.01	Res.andel	Tilgang/Avgang	EK-and. 31.12
<i>Datterselskap</i>							
Fiskernes Hus AS	100 %	Tromsø	31 455	85 194	104 625		189 819
Marinvest AS	100 %	Tromsø	56 000	59 604	1 604		61 208
Sum			87 455	144 798	106 229		251 027

Datterdatterselskap er innregnet etter egenkapitalmetoden i Fiskernes Hus sitt regnskap:

Konsern							
Selskap	Eierandel	Forretnings- kontor	Ansk.kost	EK-and. 01.01	Res.andel	Tilgang/ Avgang	EK-and. 31.12
<i>Datterdatterselskap</i>							
Stortorget 2 Tromsø AS	100 %	Tromsø	6 717	6 902	224	-7 126	
Sjøgata 39 Tromsø AS	100 %	Tromsø	4 963	6 203	358	-6 561	
Sjøgata 41/43 Tromsø AS	100 %	Tromsø	8 551	8 646	450	-9 096	
Fiskergata 22 Svolvær AS	100 %	Tromsø	4 747	4 479	-513		3 966
Kystens Hus AS (tidl. Stortorget 1 AS)	70 %	Tromsø	94 068	96 694	4 551		101 246
Kystens Hus AS	100 %	Tromsø	500	681		-681	
Sum			119 546	123 605	5 070	-23 464	105 212

Konsern							
<i>Tilknyttede selskap</i>							
Kirkenesterminalen AS	43 %	Kirkenes	2 515	4 421	329		4 751
Sum			2 515	4 421	329		4 751

Fiskernes Hus AS har i 2019 solgt aksjene i eiendomsselskapene Stortorget 2 Tromsø AS, Sjøgata 39 Tromsø AS og Sjøgata 41/43 Tromsø AS. Videre er Kystens Hus AS innfusjonert i Fiskernes Hus AS i 2019 og Stortorget 1 AS har endret navn til Kystens Hus AS.

Verdien av Kystens Hus AS (tidligere Stortorget 1 AS) er i konsernregnskapet innregnet med 100%, basert på verdien ved siste oppkjøp. I den forbindelse er det identifisert merverdier for 89,5 millioner som er innregnet i konsernregnskapet sammen med avskrivning og utsatt skatt på merverdiene.

Realisasjon av virksomhetene Stortorget 2 Tromsø, Sjøgata 39 Tromsø og Sjøgata 41/43 Tromsø har gitt en konserngevinst på 102,6 millioner.

Note 8 Aksjer og grunnfondsbevis

Norges Råfisklag			
Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	50	10 599
Lytix Biopharma AS	29 650	1	457
Diverse selskap			207
Sum aksjer og grunnfondsbevis			11 263
Akkumulerte avskrivninger 31.12			-12
Årets nedskrivning			
Bokført verdi			11 251

Konsern			
Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	50	10 599
Lytix Biopharma AS	29 650	1	457
Værøy Fryseler AS	100	1 000	100
Calanus AS	43 800	1	2 880
Norinnova Invest AS A-aksjer	823	1 000	823
Norinnova Invest AS B-aksjer	83	1 000	83
Nordvest Lagerhotell as	825	1 000	955
Hammerfest Fryseterminal AS	938	1 000	910
Dualog AS	930	100	1 353
Diverse andre selskap			207
Sum aksjer og grunnfondsbevis			18 366
Akkumulerte avskrivninger 31.12.			-1 762
Bokført verdi			16 605

Tap/gevinst på anleggsaksjer:

Konsern		Norges Råfisklag	
2018	2019	2019	2018
494			
	Endring nedskrivning andre anleggsaksjer		
-38	4 110	4 110	311
	Realisert gevinst aksjer		
456	4 110	4 110	311
	Gevinst på anleggsaksjer		

Note 9 Bundne bankinnskudd, trekkrettigheter				
Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019	Bundne bankinnskudd	2019	2018
162 844	334 626	Betalingsmidler	236 209	139 903
4 114	4 114	Skattetreksmidler	3 947	3 947
166 958	338 740	Sum betalingsmidler/skattetrekk	240 157	143 850
Trekkrettigheter				
250 000	250 000	Ubenyttet kassekreditt	250 000	250 000

Note 10 Tap på fordringer/utlån				
Konsern			Norges Råfisklag	
Avsetning 01.01	Avsetning 31.12		Avsetning 01.01	Avsetning 31.12
82	265	Tap på kortsiktige fordringer	23	110
178	178	Tap på utlån	178	178
	183	Endring tapsavsetning		88
		Konstaterte tap		
	183	Netto kostnadsført		88

Note 11 Varige driftsmidler						
Norges Råfisklag						
	Transportmidler	Driftsløsøre	Fast eiendom	Sum		
Anskaffelseskost 01.01.	3 857	8 886	3 252	15 995		
Tilgang	700	627		1 327		
Avgang	495			495		
Anskaffelseskost 31.12.	4 062	9 513	3 252	16 827		
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	2 438	6 545		8 983		
Tilbakeførte avskrivninger	437			437		
Balansført verdi 31.12.	2 061	2 968	3 252	8 280		
Årets avskrivninger	609	838		1 447		
Forventet økonomisk levetid	5 år	3-10 år				
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke			
Konsern						
	Transportmidler	Driftsløsøre	Innredning	Fast eiendom	Tomter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	3 857	9 852	11 160	558 838	75 159	658 866
Tilgang	700	1 006	289	3 719		5 714
Avgang	495			115 938		116 433
Anskaffelseskost 31.12.	4 062	10 858	11 449	446 620	75 159	548 148
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	2 438	7 171	2 762	134 088		146 460
Tilbakeførte avskrivninger	437			72 843		73 280
Balansført verdi 31.12.	2 061	3 687	8 687	385 375	75 159	474 969
Årets avskrivninger	609	1 005	668	10 499		12 781
Forventet økonomisk levetid	5 år	3-10 år	25 år	25-50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Fast eiendom består av næringsbygg for utleie, tomter og fritidseiendommer. Tomter og fritidseiendommer avskrives ikke, mens næringsbyggene avskrives med 2% årlig. Det benyttes lineære avskrivninger av anskaffelseskost. Fiskergata 22 Svolvær AS og Samvirkegården AS eier næringsbyggene.

Spesifikasjon av fast eiendom

Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskrivn.	Påkostn	Avgang	Tb.ført avskrivn.	Bokført verdi
Stortorget 2, Tromsø	23 498	21 743		23 498	21 743	
Sjøgata 41/43, Tromsø	46 976	30 369		46 976	30 369	
Sjøgata 39, Tromsø	45 240	20 730	223	45 463	20 730	
Fiskergt. 22, Svolvev	44 850	30 648	909			15 111
Stortorget 1, Tromsø	470 181	30 597	2 587			442 170
Forretningseiendom	630 745	134 088	3 719	115 938	72 843	457 281
Fritidseiendom						
Fritidseiendommer	2 957					2 957
Diverse tomter	295					295
Fritidseiendom	3 252					3 252
Sum fast eiendom	633 997	134 088	3 719	115 938	72 843	460 534

Det er en merverdi knyttet til næringsbygget i Stortorget 1 på 89,5 millioner som avskrives lineært over byggets levetid i konsernet.

Note 12 Tilgode fiskekjøpere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Fiskekjøperne gis en kredittid på 14 dager. Tilgode fiskekjøpere er fordringer knyttet til denne oppgjørsordningen. Det er et vilkår for å kunne kjøpe fisk at det er stillet tilstrekkelig og betryggende sikkerhet for mottatt fangst.

Det er etablert ulike ordninger for sikkerhetsstillelse fra fiskekjøper. Sikkerhetsstillelsene er i hovedsak individuelle. I tillegg er det tidligere etablert et kollektivt garantifond som kan benyttes til å dekke tap på fordringer for de fiskekjøpere som deltar i denne kollektive ordningen.

	2019	2018
Tilgode fiskekjøpere	356 560	461 715
Sikkerhetsstillelse ved utgangen av regnskapsåret:		
Individuelle bankgarantier	(individuell) 331 252	347 991
Kredittforsikring	(individuell) 930 360	801 970
Innbetalt depositum	(individuell) 96 039	102 785
Garantifond felles	(kollektiv) 32 500	31 892
Sum	1 390 151	1 284 638

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder tilgode fiskekjøpere.

Note 13 Pantelån, pantstillelser, garantistillelser og rentesikring**Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt**

All gjeld i konsernet har avdragstid med forfall innen fem år.

Balanseført gjeld som er sikret ved pantestillelse:

Konsern		Norges Råfisklag	
2018	2019	2019	2018
290 705	237 000	Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	
290 705	237 000	Sum	

Balanseført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for pantesikret gjeld, garantier:

Konsern		Norges Råfisklag	
2018	2019	2019	2018
507 157	442 170	Fast eiendom	
507 157	442 170	Sum	

Rentesikring – Konsern

I Samvirkegården AS er den langsiktige gjelden knyttet til en rentesikringsavtale som har en varighet på 10 år.

Konsern		
Rentesikringer har følgende forfallsstruktur:	2019	2018
Forfaller innen fem år	27 500	27 500
Forfaller senere enn fem år	86 625	92 125
Sum	114 125	119 625

Konsern		
Rentebytteavtalene har hatt følgende verdiutvikling gjennom regnskapsåret:	2019	2018
IB markedsverdi av forpliktelse (+)/ fordring (-)	14 043	17 653
Verdiendring	-1 697	-3 610
UB markedsverdi av forpliktelse (+)/ fordring (-)	12 346	14 043

Markedsverdien av selskapets rentebytteavtaler angir nåverdien av avtalefestede fastrenteavtaler. Nåverdien representerer selskapets markedsvurderte forpliktelser overfor motpart i rentebytteavtalene. Verdiendring gjennom regnskapsåret representerer en endring av markedsvurderte forpliktelser. Bakgrunnen for reduksjon i selskapets markedsvurderte forpliktelser for regnskapsåret skyldes stigende markedsrenter og redusert løpetid.

Forpliktelsen er ikke innregnet i konsernets balanse. Forpliktelsen kostnadsføres i forbindelse med avdragsterminene på pantelånet.

Note 14 Mellomværende med selskap samme konsern

Norges Råfisklag		
Mellomværende med konsernselskaper	2019	2018
Fiskernes Hus	102	33 771
Kystens Hus		105
Sjøgata 39 Tromsø		49
Sjøgata 41/43 Tromsø		15
Stortorget 2 Tromsø		-88
Fiskergata 22 Svolvær	1 352	1 509
Kystens Hus (tidl Stortorget 1)	109	
Sum	1 563	35 361

Note 15 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåt basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifisering over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

Norges Råfisklag			
Årets endring i egenkapital	Andelskapital	Annen Egenkapital	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.	11	711 015	711 026
Årets resultat		164 908	164 908
Egenkapital 31.12.	11	875 923	875 934

Konsern				
Årets endring i egenkapital	Andelskapital	Annen Egenkapital	Minoritetsinteresser	Sum Egenkapital
Egenkapital 01.01.	11	735 805	54 051	789 867
Årets resultat		166 873	1 377	168 250
Egenkapital 31.12.	11	902 678	55 428	958 117

Note 16 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 64 ansatte fordelt på 61 årsverk. Lønnskostnadene var slik:

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
41 518	43 329	Lønnskostnader	43 188	40 899
2 976	3 047	Arbeidsgiveravgift	3 023	2 901
7 050	7 173	Pensjonskostnader	7 173	7 050
21	5	Øvrige personalkostnader		
51 565	53 554	Sum lønnskostnader	53 384	50 850
58	60	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret	60	58

Ytelser til ledende personer	Daglig leder*	Styret	Kontrollkomite
Lønn/ honorar	1 810	2 146	264
Pensjonsutgifter	188	60	7
Annen godtgjørelse	11		

Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet overfor administrerende direktør eller medlemmer i styret. Det foreligger ingen bonusavtale eller sluttoppgjørsavtale med administrerende direktør.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Norges Råfisklag	Konsern
Lovpålagt revisjon	436	589
Skatte- og avgiftsrådgivning		4
Sum	436	593

Note 17 Langsiktige fordringer

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Maksimalt lånebeløp er 100% av lånetakst og ikke høyere enn 2.200.000 pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 30 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. Rentesaften er lik normalrentesaften fastsatt av Stortinget og har i 2019 vært 2,1% første halvår, 2,2% frem til 31. oktober og 2,5% frem til 31. desember.

Herunder følger en spesifikasjon over saldo på utlån.

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
24 587	20 835	Lån gitt øvrige ansatte (33)	20 835	24 587
4 012	4 012	Lån andre *		
28 599	24 846	Sum lån	20 835	24 587
-178	-178	Avsetning til tap	-178	-178
28 420	24 668	Sum langsiktige fordringer	20 656	24 409

* Langsiktig fordring på 3 millioner forfaller til betaling 31.12.2026.

Note 18 Inntrukne midler

Inntrukne midler er overtredelser av havressurslovens og fiskesalgslagslovens bestemmelser. Ved overtredelser, faktureres fiskerne og fordringene som oppstår motregnes i senere oppgjør for fangst eller kreves innbetalt. Ubetalte fordringer ved utgangen av regnskapsåret er ikke inkludert i netto inntrukne midler. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som tilskudd til føring av fisk. Regnskap over inntrukne midler rapporteres årlig til Nærings- og fiskeridepartementet som godkjenner dekning av kostnader til kontrollarbeid. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet og følgende oppstilling viser oversikt over inntrukne midler:

	2019	2018
Inngående balanse 1.1	50 686	42 973
Inntrukket i år	29 839	20 352
Omkostninger/tilskudd etc	-2 173	-133
Anvendt til lagets kontrollaktivitet (se note 3)	-14 190	-12 507
Inntrukne midler 31.12	64 162	50 686

Note 19 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 16, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 14. Følgende transaksjoner er foretatt til selskapets eierorganisasjoner for 2019:

Norges Råfisklag		
	2019	2018
Tjenestekjøp for oppnevning til årsmøte i Norges Råfisklag	1 000	1 000
Støtte til årsmøte, eiermøter	203	226
Støtte til utadrettede tiltak	348	534
Støtte til drift og investering i Velferdsstasjoner	672	666
Prosjektsamarbeid (herunder miljøsertifisering og miljørådgiver)		755
Sum overføringer til eierorganisasjonene	2 223	3 181

Transaksjoner med øvrige nærstående parter:

Norges Råfisklag		
	Tjenestesalg	Tjenestekjøp
<i>Datterselskap</i>		
Fiskernes Hus AS	247	
<i>Datterdatter selskap</i>		
Fiskergata 22 Svolve AS	538	1 198
Kystens Hus AS		3 861

Note 20 Andre kortsiktige fordringer

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
72	96	Fordringer på ansatte	96	72
374	460	Påløpte ikke forfalte renteinntekter	460	374
		Fordringer på datterselskap	1 493	35 419
1 830	2 596	Garantiordningen i Norges Råfisklag	2 596	1 830
200		Likviditetslån Stiftelsen Kystens Hus		200
3 890	3 363	Forskuddsbetalte kostnader	3 117	3 733
10 946	8 295	Andre kortsiktige fordringer	5 226	7 111
-83	-265	Avsetning til tap på fordringer	-110	-23
17 229	14 545	Sum andre kortsiktige fordringer	12 878	48 716

Note 21 Skyldig fiskere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Oppgjørstid for fiskerne er 15 dager. Omsetningen i desember varierer fra år til år, og det vil derfor oppstå reduksjon eller økning i skyldig fiskere avhengig av omsetningsstørrelsen siste uker av regnskapsåret. Dette synliggjøres også på fordringene knyttet til fiskekjøperne, jfr note 12.

Norges Råfisklag garanterer oppgjør til fiskerne uavhengig om fiskekjøperne kan betale for fakturert fangst.

Note 22 Annen kortsiktig gjeld

Konsern			Norges Råfisklag	
2018	2019		2019	2018
10 292	19 456	Forskuddsbetaling fra fiskekjøperne	19 456	10 292
2 060	2 567	Avsetning tapsfond	2 567	2 060
9 157	7 071	Fiskeres frivillige trekk til fagorganisasjoner	7 071	9 157
1 486	1 261	Forskuddsbetaling fra andre kunder	1 261	1 486
9 601	9 796	Andre leverandører	7 394	7 673
5 005	5 119	Feriepenger, påløpt	5 104	4 932
2 481	3 414	Bevilgninger, påløpt	3 414	2 481
2 462	2 511	Påløpt renter		
42 543	51 196	Sum annen kortsiktig gjeld	46 268	38 080

Revisors beretning

32

Revisors beretning

KPMG AS
Stakkovvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 09663
Fax +47 27 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Norges Råfisklag SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norges Råfisklag SAs årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 164 908 (tusen) og et overskudd i konsernregnskapet på kr 168 250 (tusen). Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norges Råfisklag SA per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Norges Råfisklag SA per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG, the global organization ("KPMG Network") a Swiss entity.

Statistisk sentralbyrå er medlemmer av Den norske Regnskapsforring

Office in

Oslo	Bucharest	Moskva	Sydney
Ås	Chennai	Mumbai	Sydney
Århus	Hanoi	Shanghai	Tokyo
Berlin	Hongkong	Singapore	Tromsø
Boston	Kuala Lumpur	Sydney	Tromsø
Brussels	London	Taipei	Tromsø
Frankfurt	Manila	Tokyo	Tromsø
Geneve	Medan	Tokyo	Tromsø
Hongkong	Seoul	Tokyo	Tromsø
London	Singapore	Tokyo	Tromsø
Madrid	Sydney	Tokyo	Tromsø
Miami	Taipei	Tokyo	Tromsø
Minneapolis	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Munich	Tokyo	Tokyo	Tromsø
New York	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Oslo	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Paris	Tokyo	Tokyo	Tromsø
San Francisco	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Sao Paulo	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Shanghai	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Singapore	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Taipei	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Tokyo	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Washington DC	Tokyo	Tokyo	Tromsø
Zurich	Tokyo	Tokyo	Tromsø

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukere foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anstår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å tede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om del planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversikkelig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Tromsø, 23. april 2020
KPMG AS

Gunnar Alskog
Statsautorisert revisor

Kontrollkomitéens årsmelding

I beretningsåret 2019 har kontrollkomitéen gjennomført kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Kontrollkomitéen har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Det er gjennomført statusmøter med Råfisklagets ledelse og med revisjon.

Kontrollkomitéen har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av årsmøtet. Styret har fulgt opp årsmøtets vedtak i aktuelle saker.

Etter det kontrollkomitéen har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt og bidrar til bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Styrets beretning for 2019 er gjennomgått. Kontrollkomitéen innstiller for årsmøtet å godkjenne styrets årsberetning for 2019.

Tromsø, 24. april 2020

Henrik Henriksen

Geir Roger Benonisen

Ole Morten Fjukstad

Virksomhetsrapport

37

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	47
Hyse	56
Sei	58
Reker	60
Blåkveite	62
Kongekrabbe	63
Snøkrabbe	65
Taskekrabbe	65
Leppefisk	66
Vågequal	67
Sjølprodusert tørrfisk	68

Hovedtall for omsetning

Norges Råfisklag er fiskernes egen salgsorganisasjon og driver en velfungerende og moderne markeds plass for bærekraftig villfanget sjømat. Råfisklagets område strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Etter andel av samlet verdi, er de viktigste artene som ble omsatt i Råfisklagets område i 2019; torsk (60 %), hyse (10 %), reker (8 %), sei (6 %), blåkveite (3 %) og kongekrabbe (2 %).

Råfisklagets virksomhet omfatter førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. Omsetningen inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy. De utenlandske fartøyene er hovedsakelig russiske trålere.

I 2019 endte den samlede verdien av fangst omsatt gjennom Råfisklaget på 13,031 millioner kroner. Dette er den høyeste verdien noensinne i fiskesalgslagets historie i løpende kroner, men også med en liten positiv margin på knappe 1 million kroner om det korrigeres for inflasjon. Den nest høyeste verdien ble oppnådd i 2018 med 12,748 millioner (løpende) og 13,030 millioner (inflasjonskorrigert).

Den samlede verdien økte med 283 millioner kroner (2,2 %)

fra 2018 til 2019. Dette kan splittes i økt verdi på 221 millioner (2,1 %) for norske fiskere og 62 millioner (2,8 %) for utenlandske fiskere. De utenlandske fangstene utgjorde 17 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi både i 2018 og 2019. Se detaljer i tabell 6.

Det ble omsatt til sammen 1.086.000 tonn (rund vekt) fangst gjennom Norges Råfisklag i 2019. Dette er 76.000 tonn (6,5 %) mindre enn i 2018. Beretningsåret er sjette år på rad i Råfisklagets historie med samlet fangst på over 1 million tonn. Se detaljer i tabell 7.

Krill og alger (tare) trekker opp tallene: Siden 2006 er et stort kvantum krill inkludert i omsetningstallene. Fartøy hjemmehørende i Råfisklagets område har drevet et betydelig fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres om bord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Slik fangst og omsetning av krill kommer inn under fiskesalgslagsloven og fiskesalgslagenes enerett til omsetning. Fra 2011 ble også alger (tare) høstet i norske farvann innlemmet i den organiserte omsetningen som Råfisklaget har ansvaret for. I hoveddelen av tabell 7 er krill og alger holdt utenfor av hensyn til sammenligning med tidligere år og perioder.

Andelen av fangst fra utenlandske fartøy har endret seg noe i Råfisklagets område de ti siste årene, men de tre siste årene har forholdet mellom norske og utenlandske fangster ligget stabilt på henholdsvis 79 % og 21 %. Se detaljer i nedre del av tabell 7.

Det totale kvantumet fra norske og utenlandske fiskefartøy, krill og alger (tare) holdt utenom, bestod i 2019 av 50 % ferskt og 50 % ombordfrost råstoff. Dette er identisk

Tallene som framgår av denne årsberetningen

er basert på avstemte årskvantum og -verdier for fangster omsatt på første hånd mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags område, men også for fangster som på annen måte kommer inn under fiskesalgslagets enerett til omsetning av villevende marine ressurser. Omsetningen omfatter i all hovedsak torskefisk, skalldyr, bløtdyr, alger og kval levert av norske og utenlandske fiskefartøy på strekningen fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Unntak fra dette er angitt.

Tallene i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har blant annet sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall foreligger for omsetning og eksport. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk sentralbyrå/Norges sjømatråd, Fiskeridirektoratet og fiskesalgslagene. Av fiskesalgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrosne fangster i fiskers eie fra ett år først blir solgt til en kjøper neste år.

med både i 2018 og 2017. Ser vi de norske landingene for seg, så var fordelingen 63 % ferskt og 37 % ombordfrost både i 2019 og i de to foregående årene. Utenlandske fiskefartøy leverte nær 100 % ombordfrost fangst i 2019, mot 99 % i 2018 og tilsvarende nær 100 % i 2017.

147.100 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklaget i 2019. Det var 6.481 fartøy som stod bak disse landingene, herav 80 utenlandske. På landsiden var

Tabell 6: Total omsetningsverdi fordelt på norske og utenlandske fiskefartøy 2010–2019 (millioner kroner og prosent)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalverdi	5.671	6.954	6.919	6.328	7.924	9.732	11.538	11.392	12.748	13.031
Norske fartøy verdi	4.746	5.779	5.771	5.391	6.487	7.767	9.066	9.524	10.553	10.774
Utenlandske fartøy verdi	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257
Norske fartøy (%)	84	83	83	85	82	80	79	84	83	83
Utenlandske fartøy (%)	16	17	17	15	18	20	21	16	17	17

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2010–2019 (tonn rund vekt og prosent)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt kvantum*	750.000	844.000	892.000	948.000	1.058.000	1.036.000	1.123.000	1.105.000	1.162.000	1.086.000
Totalt kvantum uten krill og alger	635.000	686.000	712.000	731.000	788.000	758.000	824.000	793.000	791.000	714.000
Herav norske fartøy kvantum	515.000	546.000	575.000	605.000	619.000	578.000	617.000	629.000	626.000	564.000
Herav utenlandske fartøy kvantum	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000
Norske fartøy (%)	81	80	81	83	79	76	75	79	79	79
Utenlandske fartøy (%)	19	20	19	17	21	24	25	21	21	21

* Krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten inkludert

Krill fra Sørishavet: Totalt kvantum må sees i lys av at det i perioden 2010-2019 i det enkelte år ble omsatt henholdsvis 115, 79, 105, 124, 167, 169, 188, 202, 248 og 251 tusen tonn med krill. Krillen har en relativt lav førstehåndspris og gjør derfor mindre utslag på totalverdien. Krillen hadde de samme årene en verdi på 37, 26, 34, 44, 59, 60, 67, 72, 88 og 110 millioner kroner.

Alger (tare) fra norske farvann: Totalt kvantum må sees i lys av at det i perioden 2011-2019 i det enkelte år ble omsatt henholdsvis 79, 75, 93, 103, 108, 112, 110, 124 og 122 tusen tonn med alger. Algene gjør som krillen mindre utslag i førstehåndsverdi, med en verdi de samme årene på 15, 14, 19, 23, 25, 28, 29, 33 og 33 millioner kroner.

213 registrerte fiskekjøpere og 56 mottaksstasjoner med anlegg i Råfisklagets distrikt i aktivt kjøp. Sammenlignet med 2018 viser tallene for 2019 vel 10.000 færre enkeltfangster, 205 flere norske og 2 færre utenlandske fartøy, 12 flere kjøperanlegg og 1 færre mottaksstasjoner.

Mer om fartøy: Antall fartøy som leverte fangst i Råfisklagets område utgjorde i perioden 2015-2019 i det enkelte år henholdsvis 5.338, 5.765, 5.971, 6.278 og nå sist 6.481 fartøy i 2019.

Oversikten for 2019 splittet opp i de viktigste undergrupper, viser 4.366 fiskefartøy og 2.085 fritidsfiskefartøy. Økningen de siste årene skyldes hovedsakelig at fritidsfiskefartøy nå blir registrert enkeltvis og ikke som gruppe.

I perioden 2015-2019 var det i det enkelte år en økning i antall fritidsfiskefartøy på henholdsvis 39, 310, 47, 244 og nå sist 340 fartøy i 2019. Til sammen har det vært en tilvekst på 980 registrerte fritidsfiskefartøy over 5 år. Antall fiskefartøy har hatt en utvikling i perioden 2015-2019 med en økning på henholdsvis 101, 117, 157, 57 og deretter en nedgang på 136 nå sist i 2019. Over 5 år er det registrert en netto økning på 296 fiskefartøy.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets område gikk ned med 78.600 tonn (11 %) fra 2018 til 2019. Viktige forklaringer til dette er at landingene av torsk, hyse og sei gikk ned med henholdsvis 49.300 (11 %), 5.300 (5 %) og 19.500 (15 %) tonn. Verdien av fiskelandingene gikk i samme periode opp med 319 millioner kroner (3 %). Til tross for nedgangene i kvantum både for torsk, hyse og sei, økte verdiene med henholdsvis 285 (4 %), 31 (2 %) og 7 (1 %) millioner kroner.

Landingene av skalldyr og bløtdyr fikk fra 2018 til 2019 en økning i kvantum på 1.300 tonn (3 %). Hovedforklaringene til dette er økt kvantum av reker og snøkrabbe med henholdsvis 2.400 (7 %) og 1.400 (49 %) tonn, og i motsatt retning en nedgang for kongekrabbe, taskekrabbe og raudåte på henholdsvis 600 (25 %), 800 (17 %) og 1.000 (74 %) tonn. Det ble en samlet nedgang i verdi for skalldyr og bløtdyr på 68 millioner kroner (4 %). Forklaringene til dette ligger mest i redusert verdi for reker,

kongekrabbe og taskekrabbe på henholdsvis 80 (7 %), 88 (23 %) og 5 (10 %) millioner kroner, og i positiv retning økt verdi for snøkrabbe på 109 millioner kroner (66 %).

Fangst av småkval gikk ned med 136 tonn (24 %) i kvantum og 4,4 millioner kroner (23 %) i verdi fra 2018 til 2019.

Restråstoff som produktgruppe endte i 2019 med et samlet kvantum på 26.200 tonn, en nedgang på 2.200 tonn (8 %) fra 2018. Verdien av dette restråstoffet utgjorde 131 millioner kroner, en økning på 12 millioner kroner (10 %) fra 2018.

Omsetningen i 2019 fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2018-tall i parentes):

Fisk	662.300 tonn (740.900)	11.062 millioner kroner (10.743)
Skalldyr/bløtdyr*	49.300 tonn (48.000)	1.676 millioner kroner (1.744)
Småkval	421 tonn (557)	14,9 millioner kroner (19,3)
Restråstoff	26.200 tonn (28.400)	131 millioner kroner (119)

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

Omsetningsformer

Råfisklaget tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgsopplegg og måter å kjøpe fangster på. Alternativene er i utgangspunktet basert på frivillighet, men er basert på et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på og det eksisterer ingen kjøpeplikt.

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et fundament for denne omsetningen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten, og den har klare fortrinn når nesten 6.500 fartøy og ca. 270 produksjonsanlegg og mottaksstasjoner skal samhandle. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere

Tabell 8: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2018–2019 (prosent)

	Kvantumsendring (%)	Verdiendring (%)	Prisendring (%)
Fisk	- 10,6	+ 3,0	+ 15,2
Sjøtilvirket tørrfisk	- 9,8	+ 13,4	+ 25,7
Skalldyr/bløtdyr*	+ 2,8	- 3,9	- 6,5
Kval	- 24,4	- 22,9	+ 2,0
Totalt for omsetningen**	- 9,7	+ 2,1	+ 13,1

* Eksklusive krill fra Sørishavet. ** Eksklusive krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten.

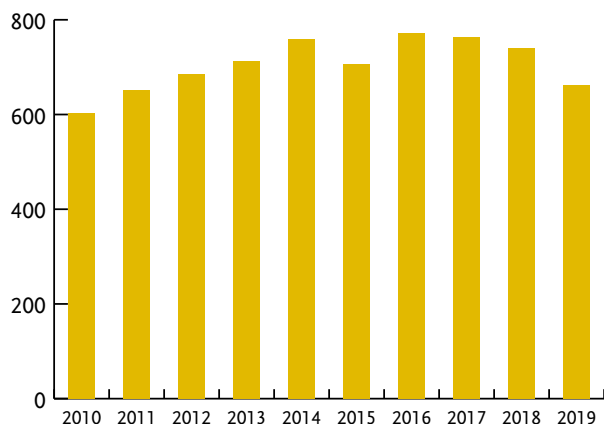

Diagram 3: Kvantumsutvikling fisk 2010–2019 (tusen tonn rund vekt)

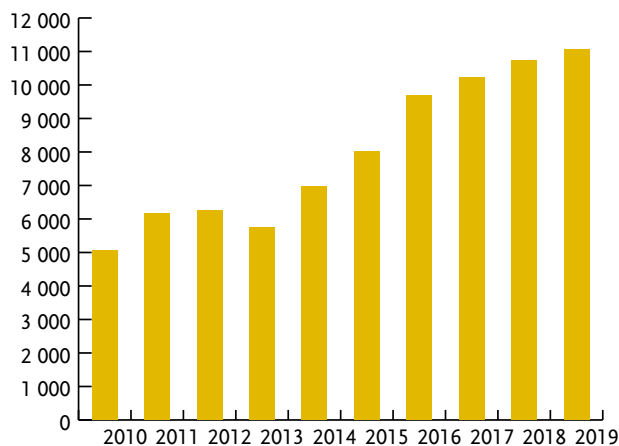

Diagram 4: Verdiutvikling fisk 2010–2019 (millioner kroner)

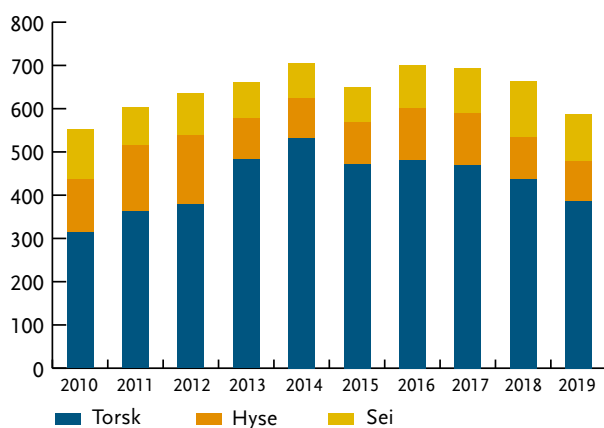

Diagram 5: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 2010–2019 (tusen tonn rund vekt)

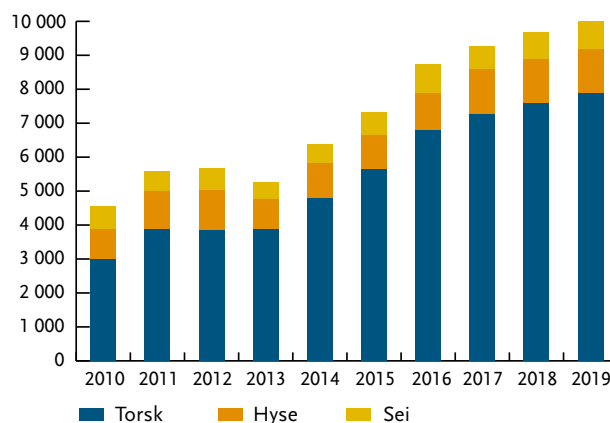

Diagram 6: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 2010–2019 (millioner kroner)

selv om det periodevis finnes alternative, kanskje bedre betalende avtakere.

Auksjon

Flåten som fryser fangstene sine ombord og lander fangstene på nøytrale fryselager kan nå ut til mange kjøpere gjennom den frivillige, nettbaserte NR Auksjon. Fryste industrireker selges via NR Auksjon eller langsiktige leveringsavtaler. Kjølauksjoner er et tilbud hvor råstoffet blir lagt ut for salg til kjøpere mens fartøyet er på vei fra fangstfeltet.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster. Fartøyet oppgir i hvilket område de ønsker å levere, og Råfisklagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøpere i dette området. Fartøyet leverer fangsten i henhold til de opplysningene som er gitt, til den kjøperen som gir det beste tilbudet.

Kontraktsalg

Kontraktsalg er en salgsform hvor ombordfryst fangst landes ved nøytrale fryselagre og omsettes etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom reder/fisker og kjøper.

Kaisalg

Fiskerne kan etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte fra fiskefartøyet til forbruker.

Egenovertakelser

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor et fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for å produsere og/eller selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer oftest i tilfeller hvor fangstene er foredlet ombord.

Utenlandske landinger

De utenlandske landingene i Råfisklagets område utgjorde 150.000 tonn til verdi 2.257 millioner kroner i 2019. Dette er en nedgang på 15.000 tonn (9 %) i kvantum, men en økning i verdi på 62 millioner kroner (3 %) fra 165.000 tonn til verdi 2.195 millioner kroner i 2018.

Totalt 80 ulike utenlandske fartøy leverte fangst i Råfisklagets område i 2019. Dette utgjorde 910 enkeltleveranser. Tilsvarende var 82 fartøy med 943 leveranser i 2018. Av fartøyene i 2019 var det 19 som leverte skalldyr, registrert med 141 leveranser. Tilsvarende var 12 fartøy med 129 leveranser i 2018.

Med virkning fra 1. september 2016 fikk EU-flåten igjen transittordning for landinger i Norge, og de ble dermed unntatt omsetning gjennom fiskesalgslagene. I 2016 utgjorde verdien av landinger fra EU-flåten totalt 408 millioner kroner i Råfisklagets område. I 2017 ble verdien redusert til 63 millioner, i 2018 økte den til 288 millioner og i 2019 endte EU-flåtens landinger på 227 millioner kroner. Se tabell 16 for detaljer om distriktstise landinger av torsk, hyse og sei fra utenlandske fartøy i perioden 2015-2019.

Det årlige rekekvantumet fra utenlandske fartøy har i perioden 2015-2019 i det enkelte år vært henholdsvis 15.700, 13.500, 9.500, 13.800 og nå sist 14.600 tonn i 2019. Alle årene har disse fangstene nesten utelukkende blitt levert i Troms.

Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra russiske trålere.

Tabell 9: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2018 og januar/desember 2019 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2018	Jan. 2019	Des. 2019
Torsk over 6,0 kg	22,20	25,05	28,35
Torsk 2,5-6,0 kg	21,45	24,05	26,75
Torsk 1,0-2,5 kg	20,20	22,80	25,50
Torsk under 1,0 kg	17,45	20,05	22,75
Hyse over 8 hg, snørefanget	14,00	15,85	15,75
Hyse over 8 hg	10,25	12,10	11,88
Hyse under 8 hg	7,00	9,00	8,00
Sei over 2,3 kg	9,82	9,50	10,32
Sei 1,2-2,3 kg	8,82	8,50	9,32
Sei under 1,2 kg	6,72	6,40	7,85
Kvitlunge over 2,0 kg	10,50	11,75	11,75
Brosme over 2,0 kg	9,50	9,50	10,00
Flekksteinbit over 3,0 kg	11,50	12,50	14,00
Blåkveite over 2,0 kg	27,00	27,00	27,00
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	29,80	31,00	31,00
Uer, rund over 7,0 hg	14,50	15,00	15,00

Tabell 10: Distriktstise kvantums- og verdiutvikling i landinger av torsk, sei og hyse – samlet, fordelt på norske og utenlandske fartøy 2015–2019 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År		2015		2016		2017		2018		2019	
		Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.
Finnmark	Kvantum	155	59	167	73	186	67	187	65	172	56
	Verdi	1.750	569	2.096	752	2.454	732	2.644	808	2.836	821
Troms	Kvantum	166	84	179	78	183	65	170	64	125	62
	Verdi	2.241	695	2.562	708	2.811	650	2.850	723	2.466	852
Nordland	Kvantum	167	2	176	13	173	12	156	13	151	9
	Verdi	1.905	17	2.344	121	2.450	129	2.436	156	2.788	120
Trøndelag	Kvantum	7	0	4	0	3	0	3	0	3	0
	Verdi	51	0	38	0	26	0	27	0	31	0
Nordmøre	Kvantum	5	4	4	5	4	0	5	0	8	2
	Verdi	41	50	41	66	34	0	30	0	50	35

Tabell 11: Fordeling av verdi på omsetningsformer for norske fartøy, verdi for utenlandske fartøy og samlet omsetningsverdi 2010–2019 (millioner kroner)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	2.867	3.525	3.609	3.005	3.606	4.418	5.313	5.570	5.899	6.289
Auksjon, formidling, kontraktsalg mv.	1.524	1.950	1.831	2.014	2.344	2.689	3.006	3.217	3.776	3.435
Egenvertakelser	355	304	331	372	537	660	747	737	878	1.050
Sum norske fangster	4.746	5.779	5.771	5.391	6.487	7.767	9.066	9.524	10.553	10.774
Utenlandske fangster	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257
Samlet omsetningsverdi	5.671	6.954	6.919	6.328	7.924	9.732	11.538	11.392	12.748	13.031

Omsetning av ombordfryst fisk landet ved nøytrale fryselagre

Fangstene omsettes gjennom NR Auksjon enten via kontrakt, egenovertakelse, leveringsforpliktelse eller via lagets auksjonssystemer. Det er frivillig for rederiene om de vil benytte seg av Råfisklagets web-baserte auksjonssystem. Auksjonen bidrar til økt konkurranse ved at flere kjøpere kan ta del i budgivningen. Slike auksjoner gir samtidig kjøperne anledning til å by kun på de fiskeslag og størrelser de har behov for. Dette bidrar til mer skredersydde innkjøp og gir bedre priser til flåten. Råfisklaget

sørger for det praktiske rundt registrering, omsetning og oppgjør.

Størstedelen av den ombordfrysede fisken kommer fra trålere (76 %) og autolinefartøy (19 %). Fartøy som drifter med snurrevad, men også noen garnbåter, står for resten (5 %). Enkelte av kystfartøyene veksler mellom å levere fersk eller levende fisk til ordinære kjøpere, og ombordfryst fisk til nøytrale fryselagre.

Fangstene losses ved et av de 14 godkjente nøytrale fryselagrene i Råfisklagets distrikt. De nøytrale fryselagrene har en viktig funksjon i distribusjonskjeden mellom

Tabell 12: Antall utenlandske fartøy som landet fangst 2010–2019, herunder antall sluttsedler og fartøy med skalldyr

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall fartøy totalt	78	59	52	56	72	90	91	73	82	80
Antall sluttsedler totalt	865	895	829	776	976	1.156	1.261	964	943	910
Antall fartøy med skalldyr	5	5	7	6	15	25	30	13	12	19

Tabell 13: Utenlandske landinger 2010–2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000
Verdi	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965	2.472	1.868	2.195	2.257

Tabell 14: Viktige arter landet av utenlandske fartøy 2010–2019 (tonn rund vekt)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Torsk	76.000	86.000	82.000	91.000	126.000	120.000	126.000	105.000	108.000	105.000
Hyse	29.000	35.000	34.000	17.000	19.000	21.000	33.000	29.000	24.000	15.000
Sei	7.000	7.000	9.000	9.000	7.000	8.000	10.000	10.000	9.000	9.000
Reker	4.000	5.000	5.000	3.000	7.000	16.000	14.000	10.000	14.000	15.000

Tabell 15: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger totalt, og herav spesielt for fisk og for enkelte kategorier/ansendelser 2010–2019 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt kvantum	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000	207.000	164.000	165.000	150.000
Totalt kvantum fisk	116.000	135.000	132.000	123.000	160.000	158.000	181.000	155.000	151.000	135.000
Fersk fisk	500	0	2.300	800	7.700	4.700	4.200	130	930	330
Fersk torsk	400	0	2.100	700	7.200	4.400	3.800	6	740	290
Ombordfryst sløyd fisk	91.000	107.000	95.000	87.000	99.000	103.000	123.000	111.000	113.000	103.000
Ombordfryst sløyd torsk	59.000	69.000	61.000	65.000	77.000	77.000	88.000	78.000	84.000	81.000
Ombordfryst filet fisk	23.000	24.000	30.000	31.000	48.000	46.000	46.000	37.000	31.000	28.000
Ombordfryst filet torsk	17.000	17.000	19.000	25.000	42.000	38.000	34.000	27.000	24.000	24.000

Tabell 16: Distriktsvis fordeling av landinger av fisk fra utenlandske fartøy 2015–2019 (tonn rund vekt)

År	Torsk					Hyse					Sei				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Øst-Finnmark	29.650	33.560	37.930	35.980	32.160	5.510	9.160	9.000	8.760	5.410	1.340	2.070	1.280	1.900	1.890
Vest-Finnmark	16.960	21.800	12.470	14.810	13.740	3.970	5.090	4.680	2.360	2.130	1.130	1.190	1.320	1.050	900
Troms	68.350	57.420	46.200	47.680	50.740	11.250	16.200	14.050	11.790	6.320	4.580	4.720	4.350	4.040	4.620
Vesterålen	1.730	9.340	8.510	9.850	6.570	120	1.090	890	1.510	1.050	10	2.250	2.950	2.020	1.280
Nordmøre	3.160	3.560	0	0	2.240	580	1.390	0	0	70	680	150	0	0	3

fartøy og kjøper. De sørger for korrekt veiing og fyller ut landingssedler, som igjen danner grunnlag for den videre omsetning av fangstene. Landingssedlene overføres elektronisk til Råfisklaget, som forestår omsetningen på vegne av rederiene.

I 2019 ble det omsatt totalt 178.000 tonn ombordfryst fisk fra norske fartøy, en nedgang på 13,5 % fra 206.000 tonn forrige år. Dette fordelte seg på 563 enkeltfangster, en nedgang fra 624 i 2018. Kvotereduksjonen i 2019 resulterte i færre lossinger og nedgang i losset kvantum. Tross nedgang i losset kvantum, endte totalverdien av denne omsetningen på 3,500 millioner kroner i 2019, en nedgang på kun 5,4 % fra 3.700 millioner kroner året før. Gode og stigende priser spesielt for torsk og hyse gjennom hele 2019 er forklaringer bak verdiutviklingen, tross nedgang i kvantum på 13,5 %.

2019 startet med små kvanta usolgt fisk på lager. Vi så deretter et jevnt lossemønster gjennom hele året. I de tre siste månedene av 2019 ble det omsatt ombordfryst fisk fra norske fartøy for 1.030 millioner kroner, og dette utgjør hele 34 % av totalverdien for denne omsetningen i 2019. Tilsvarende i 2018 var 1.260 millioner kroner og da også 34 %.

Fangstene som omsettes via NR Auksjon tilbys kjøpere over hele landet. Totalt var det rundt 80 aktive kjøpere i 2019. Noen av de største kundene kjøpte for over 200 millioner kroner.

Stor torsk går gjerne til den norske klippfiskindustrien. En stor del mellomtorsk, småtorsk og hyse går til filetproduksjon i Kina eller Øst-Europa. Det har vært en god omsetning av torsk og hyse gjennom hele året. I løpet av høsten 2019 gikk prisene opp for torsk og hyse sammenlignet med prisene året før, og stort sett all hyse og torsk ble solgt. For de minste størrelsene av fryst sei fortsetter prisoppgangen fra 2018. Vi avsluttet 2019 med lite fisk på lager.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i diagram 7 og tabell 18 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfryste fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

I 2019 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et kvantum på til sammen 564.000 tonn rund vekt fangst fra norske fiskefartøy, krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norske farvann holdt utenom. I underkant av 206.000 tonn (37 %) av dette var ombordfryste fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 18, hvor det for 2019 framkommer 203.100 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselagre, førstehandsomsatt gjennom Råfisklaget, ser vi at hele 99 % av de norske ombordfryste fangstene tok veien om nøytrale fryselagre i 2019. Tilsvarende beregninger for 2016, 2017 og 2018 viser også 99 %.

Kjøpere og aktivitet

De siste årene har det vært en stabilisering i aktivitet og i tallet på aktører i Råfisklagets område. I perioden 2015-2019 har antall årlige enkeltfangster (sluttsedler) vært henholdsvis 150.000, 161.000, to år med 157.000 og nå sist 147.000 i 2019. Antall kjøpere, regnet ved årets slutt, har i samme periode vært henholdsvis 194, 200, 194, 201 og nå sist 213 i 2019. Antall fartøy som har levert fangst i perioden har i det enkelte år vært henholdsvis 5.338, 5.765, 5.971, 6.278 og nå sist en økning til 6.481 i 2019.

Tidligere, over flere tiår, har det vært en negativ utvikling og betydelig nedgang i antall aktører. Både på sjø- og

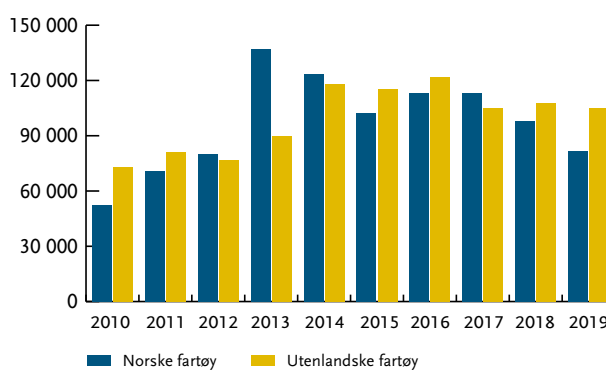

Diagram 7: Utviklingen i kvantum ombordfryst torsk landet ved nøytrale fryselagre fra norske og utenlandske fiskefartøy 2010–2019 (tonn rund vekt)

Tabell 17: Gjennomsnittspriser på auksjon for trålfanget ombordfryst fisk i 2018 og 2019 og i de tre mest aktive månedene i året – oktober, november og desember 2018 og 2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	Gjennomsnittspriser på auksjon				Endring okt.-des. 2018-2019
	Hele 2018	Hele 2019	Okt.-des. 2018	Okt.-des. 2019	
Torsk over 6,0 kg	34,52	40,48	38,25	44,15	+ 5,9
Torsk 2,5-6,0 kg	34,98	39,28	36,43	41,28	+ 4,85
Torsk 1,0-2,5 kg	32,74	36,91	34,18	38,82	+ 4,64
Torsk under 1,0 kg	30,54	33,36	32,29	34,19	+ 1,90
Sei over 2,3 kg	14,70	14,90	15,35	15,12	- 0,21
Sei 1,2-2,3 kg	13,45	14,17	14,31	15,10	+ 0,79
Sei under 1,2 kg	9,41	12,78	9,61	14,75	+ 5,14
Hyse over 8 hg	24,32	25,96	25,93	28,56	+ 2,63
Hyse under 8 hg	24,60	27,00	25,72	28,03	+ 2,31

landsiden er det gjort omstruktureringer. Det har blitt færre fiskere og fiskefartøy, men også færre kjøperanlegg/industribedrifter. Utviklingen de siste årene viser derimot utflating og stabilisering i Råfisklagets område. Det har imidlertid vært en vesentlig endring i fiskekjøpernes eierstruktur. Store konsern ledet an av laksenæringa har kjøpt seg inn i et økende antall kjøperanlegg.

Det er viktig for utviklingen av sesonger og fiskerier at det er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører både på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også aktørenes samarbeid, avtaler og eierskap, er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen.

Av tabell 19 framgår det at 15 % av kjøperne (et 30-talls kjøpere) stod for 72 % av totalverdien på omsetningen i Råfisklagets distrikt i 2019. I 2018 var disse andelene henholdsvis 17 % og 73 % av totalverdien.

Når antall kjøperanlegg med produksjon går så mye ned som det har gjort de siste tiårene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer, er det av stor betydning at bevilgningene over statsbudsjettet og rammene til føringstilskudd opprettholdes, og at disse rammene eventuelt utvides i takt med økende behov.

I tillegg til foran nevnte kjøperanlegg var 56 mottaksstasjoner i aktivitet i Råfisklagets distrikt i 2019. Av disse tok 37 imot fisk og 19 var i aktivitet under taskekrabbefisket. I 2018 var det 57 mottaksstasjoner, hvorav 39 tok i mot fisk og 18 tok imot taskekrabbe.

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norsk sjømateksport fortsetter å stige i verdi, og passerte i 2019 100 milliarder og endte på 107,3 milliarder kroner. Dette var en økning på 8 % eller 8 milliarder kroner målt mot 2018.

Det ble eksportert 2,6 millioner tonn sjømat, en nedgang på 80.000 tonn sammenlignet med 2018, viser tall fra Norges sjømatråd. Norge er med det verdens nest største sjømateksportør etter Kina.

Norsk eksport av torsk, hyse, sei, brosme og lange kom på 14,9 milliarder kroner i 2019, noe som er en økning på over 1,2 milliarder kroner sammenlignet med 2018.

Tabell 20: Antall registrerte og aktive kjøperanlegg, fordelt distriktvis pr. 31. desember 2015–2019

Distrikt	Kjøperanlegg				
	2015	2016	2017	2018	2019
Øst-Finnmark	18	21	19	22	24
Vest-Finnmark	15	15	21	20	19
Troms	35	33	31	30	33
Vesterålen	13	14	13	14	15
Lofoten/Salten	55	57	51	55	60
Helgeland	9	9	9	9	9
Nord-Trøndelag	10	11	11	8	6
Sør-Trøndelag	23	24	23	25	28
Nordmøre	16	16	16	18	19
Totalt	194	200	194	201	213

Tabell 18: Fordeling av førstehåndsomsatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselagre 2015–2019 (tonn rund vekt og tusen kroner)

År		Norske					Utenlandske				
		2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Fisk – tilvirket:	– kvantum	6.000	8.200	7.700	8.500	6.800	45.700	46.200	36.900	30.800	28.400
	– verdi	107.600	146.100	133.100	169.400	165.700	402.000	431.300	340.000	320.400	371.400
Fisk – utilvirket:	– kvantum	162.500	197.400	209.800	197.300	170.800	107.500	130.800	117.600	119.500	106.700
	– verdi	2.500.000	3.015.500	3.419.800	3.579.700	3.340.800	927.700	1.294.800	1.302.400	1.463.400	1.500.300
Skalldyr:	– kvantum	16.500	16.700	9.000	24.300	25.400	13.100	20.800	7.700	10.900	12.500
	– verdi	510.600	483.300	278.100	777.200	785.600	339.100	596.600	177.000	319.100	331.100
Kval:	– kvantum	120	135	174	13	40					
	– verdi	4.060	4.710	6.020	450	1.410					
Sum:	– kvantum	185.200	222.400	226.700	230.100	203.100	166.300	197.800	162.200	161.300	147.600
	– verdi	3.122.200	3.649.600	3.837.000	4.526.800	4.293.600	1.668.800	2.322.800	1.819.400	2.103.000	2.202.800

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i diagram 7 og tabell 18 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfrysede fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2015–2019

Mottatt kvantum rund vekt	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
0-600 tonn	51	54	54	50	55	4	4	4	4	4
601-1.500 tonn	15	13	12	15	12	6	5	4	5	5
1.501-2.500 tonn	8	6	7	8	9	5	4	5	6	8
2.501-3.500 tonn	7	6	6	3	5	8	6	7	3	6
3.501-4.500 tonn	6	6	5	7	4	9	8	7	9	5
over 4.500 tonn	13	15	16	17	15	68	73	73	73	72

Volumet har, i motsetning til verdien, hatt en reduksjon på 1,9 % fra 2018 til 2019. Med det fortsetter trenden fra 2018 da det var en nedgang på 3 % i volum fra 2017.

Torsk og hyse fikk en positiv prisutvikling på eksportvolumet i 2019 med en gjennomsnittlig prisøkning for alle torskproduktene på 16 %. For produkter av sei og hyse er det en økning i gjennomsnittspris på henholdsvis 8 og 7 %. Produktkategorier som klippfisk, saltfisk, fersk og fryst hel torsk fortsetter den gode prisutviklingen med prisøkninger på 11-18 %.

Torskeeksporten ble redusert fra 196.700 i 2018 til 180.600 tonn i 2019. Samtidig økte verdien med 7 % fra 9,4 til 10,0 milliarder kroner. Hyseeksporten fikk en nedgang på 2 % fra 61.600 tonn i 2018 til 60.150 tonn i 2019, mens verdien økte med 5 % fra 1,7 til 1,8 milliarder kroner. I motsetning til for hyse og torsk økte eksportvolumet av sei med 8 % fra 106.300 tonn i 2018 til 115.600 tonn i 2019, mens verdien av sei økte med 17 % fra 2,1 til 2,5 milliarder kroner.

For torsken var det små endringer i produktmiksen. Klippfisk har tradisjonelt vært størst i verdi, og det var den også i 2019. Det ble eksportert 35.700 tonn klippfisk i 2019 mot 35.900 tonn i 2018. I 2019 utgjorde klippfisken 29 % av hele eksportverdien til torsk. Eksporten av ferskpakket torsk fikk en verdinedgang på 8,8 % fra 2018 til 2019. Eksportverdien av kvalitetsmerket skrei fikk imidlertid en økning på 48 % fra 196 millioner kroner i 2018 til 290 millioner kroner i 2019. Både prisen og volumet bidro til økningen. Prisen steg med 14 % fra 38,99 kr pr. kg i 2018 til 44,27 kr pr. kg i 2019. Eksportvolumet av skrei økte fra 5.048 tonn i 2018 til 6.565 tonn i 2019. Eksporten av fryst torsk økte med 9 % i volum og 11 % i pris. Dette ga en verdiøkning på 20 % eller 400 millioner kroner, fra 1,8 milliarder kroner i 2018 til 2,2 milliarder kroner i 2019.

For tørrfisk av torsk var det en reduksjon i volum, fra 3.700 til 3.500 tonn, samtidig økte prisene med 25 %. Dette bidro til at verdien økte med 18 % fra 620 millioner kroner i 2018 til 730 millioner kroner i 2019. Volumet fersk filet, ble redusert med 4 % fra 4.900 tonn i 2018 til 4.750 tonn i 2019. Samtidig steg prisen med 17 %, noe som bidro til en verdistigning på 13 % fra 390 millioner kroner i 2018 til 440 millioner kroner i 2019. Fryst torskfilet fikk en volumreduksjon på 10 %, men samtidig økte prisen med 22 %, noe som ga en verdiøkning på 10 % som tilsvarer 80 millioner kroner.

Økningen i eksportert volum av sei kom først og fremst i kategoriene fersk og fryst. Volumet klippfisk sei ble redusert fra 49.300 tonn eksportert i 2018 til 49.050 tonn i 2019, og verdien økte fra 1,4 til 1,5 milliarder kroner. Klippfisken fortsetter å holde sin sterke posisjon og sto for 65 % av seieksportens verdi i 2019. Det var også i år en liten positiv prisutvikling for fersk og fryst sei.

Fryst hyse fikk en negativ volumutvikling i 2019 og ble redusert til 40.400 tonn fra 43.000 tonn i 2018, som

tilsvarende en nedgang på 6 %. Prisen steg imidlertid med 8 % og vi kunne dermed se en liten verdivekst på 2 % fra 1,17 millioner i 2018 til 1,19 millioner i 2019. Eksportvolumet av fersk hyse har hatt en økning på 9 % fra 14.600 tonn i 2018 til 15.900 tonn i 2019. Prisen og verdien har også steget med henholdsvis 3 % og 12 %. Dermed økte verdien fra 270 millioner kroner i 2018 til 300 millioner kroner i 2019. Fryst filet, hadde en nedgang i volum på 12 %, mens prisen og verdien steg med henholdsvis 18 % og 3 % i 2019, og med det utgjorde fryst filet 8 % av total eksportverdi for våre hyseprodukter. Fersk filet hadde en økning i volum, pris og verdi på henholdsvis 11 %, 7 % og 19 %. Fersk hysefilet utgjorde totalt 6 % av total eksportverdi for våre hyseprodukter.

Verdimessig var Portugal det største markedet for hvitfisk i 2019, og torsk er favoritten. Klippfisk og saltfisk av torsk utgjør tilnærmet 99 % av den totale eksportverdien av hvitfisk til landet. Om en ser på eksportvolumet, er det derimot Kina som er det største eksportmarkedet for torskfilet, hovedsakelig på grunn av fryst torskfilet. Volumet økte med 18 % fra 73.350 tonn i 2018 til 86.150 tonn i 2019. Videre økte verdien med 29 % fra 2,0 milliarder kroner i 2018 til 2,6 milliarder kroner i 2019. Det meste av hvitfisken Norge eksporterer til Kina blir videreforedlet og videreeksportert. Det er i hovedsak snakk om fem arter som danner grunnlaget for volumet. Torsk med 33 %, hyse med 22 %, sei med 15 %, uer med 14 % og blåveite med 13 % av all eksportert volum hvitfisk til Kina.

Danmark var det største markedet for fersk/kjølt torskfilet sett i verdi og dermed det nest største markedet etter Portugal for torsk i 2019. Det ble eksportert 63.000 tonn torskfilet til en verdi opp mot 2,1 milliarder, som er en verdiøkning på 3 % fra 2018. Det meste av fisken som eksporteres til Danmark blir videreeksportert, hovedsakelig til EU. Italia holder som vanlig sin posisjon som det største markedet for tørrfisk. I 2019 ble det eksportert tørrfisk til Italia til en verdi av 560 millioner kroner, en økning på 25 % fra 2018. I volum utgjorde dette 2.500 tonn mot 2.400 tonn i 2018. For Nigeria, som også er kjent for å være et land med sterke tørrfisktradisjoner, skjedde det store endringer fra 2018 til 2019. Både volum og verdi ble redusert. Volumet gikk ned med 52 % fra 1.630 tonn i 2018 til 790 tonn i 2019. Verdien ble redusert med 36 % og gikk ned fra 122 millioner kroner i 2018 til 79 millioner kroner i 2019.

Norsk eksport av skalldyr endte i 2019 på totalt kr 2,38 milliarder som er en økning på hele 25 %. Eksportverdien for skalldyr fordeler seg med 46 % på reker, 27 % på kongekrabbe, 14 % på snøkrabbe og 3 % på taskekrabbe. Det var positiv verdiutvikling for både reker, kongekrabbe og snøkrabbe mens taskekrabbe hadde en negativ utvikling.

Banklinefiske på høsten. Foto: Karl-Petter Adolfsen

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Norge og Russland ble enige om en totalkvote for nordøstarktisk torsk på 746.000 tonn for 2019, inkludert 21.000 tonn «murmanskorsk» og 21.000 tonn norsk kysttorsk. Tilsvarende total i 2018 var 796.000 tonn.

Den norske torskekvota nord for 62° N endte i 2019 på 316.312 tonn, etter korrigering for kvotefleks (fleksibel overføring av kvote mellom år), ned fra 356.206 tonn i 2018, også det korrigert for kvotefleks. Kvoteene ble overfisket begge årene. I 2018 var overfisket på 17.600 tonn, det meste av det gjaldt åpen gruppe i kystflåten. Tilsvarende overfiske i 2019 var på 10.200 tonn. I begge tilfeller førte det til tilsvarende trekk mot norsk totalkvote påfølgende år.

Omsetning i torskefisket

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 387.428 tonn i 2019, hvorav 281.977 tonn kom fra norske fartøy og 105.450 tonn fra utenlandske. Førstehåndsverdien av torsk var 7.874 millioner kroner eksklusive restråstoff, hvorav 6.208 millioner kroner skrev seg fra landinger fra norske båter og 1.666 millioner kroner fra utenlandske. Tilsvarende verditall året før var 7.589 millioner kroner totalt, fordelt med 6.130 og 1.459 millioner kroner på henholdsvis norske og utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte totalen en reduksjon på 49.259 tonn eller 11 % fra 2018, hvorav reduksjonen for norske fartøy var på 36.482 tonn, fra 328.357 til 281.977 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøy ble redusert fra 108.330 til 105.450 tonn. For 2019 innebærer dette at 86 % av norsk oppfisket kvantum av nordøstarktisk torsk ble omsatt gjennom Råfisklaget. Til sammenligning var kvantumet omsatt fra norske båter hele 406.700 tonn i 2014, det høyeste kvantum omsatt i Råfisklagets mer enn 80-årige historie.

Verdimessig utgjorde omsetningen av torsk 60 % av Råfisklagets totale omsetning i 2019, hvilket er en normal andel. For norske fiskere stod torsken for 58 % av total omsetningsverdi.

Prismessig har torsken hatt en svært positiv utvikling siden begynnelsen av 2013, da den kraftige kvoteøkningen førte gjennomsnittsprisene for fersk torsk under vintersesongen ned mot kr 10,50 pr. kg sløyd uten hode for den viktigste størrelsen 2,5-6,0 kg. Tilsvarende pris på vinteren i 2019 holdt et gjennomsnitt på kr 31,42 pr. kg. Prisene gikk noe ned utover i februar etter en god start på året, men etter at snurrevadflåten kom inn i fisket med full styrke mot slutten av februar, tok prisene seg opp igjen. Gjennomsnittsprisen på vinteren var opp fra kr 25,57 pr. kg året før. Utover året holdt prisene et jevnt nivå, litt lavere enn på vinteren, men tok seg opp igjen utover høsten. Også for torsk levert fryst var prisutviklingen positiv, og priskurven var mer jevnt økende enn for fersk. I løpet av 2019 steg gjennomsnittsprisen for fryst torsk

2,5-6,0 kg fra kr 37,- til rundt kr 41,- pr. kg de tre siste månedene av året, og prisforskjellen mellom fersk og fryst torsk var på det meste rundt kr 10,- pr. kg for aktuell størrelse. Det meste av den ombordfryste torsken ble tatt på trål og autoline, som regel med prisforskjell på 2-3 kr pr. kg fordel autoline. Den meget positive prisutviklingen for fersk og fryst torsk, illustrert med størrelsen 2,5-6,0 kg framgår av diagram 8. Vi ser for øvrig av tabell 24 at vi de fem siste årene har hatt marginale forskjeller i gjennomsnittspriser betalt pr. vektklasse for den ferske torsken, altså liten forskjell i pris betalt for stor og små torsk. I vintersesongen betales det ofte samfengt pris for torsken, og dette kan bidra til prisbildet.

Modell for dynamisk minstepris har fungert for torsk siden 3. oktober 2016, etter avtale med kjøperorganisasjonene. Modellen har stått uendret, med unntak av korrigering i prisforskjellen mellom torsk 2,5-6,0 kg og den over 6,0 kg som i utgangspunktet var 25 øre pr. kg. Denne ble økt til 75 øre pr. kg i desember 2017, videre til kr 1,- pr. kg fra 17. desember 2018 og til kr 2,- pr. kg fra 16. desember 2019. Den dynamiske minsteprisen for torsk 2,5-6,0 kg startet på kr 23,50 pr. kg på begynnelsen av 2019 og økte til kr 25,00 i midten av februar. Deretter holdt den seg på det nivået fram til utgangen av september, for så å øke til kr 26,75 pr. kg mot slutten av året. Gjennom hele året lå pris betalt til fisker langt over minstepris.

God etterspørsel og priser langt over minstepris, innebar at det ikke var behov for Arbeidsutvalget i Norges Råfisklag å innføre omsetningsregulering i torskefisket i 2019.

Landingene av torsk fra utenlandske båter kom i all hovedsak fra russiske trålere. Av de 105.450 tonnene torsk levert fra utenlandske fartøy i 2018 var 105.160 tonn fryst, og av det kom 97.520 tonn fra 55 russiske fartøy. 50 russiske trålere stod for 93.830 tonn torsk og 5 autolinere leverte 3.690 tonn, samtlige med ombordfryst fisk. Leveransene av torsk fra russiske båter ble redusert fra 99.916 tonn året før. 20.686 tonn av kvantumet fra de russiske trålerne var filet, omregnet til rundvekt, opp fra 19.716 tonn året før. 18 av de russiske trålerne hadde kombinasjon av filet og sløyd fisk i sine fangster. I tillegg var det leveranser av fryst fisk fra 2 grønlandske trålere med totalt 6.300 tonn torsk, og mindre kvanta fra 10 andre utenlandske båter.

29 %, eller 82.376 tonn av totalt 281.977 tonn omsatt torsk fra norske båter var ombordfryst. 199.601 tonn var fersk torsk. Andelen fryst torsk fra norske båter ble redusert fra 30 % året før, og enda mer om vi sammenligner med frystandelen i 2013 som var 36 %. Frystkvantumet ble redusert fra 98.129 tonn året før, mens kvantumet levert fersk ble redusert fra 230.228 tonn i 2018. Av kvantumet fryst torsk fra norske båter omsatt i 2019 var 4.100 tonn fryst filet, omregnet i rundvekt.

Inkludert i tallene i tabell 21 for fersk torsk fra norske båter, er 480 tonn, omregnet rundvekt, omsatt som

sjøtilvirka tørrfisk, til en verdi av 11 millioner kroner. Produktvekta av dette utgjorde 75 tonn tørrfisk. Vel 140 sjølprodusenter sto for disse leveransene, hvorav 23 båter hadde en omsetning av tørrfisk torsk for mer enn 100.000 kroner.

Redskapsfordelingen av torsk levert fersk/fryst fra norske fartøy framgår av tabell 21.

Når det gjelder redskapsfordelingen av torskekvantumet levert fersk av norske fartøy, representerte 2016 et historisk skille, i og med at snurrevad for første gang bidro med større kvantum enn garnflåten. Her har vi sett en gradvis endring år for år, jfr diagram 9. Garnfisket ble redusert fra en topp i 2014 på 111.400 tonn til 85.700 tonn i 2016, deretter liten endring i 2017 og 2018, men kraftig redusert i 2019 til 72.175 tonn. Kvantumet levert av snurrevadflåten har økt år for år, men stod i 2018 for den største kvantumsreduksjonen, ned fra 95.700 tonn i 2017 til 83.200 tonn, som var noe lavere enn kvantumet tatt på garn. I 2019 var reduksjonen for snurrevad på langt nær så markant som for garn, og kvantumet tatt på snurrevad, 77.540 tonn, var igjen større enn garnkvantumet. Line/autoline og juksa

har vært jevnstore på 20.-30.000 tonn, men de siste 3 årene har juksakvantumet vært 4.000-7.000 tonn lavere enn kvantumet tatt på line/autoline. Fersklevert torsk fra trålflåten ble redusert fra rundt 15.000 tonn i 2015-2017 til vel 11.000 tonn i 2018 og 2019.

Før vi går nærmere inn på kystflåtens torskefiske, tar vi med noen ord om den norske fryseflåtens fiske over året. De siste årene har høstfisket for den havgående flåten vært preget av dårligere torsketilgjengelighet på feltene langt nord i Barentshavet. Økt innsats mot slutten av året var nødvendig for å få tatt kvotene avsatt til trål og konvensjonelle havfiskefartøy. Det har ført til at vi har gått inn i nytt år med omsetning av betydelige kvanta tatt på forrige års kvote. I 2019 var fisket noe jevnere utover høsten, og de fleste båtene gjorde seg ferdig med torskekvota før jul. Det førte i sin tur til at omsetningen av fryst torsk på begynnelsen av 2020 ble mer beskjeden enn det vi har hatt tilsvarende periode årene før. Av kvantumet fryst torsk omsatt fra norske båter i 2019, totalt 82.376 tonn til verdi 2.030 millioner kroner, var 8.418 tonn fisket i 2018. Omsatt kvantum var fordelt pr. redskap slik det framgår

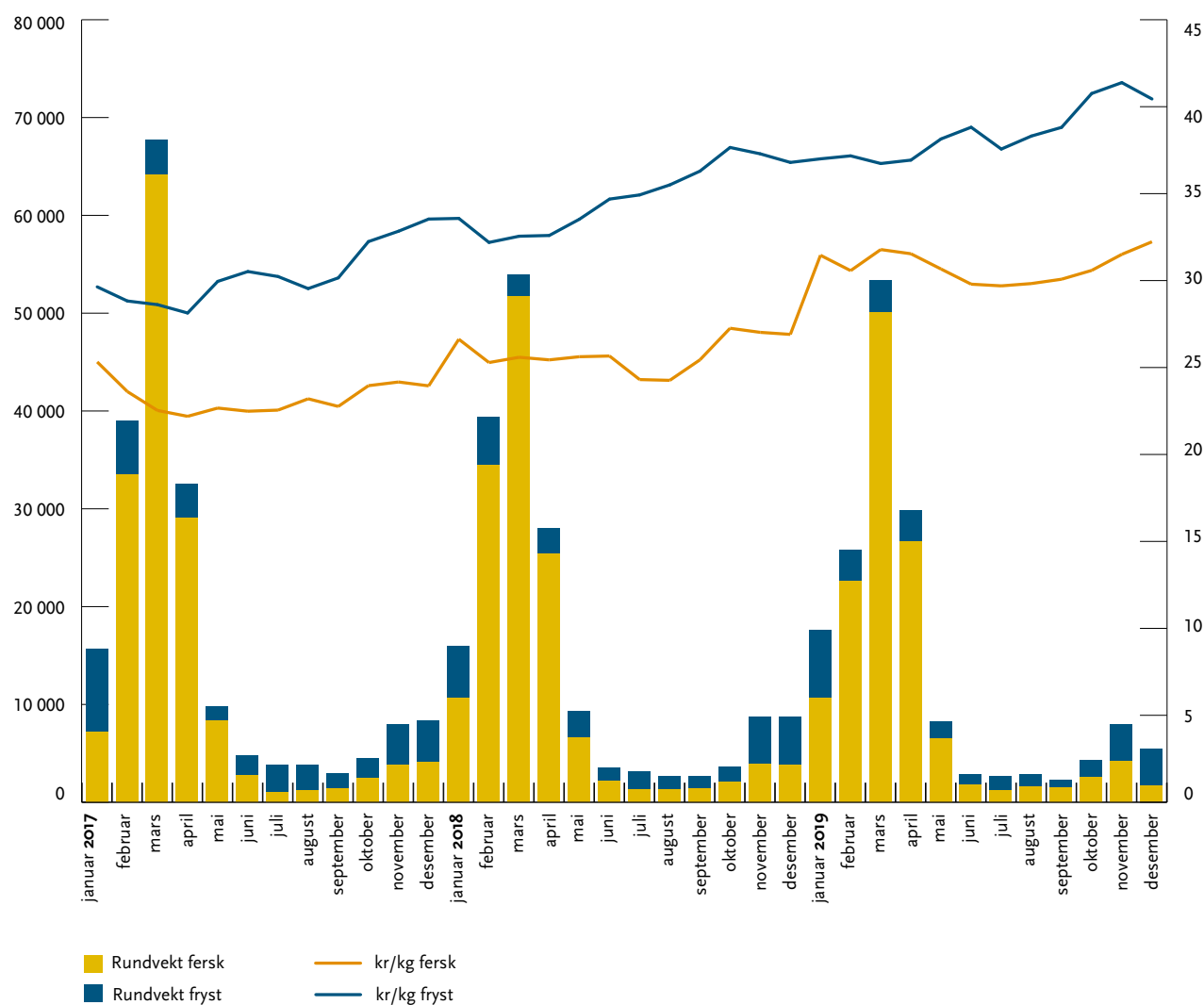

Diagram 8: Omsetning pr. måned og prisutvikling for fersk og fryst torsk sløyd uten hode fra norske fartøyer størrelse 2,5-6,0 kg 2017-2019 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Tabell 21: Omsetning av torsk fra norske fartøy, redskapsfordelt 2019 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	16.772		16.772	30,66		343
Line	17.407		17.407	31,12		361
Snurrevad	77.539	2.730	80.269	32,29	33,60	1.730
Garn	72.175	1.712	73.887	30,87	36,62	1.527
Autoline	4.371	19.779	24.150	31,48	39,06	607
Trål	11.250	58.156	69.406	30,25	36,42	1.639
Ruser	54		54	29,61		1
Annet	33		33	32,15		1
Sum	199.601	82.376	281.977	31,40	36,96	6.208

Tabell 22: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 2010–2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	313.957	362.410	377.983	482.149	532.494	471.652	480.592	469.941	436.687	387.428
Verdi	2.992	3.876	3.845	3.875	4.791	5.650	6.788	7.266	7.589	7.874

Tabell 23: Minsteprisutvikling for torsk sløyd uten hode vinter 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00	17,00	20,25	22,50	25,25
Torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50	16,50	20,00	21,75	24,25
Torsk 1,0-2,5 kg*	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75	15,25	18,75	20,50	23,00

* Se tekst under tabell 24

Tabell 24: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst torsk omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fersk torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,36	18,01	17,69	13,41	14,32	17,32	20,97	23,01	25,82	31,79
Fersk torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,45	15,50	15,21	10,82	11,79	16,56	21,15	22,98	25,71	31,51
Fersk torsk 1,0-2,5 kg*	12,01	14,13	13,50	10,24	11,49	17,71	21,25	22,46	25,60	30,41
Ombordfryst torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	27,51	28,31	24,18	17,83	22,45	27,25	27,10	31,15	34,90	39,63
Ombordfryst torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	21,10	22,46	18,17	14,19	17,81	25,26	27,20	30,27	34,68	38,29
Ombordfryst torsk 1,0-2,5 kg*	17,13	18,84	15,86	14,92	18,90	25,58	27,15	27,78	32,79	36,27

* Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en justering til 6,0 kg. Dynamiske minstepriser ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Disse dynamiske minsteprisene blir kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare dynamiske minstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, ble det tatt utgangspunkt de dynamiske minsteprisene i en 14 dagers periode i siste del av januar 2017. Tilsvarende uttrekk er videreført også for 2018. Det må tas hensyn til alle disse merknadene ved sammenligning av priser mellom ulike år.

Tabell 25: Distriktsvis omsetning av torsk 2015–2019 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Øst-Finnmark	81,8	86,7	99,3	93,6	86,1	1.015,9	1.210,2	1.474,6	1.574,7	1.692,2
Vest-Finnmark	68,0	74,3	70,5	69,8	56,9	729,0	987,9	1.047,0	1.151,0	1.116,8
Troms	185,1	177,9	162,3	149,1	128,1	2.280,9	2.530,8	2.585,6	2.674,7	2.578,9
Vesterålen	59,1	73,3	69,8	63,6	56,2	776,2	1.087,0	1.121,0	1.144,2	1.208,1
Lofoten/Salten	70,1	60,5	65,0	57,8	55,2	764,8	869,1	993,1	1.003,4	1.195,2
Helgeland	1,7	1,7	1,4	1,6	1,3	15,9	19,1	17,6	22,6	21,4
Nord-Trøndelag	1,8	1,4	0,7	0,7	0,7	19,1	16,3	9,5	10,0	11,9
Sør-Trøndelag	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	2,1	2,9	2,8	2,8	2,9
Nordmøre	3,9	4,6	0,6	0,3	2,5	46,5	65,1	10,3	5,3	38,6
Sum	471,7	480,6	469,9	436,7	387,4	5.650,3	6.788,4	7.266,3	7.588,7	7.874,4

av tabell 21. Omsetningen av fryst torsk fra norske båter i 2018 var 98.129 tonn til verdi 2.180 millioner kroner. Det innebærer en kvantumsreduksjon på 15.753 tonn fra 2018 til 2019, som utgjør 16 %, mens verdien ble redusert med 150 millioner kroner, det vil si 7 %. Det fryste kvantumet i 2019 kom fra 30 trålere, 29 autolinebåter, 6 hadde fisket med garn og 9 med snurrevad. 9 av trålerne leverte både fersk og fryst torsk, som regel på kombiturer med både fersk og fryst torsk i lasten, og i tillegg var det en tråler som kun hadde ferskleveranser. 6 autolinebåter og 1 tråler hadde leveranser av fryst filet, totalt 4.100 tonn omregnet i rundvekt, til verdi 105 millioner kroner.

Torskekvanter leverert fersk ble redusert fra 230.228 tonn i 2018 til 199.601 tonn i 2019 (- 13 %). Til tross for kvantumsreduksjonen på vel 30.000 tonn, økte verdien fra 3.950 til 4.178 millioner kroner (+ 6 %). Av totalkvantumet var 155.300 tonn levert de 4 første månedene i 2019 mot 180.200 tonn samme periode i 2018. Vest-Finnmark og Troms hadde den største kvantumsreduksjonen med henholdsvis 10.300 og 7.300 tonn. Kvantumet levert kjøpere i Vest-Finnmark ble redusert fra 50.840 tonn i 2018 til 40.560 tonn i 2019 (- 20 %), mens tilsvarende for Troms var ned fra 39.100 til 31.800 tonn (- 19 %). Det var også stor reduksjon i Øst-Finnmark, der kvantumet var ned 6.200 tonn (- 14 %), fra 44.500 tonn i 2018 til 38.300 tonn i 2019. Vesterålen fikk sitt kvantum redusert fra 35.800 til 31.700 tonn, det vil si 4.100 tonn (- 11 %), og var med det jevnstor med Troms i kvantum. Lofoten hadde en mer beskjeden reduksjon, fra 57.200 til 54.900 tonn, det vil si ned 2.300 tonn (- 4 %). Det var store reduksjoner også i området Helgeland-Nordmøre, fra 2.700 til 2.300 tonn (- 15 %). Her holdt imidlertid Nord-Trøndelag seg stabilt på 660 tonn begge årene.

Leveransene av fersk torsk de to første månedene av året var preget av dårlig vær. Uke 6 var et unntak, som førte ukekvanter opp i 10.500 tonn, men deretter fulgte et par uker med dårlige driftsforhold som tok kvantumet ned på henholdsvis 5.800 og 8.600 tonn henholdsvis i uke 7 og 8. Men deretter økte det til en topp i uke 11, da 24.400

tonn fersk torsk ble landet. Den uka var suverent høyest i kvantum, og da var fisket i Lofoten kommet godt i gang med 11.100 tonn levert der. Nærmest toppuka var ukene 10, 12 og 14 som hver for seg ga kvanta fra 13.600-14.000 tonn. Verdien av de 24.400 tonnene levert i uke 11 var 529 millioner kroner. Uke 11 var for øvrig også suveren når det gjelder Råfisklagets totale omsetning, som da nådde 791 millioner kroner, hvorav 669 millioner kroner kom etter landinger fra norske fartøy, fordelt med 564 på fersk og 105 millioner kroner på fryst råstoff.

Også i 2019 var leveringstilstand på ferskleveransene av torsk et viktig tema. De senere årene er en økende andel torsk innveid i rund tilstand og ført rund på sluttседdel, men i 2019 gikk denne andelen litt ned sammenlignet med 2016-2018. Fiskens kondisjon/mageinnhold har fått økt fokus under vintersesongen, der seddelføring av rund fisk naturlig nok får både økonomiske og kvotemessige konsekvenser. Utfordringen med å finne fram til lovlige måter å veie rund torsk på, som tar høyde for det økte mageinnholdet som ikke har noe med fiskens kjøttvekt å gjøre, står ennå uløst. Tallene for 2019 viser at av 199.600

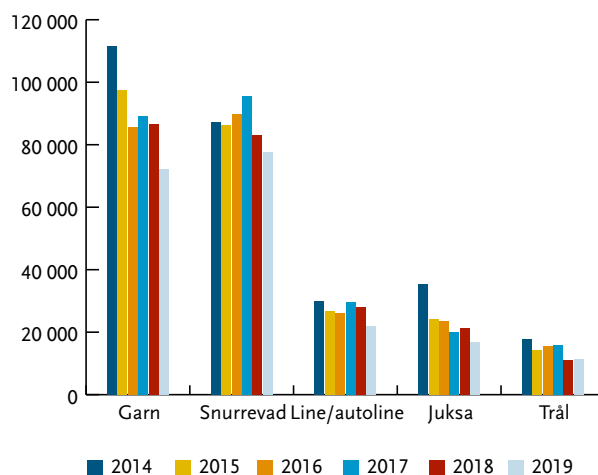

Diagram 9: Redskapsfordeling for fersk torsk fra norske fartøy 2014–2019 (tonn rund vekt)

Tabell 26: Landinger av Lofotskrei og øvrig torsk i kvantum og verdi 2010–2019 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År	Lofotskrei		Torsk forøvrig		Sum all Lofotskrei/torsk		Herav torsk fra utenlandske fartøy	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2010	39	368	275	2.624	314	2.992	76	658
2011	48	535	314	3.341	362	3.876	86	801
2012	52	567	326	3.278	378	3.845	82	740
2013	62	471	420	3.405	482	3.876	91	659
2014	69	549	463	4.242	532	4.791	126	980
2015	65	714	406	4.936	472	5.650	120	1.121
2016	57	821	424	5.967	481	6.788	126	1.351
2017	62	958	408	6.308	470	7.266	105	1.252
2018	55	970	381	6.619	437	7.589	108	1.459
2019	52	1.135	336	6.739	387	7.874	105	1.681

tonn torsk levert fersk, hadde 117.200 tonn leveringstilstand sløyd uten hode, omregnet til rundvekt. Dette utgjør 59 %, som er på samme nivå som de tre årene før, men ned fra 72 % hvis vi sammenligner med 2014. Dette er kvanta som er omsatt sløyd uten hode, men ofte ilandført rund og sløyd på land, der fisker har overlatt sløyejobben til kjøper med tilhørende avtale om eventuell fakturering for denne tjenesten. Videre var 61.600 tonn (31 %, litt ned fra årene før, men opp fra 20 % i 2014) omsatt som rund torsk, og 15.092 tonn (8 %) var omsatt i leveringstilstand sløyd med hode.

Førstehåndsmarkedet for torsk ble godt hjulpet av at store kvanta ble sendt ut fersk, der etterspørselen holdt seg godt oppe gjennom hele året. Det var under vinterseongen mulig å hente ut merpris for skreimerket torsk i markedet, noe som kunne vært utnyttet enda bedre hvis tilgjengeligheten og værforholdene hadde vært bedre tidlig på året. Men en fordel med den trege starten på året, var at prisene på ferskmarkedet holdt seg godt oppe, selv under toppsesongen.

Diagram 10 viser utviklingen i ukeomsetningen for torsk fra norske fartøy i 2019.

Fersk torsk fra kystflåten i vinterseongen 2019 bestod av 19 % torsk over 6,0 kg og 72 % i størrelsesgruppen 2,5-6,0 kg. Sammenlignet med året før, var det litt økt

andel i gruppen 2,5-6,0 kg, mens størrelsen over 6,0 kg ble redusert tilsvarende fra 21 til 19 %. Som vanlig bestod garnflåten leveranser av gjennomgående større fisk, med et gjennomsnitt for vinterseongen 2019 på 21 % over 6,0 kg og 76 % 2,5-6,0 kg.

Fisket i Vesterålen og Lofoten

Torskekvantumet levert fersk i Vesterålen ble redusert fra 35.800 tonn i 2018 til 31.700 tonn i 2019, men verdien økte fra 635 til 685 millioner kroner. Torskelandingene

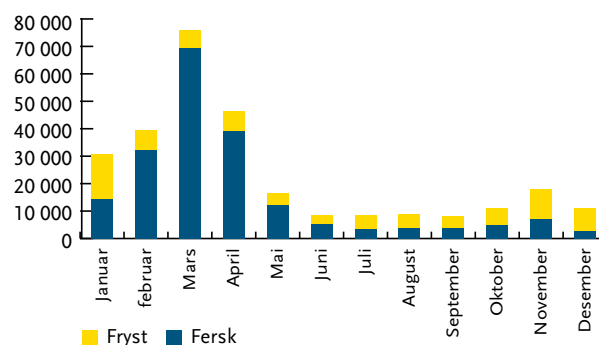

Diagram 11: Samlet omsetning av torsk pr. måned fra norske fartøy fordelt på fersk og fryst 2019 (tonn rund vekt)

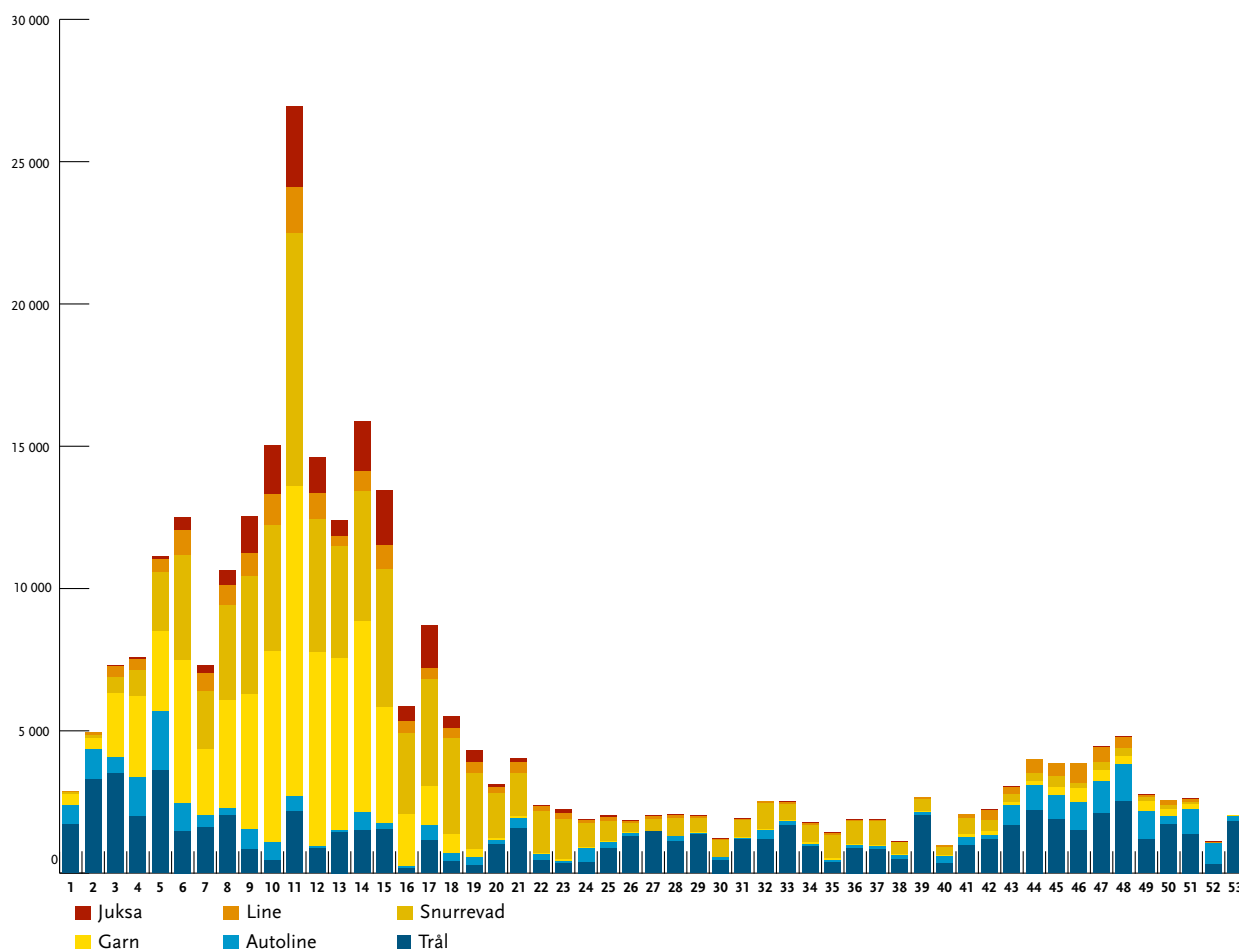

Diagram 10: Samlet og redskapsfordelt omsetning av fersk og ombordfryst torsk fra norske fartøy 2019 (tonn rund vekt)

i Vesterålen er ekstremt sesongpreget, med bare 1.700–3.100 tonn de tre siste årene levert fersk i regionen utenom vintersesongen. Fisket i 2018 toppet seg i ukene 5–11, med ukekvanta fra 2.600 til 5.000 tonn, med unntak av uke 7 som var nede i 1.300 tonn på grunn av dårlig vær. Toppen kom i uke 11, samme uka som Råfisklagets omsetning av fersk torsk nådde toppen med totalt 24.400 tonn for hele Råfisklagets distrikt.

Torskefisket tok seg opp siste uka av januar til nærmere 1.000 tonn, og ukekvantumet økte videre til 2.700 tonn i uke 5. Da var både garn og snurrevad for alvor kommet med i fisket. Som nevnt i avsnittet foran, holdt fisket seg jevnt utover i februar til toppen ble nådd midt i mars. Deretter avtok fisket fram mot påske. Vinterfisket fram til utgangen av april resulterte i et totalkvantum på 29.600 tonn, som redskapsmessig var fordelt med 16.800 tonn tatt på snurrevad, 7.500 tonn på garn, 2.600 tonn på line/autoline, 1.750 tonn på juksa og 900 tonn på trål. Sammenlignet med vinteren 2018, som totalt ga et kvantum på 34.100 tonn, var det størst reduksjon på garn og juksa, mens snurrevadkvantumet bare var litt ned.

Det reduserte torskefisket på vinteren i Vesterålen, ned fra 34.100 tonn i 2018 til 29.600 tonn i 2019, kom først og fremst i Øksnes. Her ble kvantumet redusert fra 18.900 til 15.700 tonn. Det var også stor reduksjon i Bø, som var ned fra 3.900 tonn i 2018 til 2.400 tonn i 2019. For Andenes og Hadsel var det mindre endringer. Kvantumet levert Andenes ble redusert med 150 tonn til 10.500 tonn, mens leveransene i Hadsel økte fra 500 til 900 tonn, som følge av økte landinger av fersk tråltorsk. Totalt for året ble 16.700 tonn fersk torsk levert i Øksnes kommune, ned fra 20.300 tonn året før. Dette førte til at Øksnes i 2019 ble forbigått av Båtsfjord når det gjelder leveranser av fersk

torsk (18.200 tonn i 2019), som imidlertid har stor andel av sitt kvantum fra trål.

Det var også reduksjon i det tradisjonelle lofotfisket, men reduksjonen var mindre enn lenger nord. Kvantumet torsk/skrei fisket med konvensjonelle redskaper og levert de seks kommunene i Lofoten de 4 første månedene av året, endte på 51.575 tonn i 2019 til førstehandsverdi 1.135 millioner kroner. Kvantumsmessig var dette ned fra 55.250 tonn året før, mens verdien økte fra 970 millioner kroner. Etter flere år med omsetning tett opp mot 1 milliard kroner, ble denne milepælen ettertrykkelig passert i 2019. Det var dermed Lofoten som stod for det meste av verdikvingen for fersklevert torsk i hele Råfisklagets distrikt, som økte fra 3.950 til 4.178 millioner kroner fra 2018 til 2019. 27 % av omsatt verdi av fersk torsk i Råfisklagets distrikt kom i 2019 fra noen hektiske uker i lofotfisket. I uke 11 som var toppuka både i Lofoten og for Råfisklaget totalt, ble 11.100 tonn landet i Lofoten/Salten av en total på 24.400 tonn i hele Råfisklagets distrikt.

Reduksjonen i kvantumet levert under lofotfisket kom i de ytterste 3 kommunene, mens kvantumet levert lenger inn holdt seg godt i forhold til 2018. I Røst gikk kvantumet ned fra 12.100 tonn i 2018 til 10.100 tonn i 2019. Kvantumet levert Værøy gikk også litt ned, med 150 tonn til vel 6.000 tonn. Den største reduksjonen kom i Moskenes, ned fra 5.800 til 3.600 tonn, som i sin helhet skrev seg fra en konkurs hos en kjøper. Flakstad fikk sitt kvantum redusert med 450 tonn til 7.200 tonn, Vestvågøy var ned 100 tonn til 10.100 tonn, mens Vågan hadde øking i leveransene fra 13.400 tonn i 2018 til 14.600 tonn i 2019.

Lofotfisket kom som vanlig ikke i gang før mot slutten av februar, men fra uke 8 og fram til toppen ble nådd i uke 11 var det gradvis opptrapping. Ukekvantumet økte i perioden fra 1.900 tonn i uke 8 til 11.000 tonn i uke 11,

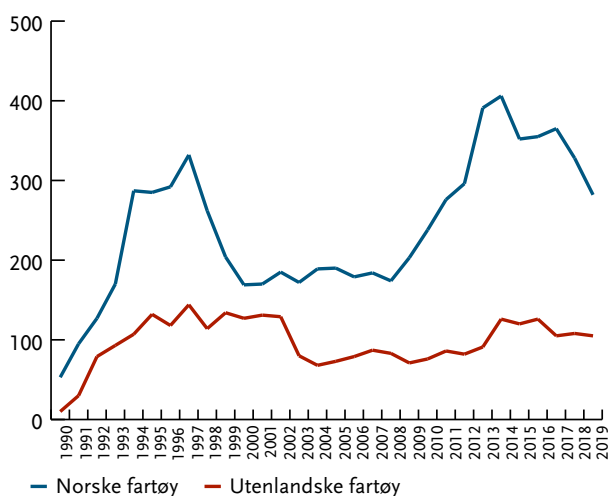

Diagram 12: Landinger av torsk fra norske og utenlandske fartøy 1990–2019 (tusen tonn rund vekt)

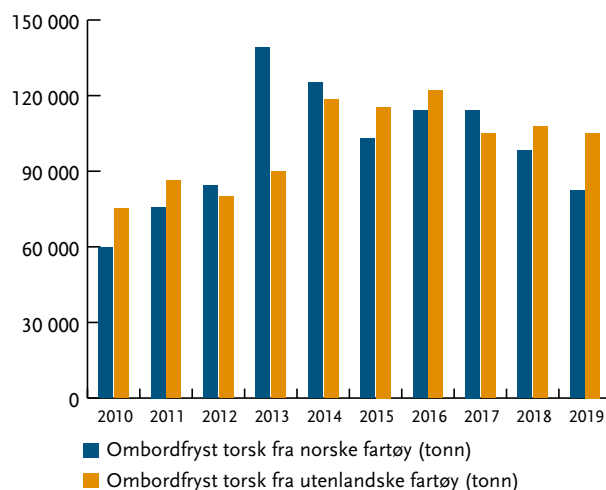

Diagram 13: Landinger av ombordfryst torsk fra norske og utenlandske fartøy 2010–2019 (tonn rund vekt)

Tabell 27: Kvantums- og verdiutvikling for torsk i Vesterålen og Lofoten/Salten 2010–2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	96.252	109.554	125.795	148.076	154.347	129.140	133.855	134.794	121.474	111.364
Verdi	904	1.193	1.320	1.159	1.308	1.541	1.956	2.114	2.148	2.403

Tabell 28: Minsteprisutvikling for torsk sløyd uten hode vinter 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00	17,00	20,25	22,50	25,25
Torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50	16,50	20,00	21,75	24,25
Torsk 1,0-2,5 kg*	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75	15,25	18,75	20,50	23,00

* Se tekst under tabell 29

Tabell 29: Gjennomsnittlig oppnådde priser i perioden januar-april for fersk torsk sløyd uten hode i Vesterålen og Lofoten/Salten 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fersk torsk over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,32	18,19	17,95	13,27	14,10	16,96	21,07	22,90	26,04	32,54
Fersk torsk 2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,39	15,77	15,61	10,69	11,40	16,38	21,39	23,07	26,00	32,06
Fersk torsk 1,0-2,5 kg*	11,97	14,31	13,62	9,91	10,52	17,08	21,76	23,35	26,38	32,34

* Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en justering til 6,0 kg. *Dynamiske minstepriser* ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Disse dynamiske minsteprisene blir kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare dynamiske minstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, ble det i 2017 tatt utgangspunkt de dynamiske minsteprisene i en 14 dagers periode i siste del av januar. Tilsvarende uttrekk er videreført også for 2018. Det må tas hensyn til alle disse merknadene ved sammenligning av priser mellom ulike år.

Tabell 30: Kvantum og verdi for torsk, hyse og sei i Vesterålen og Lofoten/Salten 2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	Vesterålen		Lofoten/Salten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2019						
Torsk	56.196	1.208	55.168	1.195	111.364	2.403
Hyse	12.046	199	2.051	23	14.097	222
Sei	19.459	161	11.549	88	31.008	249
Totalt	87.702	1.569	68.768	1.306	156.469	2.875

Tabell 31: Antall deltagende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 2010–2019

Redskap	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Garn	440	472	563	540	523	581	628	529	449	387
Line	143	123	113	107	115	131	145	127	132	104
Juksa	296	427	492	527	691	657	614	460	380	344
Snurrevad	66	70	71	80	91	91	122	94	72	73
Sum	945	1.092	1.239	1.254	1.420	1.461	1.510	1.210	1.035	908

Tabell 32: Kvantum torsk/Lofotskrei til hending i Lofoten og gjennomsnittlig oppnådd pris for torsk/Lofotskrei til denne anvendelse 2010–2019 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Anvendelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hending	14.533	18.510	18.358	21.117	17.655	20.234	16.577	16.709	12.685	10.643
Gjennomsnittspris (sløyd uten hode)	13,39	16,10	16,00	10,92	11,47	15,92	21,59	22,91	25,99	32,35

for deretter å falle til nivå 6.100-7.000 tonn de tre neste ukene. I uke 15 ble kvantumet redusert til 4.600 tonn, og fisket gikk mot en avslutning i løpet av påsken (uke 16). Toppkvantumet i uke 11 var fordelt med 6.300 tonn tatt på garn, 2.700 tonn på snurrevad, 1.200 tonn på juksa og 800 tonn på lina. Lofotkvantumet har tradisjonelt bestått av mye garnfisk, det gjorde det også i 2019. Sesongen sett under ett var redskapsfordelingen 29.200 tonn tatt på garn, 13.500 tonn på snurrevad, 4.600 tonn på juksa og 4.300 tonn på lina. Garn hadde størst reduksjon fra året før, ned fra 32.000 tonn. Kvantumet tatt på snurrevad ble bare redusert med 200 tonn, linekvantumet gikk ned 1.000 tonn, mens juksa økte sitt kvantum med 300 tonn.

Ifølge registreringer på sluttседdel, er kvantumet anvendt til hending i Lofoten redusert fra 2015 til 2019 med hele 9.591 tonn (47 %), se detaljer i tabell 32. I 2019 var 10.643 tonn registrert til anvendelse hending, altså bare 21 % av totalkvantumet fra lofotfisket.

Torskefisket i Troms

Leveransene av fersk torsk fra kystflåten til kjøpere i Troms i perioden januar-april 2019 ga et kvantum på 26.700 tonn til verdi 568 millioner kroner. Tilsvarende fra året før var 33.800 tonn og 594 millioner kroner. Over flere år har Troms hatt en stor andel av de reduserte landingene av fersk torsk vi har hatt siden toppen i 2013 og 2014. Totalt for året ble det omsatt 31.500 tonn fra kystflåten i 2019, ned fra 38.200 tonn året før. Fisket for Troms hadde en topp i uke 6 og uke 11 med henholdsvis 3.600 og 3.300 tonn omsatt, utenom det var ukenivået som regel mellom 1.500 og 1.800 tonn de fleste av ukene fram til påske, og holdt seg også brukbart oppe de to første ukene etter påske.

Troms har alltid vært et utpreget garnfylke. Av de 26.700 tonnene fersk torsk fra kystflåten omsatt til kjøpere i Troms vinteren 2019, var 16.200 tonn tatt med garn, altså 61 %. Snurrevad har økt sin andel over år, og stod i 2019 for 8.200 tonn, det vil si 31 % av totalt vinterkvantum, opp fra 29 % året før. For øvrig var det mindre andeler på juksa og lina, med 1.100 tonn på hver vinteren 2019.

Vinterkvantumet på 26.700 tonn torsk, var kommunevis fordelt med 11.700 tonn i det som fra 1.1.2020 er slått sammen til Senja kommune, 7.500 tonn levert i Tromsø, og videre 5.500 tonn i Karlsøy, 1.700 tonn i Skjervøy og mindre kvanta i øvrige kommuner. Den største reduksjonen kom for Senja og Tromsø kommune, som begge fikk sine kvanta redusert med 25-26 % fra året før. For Karlsøy og Skjervøy var det mindre reduksjoner.

Mot slutten av året, en måneds tid fra midten av november, har det over flere år pågått et fiske i Troms etter torsk som beiter på sild. De siste årene har dette fisket vært konsentrert på Kvænangen. Kvantumet levert fra

kystflåten i området i november/desember 2019 utgjorde 2.100 tonn, mot 3.000 samme periode året før.

Vårtorskefisket i Finnmark

Omsetningen av fersk torsk fra norske båter til kjøpere i Øst-Finnmark i 2019 utgjorde 38.300 tonn, ned fra 44.500 tonn året før. Til tross for at kvantumet ble redusert med 14 %, økte likevel verdien marginalt fra 764 til 774 millioner kroner. Av totalen på 38.300 tonn i 2019 var 14.100 tonn tatt på snurrevad, 10.600 tonn på line/autoline, 7.600 tonn på trål, 4.500 tonn på garn og 1.500 tonn på juksa. Leveransene av fersk torsk til Båtsfjord nådde 18.200 tonn i 2019, ned fra 19.500 tonn i 2018, av det var 7.600 tonn (6.600 tonn i 2018) fersk tråltorsk. Båtsfjord var dermed kommunen i 2019 i Råfisklagets distrikt med størst mottak av fersklevret torsk, og gikk forbi Myre som i mange år har hatt den posisjonen. Av øvrige kommuner i Øst-Finnmark, ble 6.000 tonn (7.600 tonn i 2018) landet i Berlevåg, 5.400 tonn (6.300 tonn i 2018) i Gamvik, 4.000 tonn (6.700 tonn i 2018) i Lebesby og 3.600 tonn i Vardø, sistnevnte uendret fra året før. Mindre kvanta ble levert i øvrige kommuner.

Av nevnte årskvantum var 20.000 tonn i 2019 fisket med konvensjonelle redskaper og levert 1. halvår. 3.200 tonn tråltorsk er da ikke tatt med. Etter en beskjeden åpning med ukekvanta sjelden over 500 tonn, der lina og snurrevad rådet grunnen, tok aktiviteten seg opp fra mars og fram til påske, da garn og juksa også kom med i fisket. Ukekvanta i den perioden holdt seg mellom 1.000 og 1.500 tonn. De to første ukene etter påske økte landingene til 1.600-1.800 tonn, for så å avta jevnt og trutt utover i mai og juni.

Kvantumet fersk torsk omsatt til kjøpere i Vest-Finnmark i 2019 var 40.600 tonn, som var ned fra 50.800 tonn året før. Kvantumsreduksjonen utgjør 20 %. Verdireduksjonen var langt mer beskjeden, fra 865 til 842 millioner kroner. Av totalkvantumet i 2019 var 20.000 tonn tatt på snurrevad, 9.400 tonn på garn, 7.300 tonn på juksa, 2.300 tonn på line/autoline og 1.600 tonn på trål. Fordelt på kommunenivå var 16.000 tonn landet i Måsøy, ned fra 18.800 tonn året før, 10.600 (13.600 i 2018) tonn i Nordkapp kommune, 8.300 (11.100 i 2018) tonn i Hasvik kommune, 4.500 (5.600 i 2018) tonn i Hammerfest, 900 (1.500 i 2018) tonn i Loppa, og mindre kvanta i øvrige kommuner.

Når det gjelder leveranser av fersk torsk fra kystflåten 1. halvår til kjøpere i Vest-Finnmark, var det en reduksjon fra 40.600 tonn i 2018 til 33.600 tonn i 2019, til verdi henholdsvis 692 og 701 millioner kroner. Trålkvanta på 1.200-1.300 tonn hvert av årene er da ikke tatt med. Kystflåtens fiske var økende fram mot midten av mars, da ukekvantumet nådde en topp på 3.250 tonn. Fisket holdt seg godt oppe til uka etter påske, for så å avta utover i mai og juni. Juksa hadde sin glansperiode fra uke 9 til uke 19.

Garnfisket pågikk fram til påske, mens snurrevadfisket var i gang over hele perioden, med en absolutt topp uka etter påske (uke 17), da ukekvantumet nådde 1.700 tonn.

Levendelagring av torsk

Snurrevadfisket etter torsk for levendelagring økte kraftig i perioden 2014-2018, riktignok med en reduksjon i 2017. Den økte satsinga på fiske for levendelagring er støttet opp av en attraktiv kvotebonus. Fra 2013 er båtene ved levering av levendetorsk innenfor retningslinjene bare avregnet med 50 % av egen kvote, og de øvrige 50 % er trukket av egen avsetning som de fem siste årene har utgjort 4.000 tonn. Avsetningen var i 2019 redusert til 3.000 tonn, som for fiske fra og med 4. mars 2019 ga en kvotebelastning på 60 % mens øvrige 40 % gikk av kvotebonusen. I 2018 ble for første gang hele avsetningen oppbrukt, og fisket innenfor bonusordninga ble stoppet i slutten av mai. Ordningen ble evaluert i 2018, og vil bli gradvis trappet ned mot null både kvantums- og prosentmessig fram mot år 2023. Også i 2019 ble avsetningen til kvotebonus fullt utnyttet og vel så det, men fisket innenfor bonusordninga ble likevel ikke stoppet. Ifølge tall fra Fiskeridirektoratet ble 3.390 tonn avregnet mot bonusordninga i 2019. I Norges Råfisklags omsetning inngår leveranser fra 24 båter i ordninga, til 20 kjøpere, med 17 levendelagringsanlegg i drift. Totalkvantumet levert til merd for levendelagring nådde 7.400 tonn. Av det ble 6.800 tonn omsatt, hvorav 6.300 tonn med kvotebonus. Verdien av sistnevnte var 140 millioner kroner.

Markedet for torsk

Norsk eksport av torskeprodukter økte fra 9,4 milliarder kroner i 2018 til 10,0 milliarder kroner i 2019, for et totalkvantum som ble redusert fra 196.700 til 180.600 tonn. Klippfisk var viktigste produktkategori med 2,9 milliarder kroner for et kvantum på 35.700 tonn. Deretter

fulgte fryst sløyd torsk til verdi 2,2 milliarder kroner for et kvantum på 57.800 tonn. Videre kom eksporten av fersk sløyd torsk med 1,7 milliarder kroner for et kvantum på 43.700 tonn inkludert 6.600 tonn kvalitetsmerket skrei, og i tur og orden kom saltfisk torsk til verdi 1,0 milliarder kroner for et kvantum på 17.100 tonn og 730 millioner kroner for 3.500 tonn tørrfisk. Øvrige kategorier utgjorde en eksportverdi på 1,5 milliarder kroner for et kvantum på 22.800 tonn. I sistnevnte samlepotte inngikk 10.800 tonn fryst filet og blokk til verdi 830 millioner kroner og 4.600 tonn fersk filet der verdien var 420 millioner kroner.

Portugal figurerer fremdeles som viktigste markedsland for norsk torsk. I 2019 utgjorde eksporten til Portugal 41.400 tonn og en verdi på 3,0 milliarder kroner (30 % av totalen på 10 milliarder kroner). 25.500 tonn av kvantumet var klippfisk til verdi 2,1 milliarder kroner, og saltfisk torsk kom som en god nummer to med 13.500 tonn til verdi 0,8 milliarder kroner. Betydningen av Portugal som marked for norsk torsk er imponerende, og Portugal økte sin andel av torskeeksporten fra 26 % i 2017 til 28 % i 2018 og videre til 30 % i 2019.

Det var gjennomgående positiv prisutvikling gjennom året for de viktigste torskekategoriene.

Størst prisøkning er registrert for tørrfisk av torsk, der gjennomsnittsprisen økte fra kr 168,40 til 209,65 pr. kg fra 2018 til 2019, det vil si 24 % prisøkning. Fryst filet oppnådde en øking i gjennomsnittsprisen med 22 % til kr 76,48 pr. kg. Også øvrige kategorier hadde prisvekst. For klippfisk økte gjennomsnittsprisen med 14 % til kr 82,31 pr. kg i 2019. Minst prisøkning var det for fryst sløyd torsk, der gjennomsnittsprisen økte med 11 % til kr 37,87 i 2019.

Utviklingen av eksporten av de forskjellige kategoriene torsk framgår av diagram 14.

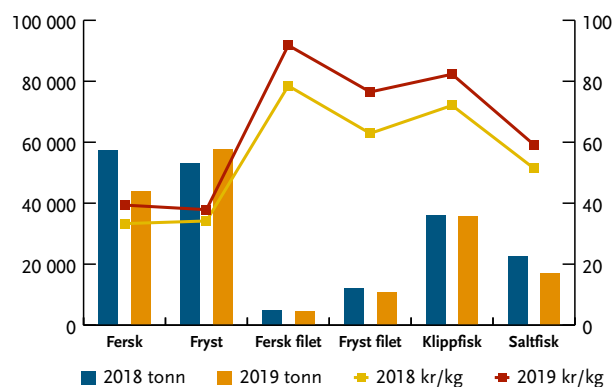

Diagram 14: Eksportutvikling hovedprodukter villfanget norsk torsk 2018–2019 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

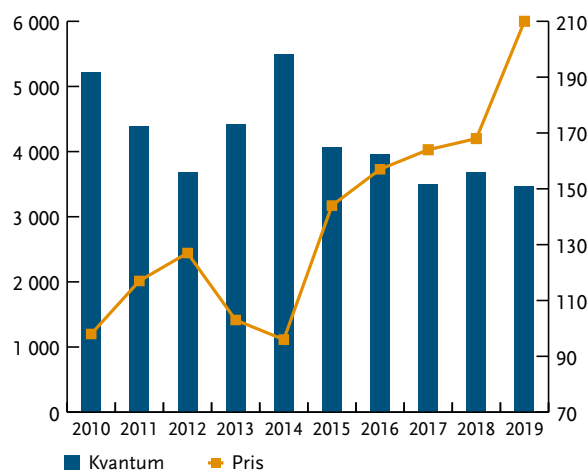

Diagram 15: Eksportutvikling tørrfisk torsk 2010–2019 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Omsetningen av hyse gjennom Norges Råfisklag utgjorde 91.392 tonn i 2019, hvorav 14.974 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av hyse var 1.310 millioner kroner, hvorav 114 millioner kroner utgjorde landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte totalen en nedgang på 5.269 tonn eller 5,5 % fra 2018. Kvantumsreduksjonen innebærer en ytterligere reduksjon fra nedgangen på 21.050 tonn eller 17,9 % fra 2017 til 2018. Landingene av hyse fra utenlandske fartøy ble redusert med 9.441 tonn fra 24.415 til 14.974 tonn. For norske fartøy var det en økning på 4.172 tonn eller 5,8 %. Fryst-kvantumet utgjorde 56.820 tonn i 2019 og er dermed redusert med 10.790 tonn fra 67.600 tonn i 2018. Fersk-kvantumet utgjorde 34.560 tonn i 2019 og er en økning på 5.520 tonn fra 2018.

Totalverdien av hyseleveransene endte på 1.310 millioner kroner. Til tross for reduksjonen i kvantum, ble det en verdiøkning på 31 millioner fra 1.279 millioner kroner i 2018. For norske båter var det en verdiøkning på 95 millioner kroner, fra 1.101 til 1.196 millioner kroner.

Prisen for fryst hyse økte i 2019 slik at gjennomsnittsprisen endte på kr 27,97 pr. kg (se tabell 36), en oppgang på kr 1,66 fra kr 26,31 i 2018, som igjen var en økning fra kr 20,91 i 2017. Prisene på fersk hyse økte også ytterligere i 2019. Gjennomsnittsprisen endte på kr 14,56 pr. kg (se tabell 36), en oppgang på kr 0,67 pr. kg fra 13,89 i 2018, som igjen var en økning fra 12,12 i 2017. Alle priser er omregnet til sløyd uten hode. Det økte kvantumet og prisen for fersk hyse bidrar betydelig til økningen i totalverdien. Samtidig trekker kvantumsreduksjonen for fryst hyse ned totalverdien. Verditapet kompenseres av høyere priser for fryst hyse. I verdi utgjorde omsetningen av hyse 10 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2019, det er samme nivå som i 2018. Omsetningen av hyse utgjorde 11,1 % av totalverdien for norske fiskere i 2019, mot 10,4 % året før.

Den norske kvota for nordøstarktisk hyse nord for 62° N gikk ned fra 112.561 tonn i 2018 til 96.212 tonn i 2019. Inkludert i kvota for 2019 var 9,9 % kvotefleks der 9.523 tonn ufisket norsk kvote fra 2018 ble overført til 2019, og videre kom 1.609 tonn ubenyttet avsetning til tredjeland. I likhet med de siste fire årene hadde kystflåten utfordringer med å fiske sine kvoter. I lukket gruppe fikk alle flåtegrupper fra årets start kvoter med økt overregulering. Fiskeridirektoratet innførte fritt fiske allerede fra og med 15. mars 2019. For å legge til rette for at mest mulig av hysekvota skulle tas, ble det i likhet med i 2018 overført hyse fra kystflåten til havfiskeflåten. 81 % av kvantumet som ble fisket av den norske hysekvota ble omsatt gjennom Råfisklaget i 2019.

Redskapsfordelingen av hyse fra norske fartøy framgår av tabell 36. Gjennomsnittspriser pr. redskap og tilstand framkommer også av samme tabell. Fryst hyse ble i

gjennomsnitt omsatt til kr 27,97 pr. kg. Autoline oppnådde høyest gjennomsnittspris med kr 33,20 for den ombordfryste hysa. Til sammenligning ble den fryste hysa i 2018 gjennomsnittlig betalt med kr 26,28 pr. kg, og da hadde autoline en gjennomsnittspris på kr 31,41. Den ferske hysa har også hatt en liten prisøkning; Gjennomsnittsprisen for fersk hyse gikk opp fra kr 13,89 pr. kg i 2018 til kr 14,56 pr. kg i 2019.

I årene 2016, 2017, 2018 og 2019 har fryst hyse fra norske fartøy utgjort en større andel enn fersk. Andelen har imidlertid vært nedadgående, i 2017 utgjorde fryst 62 %, i 2018 60 % og i 2019 55 %. Kystflåten hadde også i 2019 problemer med å fiske hele andelen av gruppekvota, og som nevnt i teksten foran ble en del av kvota overført til havgående flåte, som i all hovedsak fryser hysa.

For ferske leveranser, startet vinteren 2019 som tidligere år med de største landingene fra line, autoline og snurrevad. Det største kvantumet i snurrevadfisket ble landet i Finnmark i uke 18 med 1.570 tonn, med Øst-Finnmark som største sone. Til sammenligning ble det største kvantumet tatt med snurrevad i 2018 landet i uke 19 med 1.050 tonn, også da med Øst-Finnmark som største leveringssone.

I perioden 11. mai til 6. juni regulerte Råfisklaget landingene av fersk hyse fisket med konvensjonelle redskaper med en kvote på 20 tonn pr. døgn. Reguleringen ble gjennomført med hjemmel i fiskesalgslagsloven §13. AU vedtok senere at reguleringen ikke skulle gjelde snørefanget hyse. Reguleringen ble gjennomført på bakgrunn av store landinger med kvalitets- og mottaksproblemer.

Det tradisjonelle fløylinefisket i Øst-Finnmark økte i 2019 sammenlignet med både i 2018 og 2017. Uke 28 var den beste uka kvantumsmessig med 470 tonn, mot uke 30 i 2018 da det ble tatt 490 tonn i beste kvantumsuke. Totalt ble det fisket 2.890 tonn hyse med line i Øst-Finnmark i hovedsesongen fra juni-august i 2019, opp fra 2.250 tonn i tilsvarende periode i 2018. Høyeste kvantum i dette fløylinefisket de siste årene hadde vi i 2011 med vel 6.000 tonn. Det var for øvrig i 2011 og 2012 at hysekvota var på sitt høyeste med norsk kvote opp mot 160.000 tonn.

Ukekvantaene for fersk hyse i første halvår (til og med uke 26) 2019 lå i gjennomsnitt på 820 tonn, med line (autoline og håndegnet) og snurrevad som viktigste redskap. Uke 18 hadde det største kvantumet på 1.740 tonn fersk hyse. Mai og april var månedene med størst kvantum, med henholdsvis 6.360 og 3.980 tonn. Andre halvår (fra og med uke 27 til og med uke 53) lå ukekvantaene på 490 tonn i gjennomsnitt. Linefanget hyse dominerte i likhet med i 2018 omsetningen utover høsten. For den ombordfryste hysa var landingene mer spredt utover året med månedsomsetninger fra 1.810 tonn som lavest i september, og med februar som toppmåneden med 6.780 tonn.

Kvantumet ombordfryst hyse fra norske båter omsatt gjennom Norges Råfisklag ble redusert med 1.450 tonn i 2019 sammenlignet med i 2018. Andre halvår hadde den laveste andelen av totalkvantumet for året og bidro mest til kvantumsreduksjonen. For ferske landinger økte omsetningen med 5.620 tonn. Snurrevadflåten hadde størst økning i landet kvantum fersk hyse med 4.660 tonn.

Markedet for hyse

I 2018 minket eksporten av hyseprodukter med 2 % i kvantum, fra 61.590 tonn i 2018 til 60.140 tonn i 2019. Eksportverdien for hyseproduktene utgjorde 1,75 milliarder kroner i 2019, en økning på 5 % eller 77 millioner fra 2018. Gjennomsnittlig eksportpris økte med 7 % fra kr 27,28 pr. kg i 2018 til kr 29,21 pr. kg i 2019.

Tabell 33: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 2010–2019 (tonn og millioner kroner)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	122.459	153.416	161.320	95.900	91.947	95.841	118.749	117.711	96.661	91.392
Verdi	889	1.133	1.194	893	1.033	977	1.109	1.313	1.279	1.310

Tabell 34: Minsteprisutvikling for hyse sløyd uten hode vinter 2010–2019 (kroner pr. kg).

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Hyse over 8 hg, krokfanget	10,50	10,75	10,75	10,50	11,00	12,00	12,75	12,25	14,00	15,25
Hyse over 8 hg	7,50	8,25	8,25	8,25	8,75	10,00	9,25	8,50	10,25	12,50

* Dynamisk minstepris innført 17. desember 2018. Oppgitt minstepris for 2019 var gjeldende i perioden 14. januar til 24. februar 2019.

Tabell 35: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst hyse omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fersk hyse over 8 hg	9,72	10,12	10,06	9,94	11,46	12,52	12,17	12,64	14,44	15,58
Fersk hyse under 8 hg	6,41	7,51	7,56	6,99	9,26	10,69	10,84	10,34	11,55	11,98
Ombordfryst hyse over 8 hg	13,21	13,61	13,14	20,19	24,70	19,52	17,14	21,09	26,77	28,93
Ombordfryst hyse under 8 hg	12,36	12,15	12,08	17,24	24,35	18,07	15,99	20,30	24,79	25,74

Tabell 36: Omsetning av hyse fra norske fartøy, redskapsfordelt 2019 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi	
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst		
Juksa		67			15,45	0,74	
Line		12.380			16,63	147	
Snurrevad		15.121	4.089	19.210	12,10	20,18	190
Garn		1.478	2.860	1.480	12,35	18,44	13
Autoline		5.243	12.274	17.517	17,47	33,20	357
Trål		241	25.509	25.750	13,41	26,71	489
Sum		34.543	41.875	76.418	14,56	27,97	1.196

Tabell 37: Distriktsvis omsetning av hyse 2015–2019 (tusen tonn rund vekt og millioner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Øst-Finnmark	28,3	31,1	34,3	33,7	36,2	284,0	301,4	368,2	416,0	483,1
Vest-Finnmark	10,4	11,8	9,9	8,1	10,6	85,7	87,9	80,6	70,7	103,2
Troms	37,4	49,2	51,8	40,3	29,5	409,2	472,5	633,3	600,9	492,1
Vesterålen	14,4	18,9	18,4	11,3	12,0	153,9	181,2	203,9	161,9	199,4
Lofoten/Salten	3,4	5,5	2,5	2,1	2,1	28,6	43,9	20,1	19,0	22,6
Øvrige områder	2,0	2,3	0,9	1,1	0,9	15,6	21,8	7,0	10,1	9,4
Sum	95,9	118,8	117,7	96,7	91,4	977,0	1.108,8	1.313,1	1.278,7	1.309,8

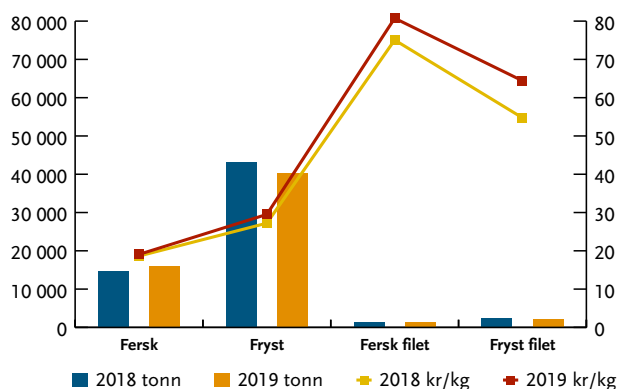

Diagram 16: Eksportutvikling hovedprodukter hyse 2018–2019 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Kina er det største hysemarkedet i 2019 og passerer dermed Storbritannia som var største marked i 2018. I all hovedsak er det fryst hyse som går til Kina. Det ble i 2019 eksportert for 552 millioner kroner mot 463 millioner kroner i 2018, noe som tilsvarer en økning i verdi på 19 %. Både eksportprisen og volumet til Kina økte med 9 % fra 2018 til 2019. Gjennomsnittsprisen økte fra kr 25,67 i 2018 til kr 28,00 i 2019. Volumet økte fra 18.070 tonn i 2018 til 19.730 tonn i 2019.

Variasjonene i hysemarkedet er styrt av variasjoner i kvoter og fisketakt. Ved høy fisketakt flommer ferskmarkedet over og prisene faller kraftig. Dette så vi et tydelig eksempel på våren 2019 da det ble avtaksproblemer og redusert kvalitet som følge av store landinger i snurrevadfiske etter fersk hyse. Dette preget markedsituasjonen og eksportprisen for fersk hyse falt med 9-12 % i april, mai og juni.

Ved stor økning i kvota overføres deler av volumet til havfiskeflåten som fryser om bord, noe som ofte forklarer variasjonene i sammensetningen mellom fersk og fryst på eksport. Det ble også i 2019 overført hyse fra kystflåten til havfiskeflåten, men likevel gikk eksportert kvantum fryst hyse ned.

Kvantumet fersk hyse hadde en økning på 9 % fra 14.700 tonn til 15.900 tonn med en prismessig økning på 3 % fra kr 18,55 i 2018 til kr 19,07 i 2019. Fryst hyse hadde en nedgang i 2019 og gikk fra 43.100 tonn i 2018 til 40.400 tonn i 2019. Til tross for en volumnedgang på 6 % økte eksportverdien noe og endte på 1,2 milliarder grunnet en prisvekst på 8 % som førte til at eksportprisen steg fra kr 27,22 pr. kg i 2018 til kr 29,51 pr. kg i 2019.

Sei (*Pollachius virens*)

Omsetningen av sei gjennom Norges Råfisklag utgjorde 109.453 tonn i 2019, 8.681 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av sei var på 814 millioner kroner, hvorav 48 millioner kroner var fra landinger av utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte

totalen en reduksjon på vel 19.500 tonn eller 15 % fra 2018. Reduksjonen kom i hovedsak for norske fartøy da utenlandske fartøy hadde en reduksjon kun på vel 300 tonn. Totalverdien av seileveransene gikk opp fra 807 millioner kroner i 2018 til 814 millioner kroner i 2019, noe som tilsvarer en økning på 0,9 %. Prisene hadde en positiv utvikling i 2019, noe som har bidratt til økt verdi til tross for redusert kvantum. Tabell 40 viser utviklingen i gjennomsnittspriser for fersk og ombordfryst sei fra 2010 og fram til 2019.

Verdimessig utgjorde sei 6,2 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2019, som er litt ned fra 2018 da den utgjorde 6,3 % av omsetningsverdien. For norske fiskere gikk verdien av seilandingene opp fra 757 millioner kroner i 2018 til 766 millioner kroner i 2019, og utgjorde med det 7,1 % av totalomsetningen for norske fiskere, som er ned fra 7,2 % i 2018.

Seien nord for 62° N forvaltes som en nasjonal ressurs. Seikvota har økt fra 2014 og fram til 2018, mens den i 2019 ble redusert og norsk kvote utgjorde da 131.827 tonn, korrigert for kvotefleks. Totalkvota i 2019 ble fordelt etter vanlig mønster, med 38 % til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, 37 % til trål og 25 % til not.

Tall fra Fiskeridirektoratet viser at totalfangsten av sei fra norske fartøy i 2019 var på 145.569 tonn, ca. 18.500 tonn lavere enn året før. Årets totalkvota ble dermed overfisket med 13.742 tonn. Konvensjonelle redskaper hadde ved årets slutt et overfiske på 5.632 tonn, av den justerte gruppekvota på 52.142 tonn. Not og konvensjonelle havfiskefartøy overfisket sine kvoter med henholdsvis 3.374 og 4.224 tonn. Totalt for året ble det landet 35.184 tonn sei tatt med not, hvor justert gruppekvote var på 31.810 tonn. I oppfisket kvantum notsei inngår 7.278 tonn fisket med konvensjonelle redskap som er belastet seinotkvota. Trål landet totalt 49.720 tonn hvor justert gruppekvote utgjorde 45.496 tonn. 68 % av det som ble fisket av den norske seikvota nord for 62-graden ble omsatt gjennom Råfisklaget i 2019.

Kvanta omsatt fra norske fartøy gjennom Norges Råfisklag framgår av tabell 41. Dette er naturlig nok i all hovedsak sei tatt nord for 62° N. Av totalt 100.770 tonn var ca. 1.573 tonn tatt sør for 62-graden.

Det framgår også av tabell 41 at det meste av seien fra norske båter tradisjonelt fiskes med redskapene not, trål og garn. De siste årene har mange snurrevadbåter også fisket mye sei, og denne redskapsgruppen fisket 20.260 tonn i 2017, 28.280 tonn i 2018 og 28.470 i 2019. Til sammenligning ble det av disse bare landet 6.450 tonn tilbake i 2013. Det er flere årsaker til denne kraftige økningen, men ferskfiskordningen og muligheten til å fiske seinotkvota med snurrevad, samt god tilgjengelighet i perioder av året er hovedårsakene.

Seinotfisket strakte seg over perioden februar til november 2019. Hovedtyngden av fisket foregikk i april-august.

Det var en høyere prisutvikling i 2019 sammenlignet med 2018 og 2017. Både i 2018 og 2017 var det en vanskelig markedssituasjon for ryggbeinsei. Situasjonen i 2019 skilte seg fra de to foregående årene ved at det ble landet mye notsei til rundfrysing på Nordmøre i starten av sesongen. Etter hvert flyttet fisket seg nordover. Det var likevel et mindre kvantum tilgjengelig for de som produserer ryggsei, noe som da bidro til økte priser.

Årets seinotfiske startet forsiktig, den første fangsten i årets seinotfiske ble levert på Nordmøre allerede i februar måned. Samlet ble det imidlertid levert kun 40 tonn notsei i februar i Råfisklagets distrikt. Fisket startet for alvor i april når det ble levert 1.650 tonn.

Til sammenligning ble det i april 2018 levert 190 tonn, mens det i april 2017 ble levert 500 tonn. I likhet med 2017 og 2018 ble alt, eller tilnærmet alt kvantum i april levert på Nordmøre.

Uke 33 i 2019 var uka med høyest kvantum i notfisket med 2.140 tonn fisket av 12 fartøy. Den uka ble 1.410 tonn levert til kjøpere i Vest-Finnmark og 730 tonn til kjøpere i Troms. Toppkvantumet på en måned kom i august med

6.000 tonn, hvorav 4.580 tonn ble levert i Vest-Finnmark og 1.420 tonn i Troms. Ved utgangen av august var 19.820 tonn notsei omsatt i Råfisklaget. Totalt 20.980 tonn notsei ble omsatt gjennom Råfisklaget i 2019 mot 31.140 tonn året før. Av 2019-kvantumet ble 11.200 tonn omsatt til kjøpere i Vest-Finnmark, 5.950 tonn på Nordmøre, 3.540 tonn i Troms og 290 tonn i Lofoten. Det ble i 2019 ikke omsatt notfanget sei i områdene Øst-Finnmark, Helgeland og Trøndelag. Nordmøre hadde en markant økning fra 2.020 tonn i 2017 videre til 3.820 tonn i 2018 og 5.950 tonn i 2019.

Vest-Finnmark hadde en kvantumsreduksjon fra 18.470 tonn i 2017, videre til 17.430 tonn i 2018 og 11.200 tonn i 2019. Troms hadde en kvantumsøkning fra 7.210 tonn i 2017 til 8.310 tonn i 2018 og deretter en kvantumsreduksjon til 3.540 tonn i 2019. Av totalen ble 19.960 tonn omsatt rund, 940 tonn ble omsatt sløyd med hode og 80 tonn sløyd uten hode. Låsettingen av notsei i 2019 var beskjedent. Det ble i Nord-Troms og Vest-Finnmark omsatt ca. 430 tonn låssatt notsei med tilstand rund. Deltakelsen i seinotfisket har avtatt de siste årene, fra 88 fartøy i 2015,

Tabell 38: Kvantums- og verdiutvikling for sei 2010–2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	116.480	88.602	96.061	82.336	80.149	80.973	100.452	105.494	128.971	109.453
Verdi	662	585	635	472	556	691	830	706	807	814

Tabell 39: Minsteprisutvikling for sei sløyd uten hode vinter 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018**	2019**
Over 2,3 kg	7,50	9,50	10,00	9,25	9,00	10,00	10,50	9,75*	10,00	9,50
1,2 – 2,3 kg	5,75	7,25	8,00	8,00	7,50	9,00	9,50	8,75*	9,00	8,50

*Minstepris januar 2017 fram til det ble innført dynamiske minstepriser for sei fra og med 30. januar 2017.

**Dynamisk minstepris gjeldende uke 3 og 4 i 2018 og 2019.

Tabell 40: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fersk sei over 2,3 kg	8,62	10,06	10,29	8,93	9,69	11,32	11,40	10,25	9,80	10,20
Fersk sei 1,2-2,3 kg	7,28	8,40	8,54	7,57	8,87	10,75	10,70	9,28	8,67	9,33
Ombordfryst sei over 2,3 kg	13,57	14,37	13,81	11,42	14,59	16,11	15,81	15,11	14,74	14,91
Ombordfryst sei 1,2-2,3 kg	12,63	13,70	13,02	11,49	14,59	15,94	15,79	13,14	13,63	14,00

Tabell 41: Omsetning av sei fra norske fartøy, redskapsfordelt 2019 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa		4.525		4.525	9,72	32,6
Line		1.145		1.145	9,83	8,3
Snurrevad	27.450		1.020	28.470	9,23	197,4
Garn	19.115		1.040	20.155	10,08	154,2
Autoline	415		130	545	9,58	4,3
Trål		360	24.530	24.890	6,82	247,0
Not	20.980			20.980	7,87	122,3
Sum	74.050	26.720	100.770	9,10	13,52	766,5

til 65 i 2016, 59 i 2017, 59 i 2018 og 57 i 2019. Ser en på fartøyenes størrelse, så var det i 2019 (2018-tall i parentes) 12 (11) fartøy under 13 meter, 6 (4) mellom 13 og 21 meter og 39 (44) over 21 meter.

Gjennomsnittsstørrelsen på en seinotfangst var i 2019 på 62 tonn, noe som er en liten økning fra 61 tonn i 2018. Prisen på notsei økte fra 4,73 i 2018 til 7,87 i 2019 (sløyd uten hode). Gjennomsnittet for rund sei var kr 5,81 pr. kg sesongen sett under ett, mot kr 4,61 pr. kg året før.

Omsetningen av sei fisket med trål i Råfisklagets distrikt ble redusert med 10.560 tonn fra 35.450 tonn i 2018 til 24.890 tonn i 2019. 14.100 tonn trålsei ble omsatt i første halvår, mens 10.800 tonn ble omsatt i andre halvår. Prismessig var det en økning på kr 1,87 pr. kg fra kr 11,62 pr. kg i 2018 til kr 13,49 pr. kg i 2019 (sløyd uten hode).

Markedet for sei

Verdien av seieksporten økte med 17 % fra 2,1 milliarder kroner i 2018 til 2,5 milliarder kroner i 2019. Volumet fikk en økning på 7 % til vel 115.000 tonn, ifølge statistikk fra Norges sjømatråd.

Klippfisk av sei utgjorde 60 % av seiens eksportverdi og fikk i 2019 en økning på 139 millioner kroner. Dette var hovedsakelig basert på at prisene økte med 11 %, mens volumet gikk ned med 1 %.

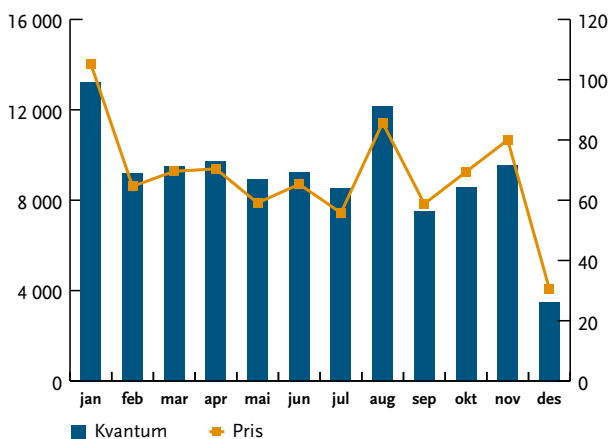

Diagram 17: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2019 (tonn rund vekt og millioner kroner)

Det største klippfiskmarkedet for sei i 2019 var Den Dominikanske republikk med en eksportverdi på 382 millioner. Dette er en økning på 1 % fra 378 millioner i 2018 og kom som følge av en svak prisoppgang på 2 % i det dominikanske markedet. Gjennomsnittsprisen på all klippfisk av sei økte fra kr 28,06 pr. kg i 2018 til kr 31,03 pr. kg i 2019.

Fryst sei, det nest største seiproduktet, økte i volum fra 2018 til 2019 med 18 % og gikk opp fra 35.500 tonn til 41.810 tonn. Samtidig var det en positiv prisutvikling på 17 %. Sammen ga dette en økning i verdi på 38 %, opp fra 380 millioner i 2018 til 520 millioner kroner i 2019.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble omsatt 38.001 tonn reker i Norges Råfisklags distrikt i 2019. Dette er en oppgang på 2.359 tonn (7 %) fra 2018 hvor volumet endte på 35.642 tonn. Av kvantumet i 2019 utgjorde rekefangst fra norske fartøyer 23.444 tonn til en førstehandsverdi på 641 millioner kroner. Tilsvarende var 21.850 tonn til verdi 702 millioner kroner i 2018.

For norske fartøyer var gjennomsnittsprisen på fryste rå reker til pilling kr 25,67 pr. kg, som er ned fra kr 29,63 pr. kg i 2018, og som tilsvarende 13 % prisfall. Kvantumet var stabilt med 19.934 tonn mot 20.708 tonn i 2018.

Ombordfryste reker fra norske fartøyer ble i 2019 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner eller langsiktige

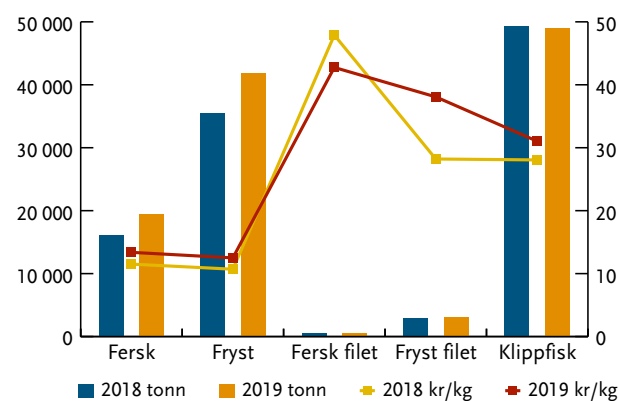

Diagram 18: Eksportutvikling hovedprodukter sei 2018–2019 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Tabell 42: Distriktsvis omsetning av sei i kvantum og verdi 2015–2019 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Øst-Finnmark	8,0	11,8	11,0	12,6	11,5	65,1	97,4	75,8	80,4	83,9
Vest-Finnmark	16,8	24,1	27,9	34,1	27,2	139,8	164,0	139,9	159,2	177,4
Troms	27,6	30,2	33,1	43,8	29,1	245,7	266,4	236,9	297,4	238,1
Vesterålen	9,0	16,0	17,3	18,9	19,5	87,6	151,6	138,2	145,8	161,0
Lofoten/Salten	9,6	11,6	9,9	12,2	11,5	82,1	101,7	75,3	84,0	88,4
Øvrige områder	10,0	6,6	6,2	7,4	10,5	70,4	49,3	39,8	39,9	65,4
Sum	81,0	100,5	105,5	129,0	109,4	690,6	830,4	705,9	806,8	814,3

leveringsavtaler. Fangstene ble solgt til fem ulike kjøpere. Hovedtyngden av fangstene ble omsatt via leveringsavtaler med utsatt omsetning.

For ferske kokte skallreker til konsum (unntatt kaisalg) økte gjennomsnittsprisen fra kr 88,75 pr. kg i 2018 til kr 97,47 i 2019, det vil si en prisoppgang på kr 8,72 eller 10 %. Kvantumet økte fra 576 tonn i 2018 til 768 tonn i 2019.

Det var 86 norske rekebåter med leveranser i 2019, fordelt på 20 frysetrålere og 66 ferskrekefartøy. Dette var en nedgang på 9 frysetrålere og 6 ferskrekebåter fra 2018.

Norges Råfisklags arbeidsutvalg vedtok i 2019 følgende minstepriser for kokte reker til konsum fordelt på perioder; 27.05.-18.08. kr 95,00 pr. kg og 19.08.- ut året kr 82,00 pr. kg.

Markedet for reker

Prisutviklingen for fryste pillede reker hadde i 2019 en stabil/svakt fallende tendens på grunn av økende tilførsel fra spesielt det russiske rekefisket i Barentshavet. Gjennomsnittsprisen for fryste pillede reker i pakning over 2 kg falt med 3 % i forhold til året før, ned fra kr 85 til kr 83 pr. kg. Sett i forhold til prisfallet for råvaren på 13 % ga dette trolig en betydelig forbedring i marginene for landindustrien. Hovedmarkedene er som tidligere UK, Sverige og Finland samtidig som det skjer en betydelig satsing på å utvide markedet til flere andre land i Europa og Asia. For de ferske kokte skallreke fra kystflåten var det god etterspørsel og fast prisutvikling gjennom hele sesongen på grunn av svært lave rekekvoter i Nordsjøen og Skagerak.

Gjennom Informasjonsutvalget for reker er det blitt brukt kr 0,9 millioner til markedstiltak i 2019. Dette er

Tabell 43: Deltakelse i rekefisket av norske fartøy fordelt etter fartøyets registreringssted 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Finnmark	13	16	13	18	15
Troms	42	29	28	30	32
Nordland	30	30	21	30	25
Trøndelag	3	4	3	3	2
Møre	13	11	9	12	7
Øvrig	5	3	2	7	5
I alt	106	93	76	100	86

Tabell 44: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2018 og 2019 (tonn)

	2018		2019	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst	889		1.130	
Barentshavet	5.788	6.809	8.890	6.229
Svalbard	11.275	4.811	9.593	4.449
Russisk sone	3.898	2.172	3.831	3.879
Grønlandsk sone		183		
Totalt	21.850	13.792	23.444	14.557

Tabell 45: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig produsentpris/eksportverdi pr. kg 2010–2019 (kroner) (Kilde: NR/SSB/Norges sjømatråd)

Produkt/marked	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pris råreker til pilling	13,39	16,58	16,76	17,22	21,56	34,80	25,81	22,86	29,63	25,67
Fryste pillede reker	44,06	49,27	57,67	60,60	65,43	102,37	92,12	77,85	85,09	82,70
Pillede reker i lake	64,42	68,18	77,72	80,25	77,74	101,10	127,79	123,01	116,23	120,98
Fryste kokte reker m/skall/Norden	40,40	42,54	35,46	43,27	43,54	53,01	64,59	48,87	56,17	48,33
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	72,13	88,77	95,01	99,18	88,95	83,96	85,18	98,84	110,21	129,38

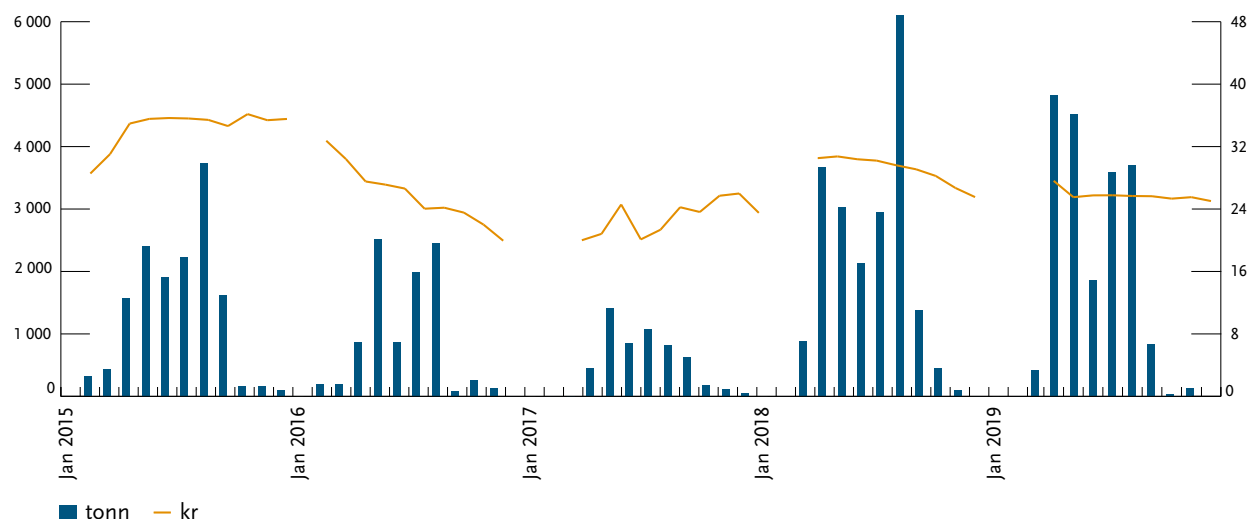

Diagram 19: Fryste reker til pilling pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser (oppnådd av norske fartøy) 2015–2019 (tonn og kroner pr. kg)

aktiviteter som primært er rettet mot kompetanseoppbygging og servicetjenester til fangstledd, eksportører og fiskesalgslagene. Informasjonsutvalget for reker har også tatt en aktiv rolle i det globale samarbeidet for å fremme kaldtvannsreker gjennom International Coldwater Prawn Forum som også omfatter et direkte samarbeid med rekefiskernes organisasjoner i alle de viktigste produsentlandene.

Det ble utviklet et web-basert kurs for fangstbehandling av ferske kokte skallreker for å imøtekomme krav om bedre kompetanse slik det er formulert i Mattilsynets godkjenningsordning for kystrekeflåten. Dette finnes nå som et tilbud til fiskerne under salgslagenes web-sider.

Informasjonsutvalget hadde egen stand under Matstreifmessa i september 2019 i Oslo. Her ble det delt ut 3.000 smaksprøver og oppskriftshefter for å bidra til å skaffe nye konsumenter og kjøpere av kaldtvannsreker i den tettest befolkede delen av Norge. Standen var også bemannet med aktive rekefiskere som bidro til å formidle kunnskap om ansvarlig og bærekraftig rekefangst.

Utvalget har også deltatt i arbeidsgruppa for MSC-sertifisering av rekefisket i nord hvor det er betydelige utfordringer i forhold til å etablere en fangst-regulering og redusere påvirkningen på havbunnsfauna. Kostnadene for MSC-sertifikatet deles mellom Norges Råfisklag og Sjømatrådet.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Det framgår av tabell 46 at det ble omsatt 12.503 tonn blåkveite gjennom Norges Råfisklag i 2019, som er en nedgang på 3.025 tonn fra 2018. Nedgangen skyldes i all hovedsak en reduksjon i landinger fra russiske fartøy. Totalverdien for blåkveita endte på 418 millioner kroner, som er en reduksjon på 36 millioner kroner fra 454 millioner kroner i 2018. Totalverdien i 2019 sammenlignes da med toppnoteringen i 2018, som er den hittil høyeste omsetningsverdien for blåkveite i Råfisklaget. Gjennomsnittspris betalt for ombordfryst blåkveite gikk litt ned i 2019 sammenlignet med 2018, jfr tabell 48 som viser gjennomsnittsprisen for sløyd blåkveite over 2,0 kg.

Prisbildet totalt for alle størrelser og tilstander er mer positivt enn hva som fremkommer av tabell 48. Gjennomsnittsprisen (omregnet til rundpris) for all omsatt blåkveite fra norske fartøy gikk opp med kr 2,37 pr. kg fra 2018 til 2019. Fra 2017 til 2018 økte også prisen, da med 3,47 pr. kg. Gjennomsnittsprisen for ferske landinger fra norske fartøy var for alle størrelser omregnet til rundpris kr 32,96 pr. kg i 2019, mot kr 28,82 pr. kg i 2018. Restråstoff, som hovedsakelig er hodene fra blåkveita, er også med på å bidra til omsetningsverdien, og i 2019 representerte disse hodene fra norske fartøy en verdi på 23,2 millioner kroner.

Tall fra Fiskeridirektoratet viser at i 2019 kom 7.943 tonn fra kystflåtens direktefiske, opp fra 7.540 tonn året før. Tar vi med bifangst av blåkveite fra kystflåten, endte fangsten på 8.219 tonn, mens gruppekvota for kystflåten (under 28 m størst lengde) var på 8.063 tonn inkludert bifangstavsetningen på 263 tonn. Hoveddelen av kystflåtens blåkveitekvantum ble omsatt gjennom Norges Råfisklag. Norske trålere fisket og omsatte 2.895 tonn blåkveite gjennom Råfisklaget i 2019, som er en reduksjon på 155 tonn sammenlignet med 2018 da det ble omsatt 3.050 tonn. Konvensjonelle havfiskefartøy omsatte 1.300 tonn gjennom Råfisklaget i 2019, som er en nedgang på 100 tonn fra 2018.

Fangsten fra utenlandske fartøy har blitt kraftig redusert fra 2018 til 2019. 440 tonn blåkveite til en verdi av 10,2 millioner kroner ble levert av utenlandske fartøy i 2019, noe som er en nedgang fra 2018 da utenlandske fartøy leverte 3.534 tonn til en verdi av 76 millioner kroner.

Direktefisket etter blåkveite var som vanlig forbeholdt kystfartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper. Direktefisket i 2019 var delt i to perioder, og kvota ble fordelt med 5.500 tonn i første periode og 2.300 tonn i andre periode.

Første periode startet 20. mai, og periodekvota ble beregnet oppfisket 11. juni og fisket ble stoppet. Den andre perioden startet 5. august og stoppen for direktefisket kom 18. august. Fisket var regulert med samme kvoter som i 2018, maksimalkvoter pr. fartøy på henholdsvis 20/22,5/25

Tabell 46: Kvantums- og verdiutvikling for blåkveite 2010–2019 (tonn og millioner kroner)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	8.021	8.960	11.487	10.918	12.953	11.717	15.803	16.039	15.528	12.503
Verdi	138	167	214	176	219	282	430	405	454	418

Tabell 47: Minsteprisutvikling for blåkveite sløyd uten hode sommer 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Blåkveite, over 2,0 kg	20,00	21,50	23,00	21,00	21,00	23,50	26,00	27,00	27,00	27,00

Tabell 48: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst blåkveite sløyd uten hode 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Blåkveite, over 2,0 kg	20,53	23,25	24,26	21,10	21,51	27,85	33,89	30,68	30,30	29,81

tonn rundvekt avhengig av fartøylengde. Tall fra Fiskeridirektoratet viser at 540 kystfartøy leverte blåkveite i 2019, mot 537 fartøy i 2018.

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Totalt omsatt kvantum kongekrabbe gikk ned fra 2.311 tonn i 2018 til 1.727 tonn i 2019. Verdien av kongekrabben gikk også ned fra 2018, fra 391 millioner kroner til 303 millioner kroner i 2019. Mindre kvoter og gode markedsforhold for både fryst- og levende krabbe ga en høyere gjennomsnittspris i 2019. Gjennomsnittsprisen til fisker i kvoteregulert område gikk opp fra kr 175,91 pr.

kg i 2018 til kr 187,42 pr. kg i 2019. I gjennomsnitt for all kongekrabbe omsatt i Råfisklagetets distrikt gikk prisen opp fra kr 169,16 pr. kg i 2018 til kr 175,91 pr. kg i 2019.

Totalt deltok 733 fartøy i det kvoteregulerte fisket, og 254 i fisket utenfor det kvoteregulerte området.

Kvoteregulert fiske i Øst-Finnmark

Totalkvota for 2019 ble fastsatt til 1.260 tonn hannkrabber før fradrag på grunn av overfiske i 2018, 100 tonn hunnkrabber og 140 tonn skadde hannkrabber. Av totalkvota ble det avsatt 2 tonn hannkrabber til forskningskvote, 1 tonn hannkrabber til fritidsfiske og 10 tonn hannkrabber til turistfiske.

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for noen av de fiskearter som ikke er omtalt foran, 2010–2019 (tonn og millioner kroner)

Art	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvitlaks, kvantum	10.260	10.115	10.713	10.773	9.656	11.529	12.204	12.234	14.494	11.656
Kvitlaks, verdi	29	38	34	34	31	38	52	45	50	43
Brosme, kvantum	4.816	4.295	5.275	3.830	3.607	4.731	6.137	5.143	5.225	5.925
Brosme, verdi	31	28	35	23	22	34	44	37	39	48
Uer, kvantum	7.941	2.729	4.154	3.788	3.272	2.678	5.062	5.505	5.141	5.792
Uer, verdi	69	28	39	33	30	29	50	56	60	69
Grå-/flekkesteinbit, kvantum	3.751	5.089	4.735	6.112	4.506	4.090	4.673	5.630	5.251	5.012
Grå-/flekkesteinbit, verdi	25	42	38	44	33	27	29	42	48	52
Lange, kvantum	4.248	3.600	3.989	4.115	3.925	3.715	4.105	3.976	4.602	4.834
Lange, verdi	30	27	32	28	26	26	32	34	41	46
Kveite, kvantum	1.571	1.596	1.812	1.667	1.965	2.037	2.558	2.434	2.413	2.834
Kveite, verdi	50	54	62	58	76	88	110	106	105	122
Breiflabb, kvantum	4.678	4.547	3.211	2.446	1.159	677	849	880	1.148	1.798
Breiflabb, verdi	91	94	65	49	24	16	20	22	28	45

Tabell 50: Minsteprisutvikling vinter og årlig gjennomsnittlig pris for noen av de fiskearter som ikke er omtalt foran, 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvitlaks over 300 g til konsum, minstepris*	3,55	3,70	3,90	3,80	3,80	4,20	4,60	4,25	4,25	4,25
Kvitlaks under 300 g (220-300 g) til konsum, minstepris*	2,70	2,90	3,00	2,80	2,80	3,20	3,80	3,40	3,40	3,40
Kvitlaks alle størrelser, gj.snitt oppnådd	2,83	3,71	3,17	3,13	3,17	3,29	4,24	3,66	3,48	3,66
Breiflabb-haler 1,0-4,0 kg, minstepris**	54,00	54,00	58,00	58,00	58,00	58,00	63,00	66,00	66,00	66,00
Breiflabb-haler 1,0-4,0 kg, gj.snitt oppnådd**	56,16	59,62	59,66	58,86	60,80	66,66	69,50	71,25	70,80	71,09
Uer, rund minst 7 hg, minstepris	8,00	8,50	9,50	9,50	9,50	10,00	12,50	13,50	14,50	15,00
Uer, rund alle størrelser, gj.snitt oppnådd	8,80	10,41	9,79	8,86	9,70	11,51	10,94	11,27	12,10	12,39
Kvitlange, sløyd uten hode over 2,0 kg, minstepris	6,50	7,50	8,50	8,50	8,00	8,50	9,50	9,50	10,50	11,75
Kvitlange over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,65	10,51	10,99	9,65	9,31	9,89	10,75	12,32	12,70	13,69
Brosme, sløyd uten hode over 2,0 kg, minstepris	7,50	7,50	8,25	8,25	8,00	8,50	9,50	9,50	9,50	9,50
Brosme, sløyd uten hode 1,0-2,0 kg, minstepris	5,50	5,50	6,25	6,25	6,00	6,50	8,00	7,50	7,50	7,50
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,84	10,16	9,96	8,96	8,78	10,32	10,23	10,37	10,65	12,07
Brosme 1,0-2,0 kg, gj.snitt oppnådd	8,84	9,42	9,68	8,73	8,89	10,81	11,22	11,47	11,81	13,08
Flekkesteinbit, sløyd uten hode over 3,0 kg, minstepris	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	11,50	11,50	11,50	12,50
Gråsteinbit, sløyd uten hode over 1,0 kg, minstepris	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	10,00	10,00	10,00	11,00
Flekkesteinbit over 3,0 kg, gj.snitt oppnådd	12,37	14,65	14,82	12,37	12,93	11,65	11,46	13,69	17,97	19,54
Gråsteinbit over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,00	10,00	9,58	9,07	9,53	9,48	9,28	10,34	13,07	13,41

*) Fra og med sesongen 2010 ble den minste vektclassen av kvitlaks splittet i under 220 gram og 220-300 gram.

***) Fra 13. desember 2012 ble det opprettet en egen vektclassen for store breiflabb-haler over 4,0 kg. Fra samme dato ble størrelsen over 1,0 kg endret til breiflabb-haler 1,0-4,0 kg. Det må tas hensyn til disse forholdene ved sammenligning mellom ulike år.

Fisket

Fra norske fartøy som deltok i det kvoteregulerte fisket ble det i beretningsåret landet 1.447 tonn fersk kongekrabbe til en verdi av 271 millioner kroner. Av diagram 22 framgår det at den reduserte kvota ga seg utslag i en lavere fangst pr. måned i de viktigste månedene sammenlignet med 2018. I de andre månedene var det tilnærmet likt kvantum.

Kongekrabbefisket utenfor det kvoteregulerte området

I fisket utenfor det kvoteregulerte området ble det i 2019 landet til sammen 277 tonn kongekrabbe, mot 204 tonn i 2018. Verdien av fisket i 2019 var 31 millioner kroner, mot 21 millioner kroner i 2018. I det frie fisket ble det registrert landinger fra 254 fartøy i 2019, mot 198 fartøy i 2018. Gjennomsnittspriser i dette fisket framgår av tabell 52.

Markedet for kongekrabbe

Gjennomsnittsprisen for fryst kongekrabbe ved eksport økte fra kr 344 i 2018 til kr 348 pr. kg i 2019. Dette tilsvarer en økning på 1 %. Eksportvolumet økte fra 545 tonn i 2018 til 747 tonn i 2019. Japan og EU er de viktigste markedene for norsk fryst kongekrabbe. Lave kvoter i Alaska og redusert fangst i Russisk sone i Stillehavet ser ut til å være hovedårsak til god etterspørsel og positiv prisutvikling for norsk fryst kongekrabbe.

Gjennomsnittsprisen ved eksport av levende kongekrabbe økte fra kr 273 i 2018 til kr 299 pr. kg i 2019. Dette er en økning på 9 %, men samtidig falt eksportert volum fra 1.415 tonn i 2018 til 1.208 tonn i 2019. Sør-Korea var det dominerende markedet for levende produkt med en andel på 44 % av samlet levende volum. Eksporten til

Sør-Korea er særlig stor fram til september måned, da russisk krabbe blir dominerende.

Fordelingen mellom eksportert kvantum av levende og fryst produkt, omregnet til råvarevekt, er ca. 50 % levende og 50 % fryst. Eksportverdien er kr 641 millioner totalt hvorav levende står for 56 % av totalverdien.

Tabell 52: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe utenfor det kvoteregulerte fisket 2015–2019 (kroner pr. kg)

Art	2015	2016	2017	2018	2019
Kongekrabbe	52,42	65,94	80,83	100,31	112,75

Tabell 53: Minsteprisutvikling for kongekrabbe landet under det kvoteregulerte fisket og i det frie fisket sesongene 2018–2019 (kroner pr. kg)

Art	2018	2019
Hannkrabbe over 3,2 kg	Dynamisk minstepris*	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 2,2-3,2 kg	Dynamisk minstepris*	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 1,6-2,2 kg	Dynamisk minstepris*	Dynamisk minstepris*
Hannkrabbe 0,8-1,6 kg (kun i uregulert fiske)	33,-	Videreført
Skadd hannkrabbe over 3,2 kg	50,-	Videreført
Skadd hannkrabbe 2,2-3,2 kg	50,-	Videreført
Skadd hannkrabbe 1,6-2,2 kg	35,-	Videreført
Skadd hannkrabbe 0,8-1,6 kg	18,-	Videreført
Hokrabbe alle størrelser (over 0,8 kg i uregulert fiske og over minstemål i regulert fiske)	26,-	Videreført
Krabbe hann og ho under 0,8 kg (kun i uregulert fiske)	Fri prisdannelse	Fri prisdannelse

* Se dynamiske minstepriser i diagram 23.

Tabell 51: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 2010–2019 (tonn og millioner kroner)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	1.931	1.785	1.436	1.324	1.695	2.175	2.639	1.944	2.311	1.727
Verdi	89	154	118	81	134	187	332	291	391	303

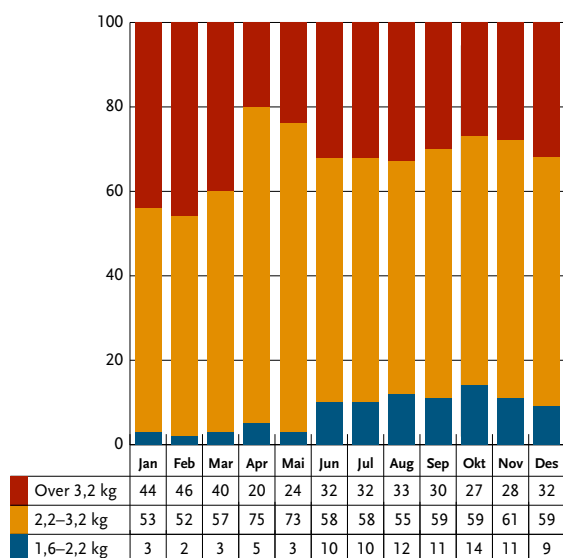

Diagram 20: Størrelsessammensetning for kongekrabbe, hann, i det kvoteregulerte fisket 2019 (prosent)

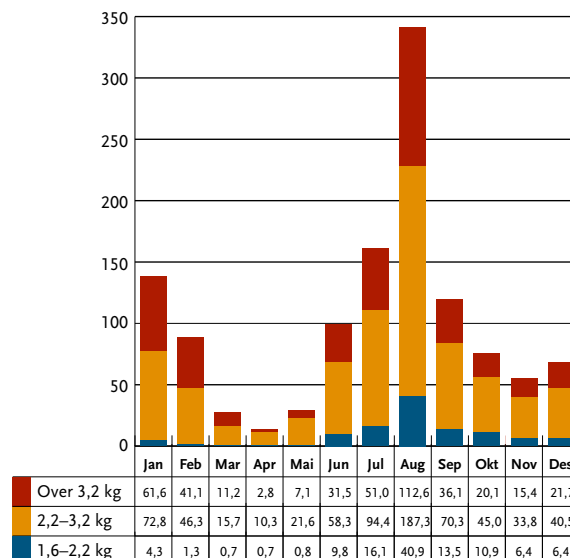

Diagram 21: Fangst pr. måned etter størrelse på krabben i det kvoteregulerte fisket 2019 (tonn)

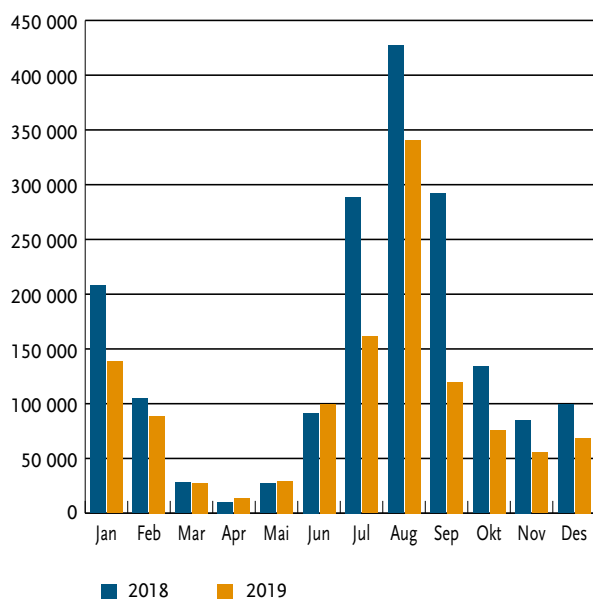

Diagram 22: Fangst pr. måned i det kvoteregulerte kongekrabbefisket 2018 og 2019 (kg)

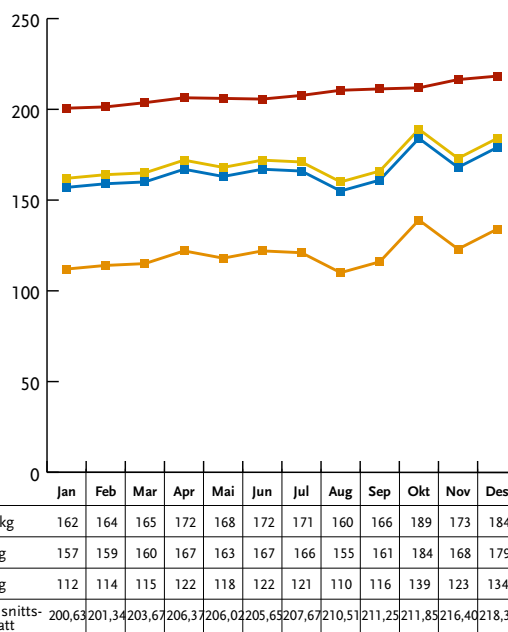

Diagram 23: Dynamisk minstepris for kongekrabbe. Minstepris-utvikling og gjennomsnittspris omsatt i 2019 (kroner pr. kg)

Tabell 54: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe (hann, lytefri, og skadd) fra det kvoteregulerte fisket og eksportpris fryst produkt 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Råvarepris	62,65	93,14	86,23	68,87	87,40	107,51	135,81	155,76	175,91	187,42
Eksportpris	119,09	186,54	179,25	163,78	186,75	197,40	250,51	277,65	343,83	347,61

Snøkrabbe (*Chionoecetes opilio*)

Samlet fangst av snøkrabbe ble 4.173 tonn til gjennomsnittspris kr 105,55 pr. kg fryste krabbeklør i 2019. Dette er opp fra 2.804 tonn (+ 1.369 tonn) i 2018, mens gjennomsnittsprisen var opp fra kr 94,18 pr. kg. De tre siste årene er hele kvantumet snøkrabbe levert av norske fartøy, med unntak av vel ett tonn klør fra utenlandske i 2017. Fangsten i 2019 fordelte seg på 3.000 tonn A-kvalitet, 963 tonn broken og 193 tonn soft. Det var i tillegg en landing på 16 tonn levende snøkrabbe for landbasert produksjon til verdi 0,8 millioner kroner. Samlet verdi for 2019 ble 273 millioner kroner, som er opp med 109 millioner fra 164 millioner kroner året før.

Norske fartøy har de senere årene ikke hatt tilgang til Smutthullet. Dette har redusert fangstintensiteten, men fisket tok seg opp i 2019. 9-10 båter har deltatt i dette fisket de to siste årene. Fredningsperiode er innført i skallskifteperioden i sommermånedene. I 2019 gjaldt stoppen i perioden fra og med 1. juli til og med 15. september. Det var avsatt en snøkrabbekvote i 2019 på 4.000 tonn, og Fiskeridirektoratet stoppet fisket med virkning fra og med 30. oktober.

Markedet for snøkrabbe hadde en gunstig utvikling med økt etterspørsel og stigende prisnivå. Norsk eksport økte med hele 64 % målt i kvantum sammenlignet med forrige år – opp fra 1.503 tonn i 2018 til 2.469 tonn i 2019. Gjennomsnittspris i samme periode økte med 9 % – opp fra kr 122 til kr 134 pr. kg. Samlet eksportverdi for 2019 ble 330 millioner kroner.

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket i Råfisklagets distrikt foregår fra Averøy på Nordmøre i sør til Vesterålen i nord. Tilgangen på krabbe i 2019 var dårligere langs hele kysten noe som antas å skyldes naturlige svingninger. I Råfisklagets distrikt ble det landet 3.904 tonn. Dette er en nedgang på 817 tonn i forhold til 2018. Taskekrabbefisket er fortsatt et fritt fiske uten kvote- eller sesongregulering. Verdien i 2019 endte på 47 millioner kroner, mot 52 millioner kroner i 2018.

Av tabell 55 fremkommer landet kvantum og verdi av taskekrabbe. Tabell 56 viser utvikling pr. område. Nordland befester i 2019 sin posisjon som det største krabbefylket med et kvantum på 1.899 tonn mot 1.762 tonn i Trøndelag.

Hovedsesongen begynner vanligvis i mai/juni og varer vanligvis til oktober/november. Taskekrabben har normalt mest mat i skallet i månedene august og september, og det er i denne tiden vi har det høyeste kvantumet.

Interessen for å delta i fisket etter taskekrabbe er økende og i 2019 deltok 255 fartøy mot 244 fartøy i 2018. Antall krabbekjøpere har vært stabilt de siste årene. I 2019 var det totalt 6 kjøpere som kjøpte taskekrabbe. I tillegg var det 19 mottaksstasjoner. Flere kjøpere har gjort forsøk med å sende levende krabbe til markedet, noe som på sikt kan bidra til å øke verdiskapingen i denne delen av næringen.

På grunn av at produksjonen av taskekrabbe er blitt mer sentralisert, er næringa helt avhengig av føringsmidler.

Foto: Johan Wildhagen, Norwegian Seafood Council.

Tabell 55: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 2010–2019 (tonn og millioner kroner)

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum	4.438	3.884	3.379	3.517	2.913	3.322	3.689	3.937	4.721	3.904
Verdi	34	32	30	33	29	35	39	42	52	47

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2015–2019 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Vesterålen	85	30	30			859	306	307		
Salten/Lofoten	364	378	494	861	793	3.768	3.905	5.240	9.954	9.784
Helgeland	886	1.017	1.065	1.400	1.106	9.140	10.536	11.258	15.220	13.134
Trøndelag	1.698	1.901	2.036	2.174	1.762	17.893	20.081	21.938	24.055	21.209
Nordmøre	290	362	313	283	244	3.079	3.849	3.427	3.140	2.939

I 2019-sesongen gikk det med 3,8 millioner kroner til å delfinansiere føring av taskekrabbe fra mottaksstasjoner. Fiskerne ble ikke trukket egenandel til føring i 2019.

I 2019 var minsteprisen for taskekrabbe kr 12,00 pr. kg. Dette var en økning på 1 krone i forhold til prisen i 2018.

Leppefisk

De siste årene har fisket etter ulike leppefiskarter vært en viktig inntektskilde for rundt 120 fiskere på Nordmøre og i Trøndelag. Fisken kjøpes av oppdrettere til bruk for å spise lus av oppdrettslaks. Det betales pr. stk fisk. Det har så langt ikke vært satt en minstepris for leppefisk, men fisker og oppdretter har regulert dette i en kontrakt som inngås før sesongstart.

Myndighetene har over tid uttrykt bekymring for at det totale uttaket av leppefisk kan være for stort. I forkant av sesongen 2018 ble fisket etter leppefisk derfor inndelt i en lukket gruppe med fartøyskvoter og en åpen gruppe som fisket på en maksimalkvote. For hele kysten ble det for

2019 satt en totalkvote på 18 millioner stk leppefisk, og for fisket nord for 62. breddegrad en kvote på 4 millioner stk fisk. I Råfisklagets distrikt ble det fisket 2,6 millioner stk mot 2,9 millioner stk året før og 4,5 millioner i 2017.

Verdien av fisket de siste årene har utviklet seg slik:

2019:	50,3 millioner kroner
2018:	48,4 millioner kroner
2017:	67,3 millioner kroner
2016:	53,6 millioner kroner
2015:	42,4 millioner kroner

Det fiskes på tre ulike arter leppefisk: Bergnebb (*Ctenolabrus rupestris*), berggyllt (*Laheus bergylta*) og grønngyllt (*Symphodus melops*). I reguleringen av fisket etter leppefisk skiller det ikke mellom de ulike leppefiskartene. Det fiskes mest bergnebb (1,7 millioner stk) som er den minste av de tre aktuelle artene. Prismessig er det berggyllt som betales best, mens bergnebb kommer ut med lavest pris.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

I 2019 deltok 12 fartøy i vågekvalfangsten. Dette var ett fartøy mer enn året før. Norske fartøy kunne fange til sammen 1.278 vågekval, noe som var det samme antall som i 2018.

Totalkvote

Av totalkvota på 1.278 vågekval kunne 1.108 vågekval fanges i IWC områdene ESB, EW og EN (Svalbard, Norskekysten og Nordsjøen) og 170 vågekval i IWC område CM (Jan Mayen). Det ble ikke drevet fangst i område CM i 2019.

Fangstperiode

Fangsten kunne påbegynnes 1. april og ble stoppet med virkning fra og med 19. september 2019.

Regulering av fangst

I 2019 ble omsetningen basert på leveringsavtale inngått mellom fanger og kjøper før fangststart. Leveringsavtalen skulle inneholde fangst-/avtaleperiode, pris og kvantum. Det var videre presisert at ingen fartøy tillates å gå på fangsttur uten at skriftlig leveringsavtale forelå. Norges Råfisklag skulle være behjelpelig med å knytte kontakt mellom fanger og kjøper.

Omsetningen basert på leveringsavtale innebar at behovet for omsetningskvoter bortfalt. Dette gjaldt også bestemmelser knyttet til fangers kjøp av egen fangst, herunder begrensninger om at egen fangst må omsettes til eget kjøperfirma.

Videre het det at Råfisklaget ville følge utviklingen nøye, med forbehold om at omsetningsreguleringer kunne bli innført på kort varsel hvis situasjonen skulle tilsi det. Fartøy måtte være påmeldt hos Norges Råfisklag, med orientering om planlagt tidspunkt for fangststart. Påmelding ble knyttet opp mot leveringsavtale.

Fangst

Det ble i 2019 fanget til sammen 429 vågekval, mot 454 i 2018.

Fangst av vågekval fordelt pr. måned

År	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Total
2019	21	77	234	23	61	13	429
2018	20	143	145	84	61	1	454

Minstepris

Minsteprisen på kvalkjøtt til konsum ble satt til kr 35,50 fra og med 18. mars 2019. Prisen på kvalspekk og finner ble holdt på kr 0,01 pr. kg.

Tabell 57: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2010–2019 (tonn og tusen kroner)

Norges Råfisklag	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum kjøtt	530	549	523	724	871	794	696	503	557	421
Kvantum spekk	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0
Sum kvantum	530	549	523	737	871	794	696	503	557	421
Verdi kjøtt	17.051	17.562	17.803	24.682	29.498	27.164	24.179	17.695	19.293	14.868
Verdi spekk	0	0	0	38	0	0	0	0	0	0
Sum verdi	17.051	17.562	17.803	24.720	29.498	27.164	24.179	17.695	19.293	14.868
Landinger Norges Råfisklag (stykk)	397	453	387	523	635	597	526	381	417	309

Tabell 58: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2010–2019 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvalkjøtt til konsum	31,50	31,50	32,00	35,00 33,50 ¹	35,00 33,50 ²	33,85	34,85	34,85	35,35	35,50

1) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2013 satt til kr 35,00 t.o.m. 3. juni og kr 33,50 f.o.m. 4. juni og ut sesongen.

2) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2014 satt til kr 35,00 t.o.m. 2. juni og kr 33,50 f.o.m. 3. juni og ut sesongen.

Tabell 59: Nasjonale tall for fangst av vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2010–2019

Norge totalt:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nasjonal kvote (stk.)	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286	880	999	1.278	1.278
Nasjonal fangst (stk.)	468	533	465	594	736	660	591	432	454	429
Fartøy i fangst (stk.)	18	19	18	17	21	21	16	11	11	12
Kvantum kjøtt (tonn)	632	642	589	794	972	835	776	622	584	563
Gjennomsnittspris kjøtt pr. kg	32,06	31,94	33,83	34,57	34,19	34,48	35,34	35,49	35,55	36,94
Kvantum spekk (tonn)	0	0	0	38	0	0	0	0	0	0
Gjennomsnittspris spekk pr. kg (kr)	0	0	0	2,88	0	0	0	0	0	0
Kjøtt omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	530	549	523	737	871	794	696	503	557	421

Omsetning

I Råfisklagets distrikt ble det i 2019 omsatt 421 tonn kvalkjøtt til en førstehåndsverdi på 14,9 millioner kroner. Gjennomsnittsprisen ble kr 35,32 pr. kg. Omsetningen i andre salgslag utgjorde 148 tonn ombordprodusert til en førstehåndspris på kr 40,- pr. kg og en førstehåndsverdi på 5,9 millioner kroner.

Tre fartøy overtok og produserte egen fangst. Et av disse leverte utenom Norges Råfisklags omsetningsområde. 118 kval ble levert i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag. Også i 2019 ble det landet kvalkjøtt i Råfisklagets distrikt som ble ført med bil til annet fiskesalgslag for produksjon. Dette utgjorde 2 leveringer på ca. 22 tonn.

Merkevareforeningen Norsk Hval

Merkevareforeningen Norsk Hval ble stiftet 14. februar 2012. Det er etablert en merkevarelogo som er tatt i bruk av medlemmene. Et flertall av fangerne og kjøperne er medlemmer. Råfisklaget deltar i styret og bidrar med kontroll og revisjon av fangst og produksjon av kvalkjøtt som skal kvalitetsmerkes, samt med bistand til inntrekning av medlemskontingent.

Kystvakten

I 2014 ble det etablert et samarbeide med Kystvakten for at disse skulle være orientert om fangsten og forestående leveranser, dersom det skulle oppstå situasjoner med aksjonister. Det er et ønske fra næringen og kystvakten at denne kontakten videreføres.

Sjølprodusert tørrfisk

Produksjon

De siste årene har det vært en nedgang i kvantumet av sjølprodusert tørrfisk. Denne nedgangen fortsatte også i 2019. Årsaken til den generelle nedgangen i sjølproduksjonen av tørrfisk er problemfri avsetning for rå fisk og gode priser, og at fisken i stor grad leveres rund og dermed sparer fiskerne for arbeid med sløyning. Dette medfører at det de siste årene er blitt færre produsenter.

Omsetning

Totalt omsatt kvantum sjølprodusert tørrfisk endte på 108 tonn i 2019, noe som er en nedgang på 13 tonn fra 2018. I likhet med i 2018 er det størst nedgang i sjølprodusert

tørrfisk av sei. Årsaken er i hovedsak dårligere tilgjengelighet. Omsetningen gikk uten problemer i 2019. Ved årsskiftet regnet en med at det ikke var større kvantum sjølprodusert tørrfisk på lager. Torsk utgjorde vel 75 tonn tørrfisk. Vel 140 sjølprodusenter stod for disse leveransene, hvorav 23 hadde en omsetning av tørrfisk torsk for mer enn 100.000 kroner.

Prisforhandlingene for sjølprodusert tørrfisk medførte en økning i prisene for alle produkter med unntak av sei, offal, vrak og tørrhau av sei. For torsk rund prima økte prisene med kr 30 for størrelsen over 600 gram og for størrelsen 400-600 gram, og kr 15 for størrelsen 200-400 gram.

Antall involverte yrkes- og fritidsfiskere var i det enkelte år i perioden 2017-2019 henholdsvis 172, 155 og nå sist 146 i 2019.

Tabell 61: Minstepriser for sjølprodusert tørrfisk 2018 og 2019 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/sortering	2018	2019
Torsk, rund, prima over 600 gram	110,-	140,-
Torsk, rund, prima 400 - 600 gram	100,-	130,-
Torsk, rund, prima 200 - 600 gram	90,-	105,-
Andre sorteringer		
Torsk, splitt (prima) o/50 cm tørrfiskmål	112,-	135,-
Torsk, splitt (prima) u/50 cm tørrfiskmål	100,-	105,-
Torsk, rund b-kvalitet o/50 cm	72,-	90,-
Torsk, rund b-kvalitet u/50 cm	59,-	65,-
Torsk, splitt b-kvalitet	50,-	53,-
Torsk, frostskaadet (fosfisk)	50,-	53,-
Brosme, tørket	47,-	55,-
Sei, tørket	45,-	45,-
Hyse, tørket	45,-	50,-
Lange, tørket	47,-	50,-
Offal (sterkt kvalitetsforringet tørrfisk)	20,-	20,-
Vrak	16,-	16,-
Tørrhau av torsk (cuts)	10,-	13,-
Tørrhau av sei	6,-	6,-

Tabell 60: Omsatt kvantum av sjølprodusert tørrfisk 2015–2019 (tonn tørr vekt og kroner for tørrfisk)

Kvantum og pris	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum torsk	118	94	80	77	75
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	100,94	99,45	111,88	113,24	138,88
Kvantum sei	34	39	46	38	29
Gjennomsnittspris sei pr. kg	58,70	51,95	49,91	43,37	48,05
Kvantum annen fisk	14	11	7	6	4
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	58,06	54,06	48,81	47,43	51,22

Kontrollordninger

I 2019 har salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar vært nedfelt i kapittel 6 i fiskesalgslagsloven, havressurslovens § 48, landingsforskriftens § 20 om salgslagets kontrollansvar, forskrift om inndragning av fangst m.m. og Norges Råfisklags egne forretningsregler. Kontrollen omfatter vanlig ressurskontroll både hos registrerte kjøpere og fartøy som leverer sine fangster i Råfisklagets distrikt. Ressurskontrollen omfatter også kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagets egne bestemmelser. I 2019 var vi inne i femte år med pålagte oppgaver innen kvalitetskontroll.

I beretningsåret utgjorde avdelingen 8,8 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen til blant annet programmering og innfordringer i forbindelse med kvotekontrollen. I tillegg til dette brukes det personellressurser ved regionkontorene til blant annet kvote-informasjon til næringsaktørene.

Avdeling for ressurs og miljø

Viktige oppgaver for avdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontroll for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt.

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er Råfisklagets kontrollører fysisk til stede under landing av fisk. Her blir alle rutiner ved mottak av fisk kontrollert og det påses at kjøp/salg blir utført iht. gjeldende bestemmelser.

Avdelingen arbeider mye med forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i lagets distrikt. Avdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfryste reker.

Beretningsperioden

I beretningsperioden har avdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser, blant annet Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Mattilsynet og Justervesenet. Vi har faste samarbeidsmøter med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet hvor vi har felles utveksling av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en best mulig måte.

I ressurskontrollen brukes systemet for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for

strategisk risikovurdering av ressurskontrollen (NSRV). I tillegg er det tatt i bruk et nytt system for operasjonell risikovurdering med samhandling gjennom bruk av Barents Watch som arbeidsplattform.

Ved gjennomføring av ressurskontroll følger kontrollørene de vanlige fiskeriene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av sluttседdel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

Avdelingen har i beretningsåret fortsatt videreutviklet kvotekontrollen blant annet opp mot «mine sider» og varsling ved restkvoter. I tillegg arbeides det med å forbedre kvotekontrollen slik at man klarer å håndtere de spesialordningene som fremkommer i reguleringene og ulike dispensasjoner. Dette er et svært krevende arbeid ettersom det stadig gjøres endringer i kvotegrunlaget.

I beretningsåret har vi fortsatt arbeidet med kvalitetsfremmende tiltak i næringen. Arbeidet med Skreipatroljen er videreført, samt utarbeidelse av diverse informasjonsmaterieell.

Videre har vi i 2019 vært inne i femte året med kvalitetskontroll etter pålegg fra NFD. Under dette arbeidet har vi samarbeidet med både Mattilsynet og Nofima.

Styrets markedsmidler

Norges Råfisklag skal gjennom sine tjenester sikre fiskerens inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring, og en av salgslagets viktigste oppgaver er å bidra til en god og bærekraftig utvikling i næringa som kan sikre et konkurransedyktig marked for fiskerne. Dette gjøres blant annet gjennom styrets markedsmidler, en sum som hvert år settes av for å støtte prosjekter som direkte eller indirekte kan gi en merverdi eller øke salget av artene som omsettes i Råfisklaget. Dette gjøres i form av markedsaktiviteter, kvalitetshevende og kompetansehevende aktiviteter som også kan bidra til å styrke rennømméet til norsk fisk i inn- og utland, økt rekruttering til sjømatnæringen og økt sjømatkonsum hos barn og unge. Dette kan være aktiviteter knyttet til bærekraftig forvaltning, merkevarebygging, verdikjedeprojekter, studieturer, workshops, matsatsinger, aktiviteter som gir økt utnyttelse av restråstoff (biprodukter) eller stimulering for arter som står markedsmessig svakt, for å nevne noe.

Tabell 62: Kontrollomfang 2010–2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Seddelkontroll	146	120	106	99	54	46	48	71	59	3
Mottakskontroll	247	161	227	406	136	138	81	133	183	96
Vektkontroll	145	131	169	146	98	107	107	133	46	
Fullkontroll	144	126	96	30	188	222	279	276	324	293
Fangstkontroll			3	17	6	8	9	8	31	5
Kvalitetskontroll						291	188	216	302	375
Omsetningskontroll										1
Sum	682	538	601	698	476	812	712	836	945	773

* Fra 2019 er definisjonene og fordelingene på de ulike kontrolltypene endret fra tidligere år slik at de samsvarer med Fiskeridirektoratets definisjoner.

Hvert år er vi med på å sette kvalitetsarbeid på agendaen med prisen «Årets kvalitetsfisker». Prisen henger høyt og det stilles en rekke krav til de nominerte, både hvordan de håndterer fangsten, men også holdning og deres evne til å motivere og dra med andre. Det legges videre vekt på at vedkommende ser verdien av kvalitet og jobber kontinuerlig for å levere god fisk. I 2019 var det autolinebåten «O. Husby» fra Averøy som fikk prisen for sitt utrettelige kvalitetsarbeid. Kvalitetsarbeid og verdiskaping har en direkte kobling, og å sette fokus på kvalitet er av stor betydning for å opprettholde Norges sterke posisjon i utlandet.

Hvert år bidrar også Råfisklaget til en rekke festivaler og konferanser. Dette er viktige plattformer for formidling og kompetanseutveksling, og i 2019 ga Råfisklaget støtte til 12 forskjellige arrangementer, alt fra Buktafestivalen der vi har vært med å bygge en sterk sjømatprofil til TIFF (Tromsø Internasjonale Filmfestival) der vi blant annet har bidratt til «Barnas festivalkafé». Råfisklagets bidrag markedsføres under hashtaggen #sjømattilfolket.

Seimarkedet har de siste årene vært vanskelig og man har vært veldig avhengig av konvensjonellmarkedet. Norges Råfisklag gikk derfor inn med markedsstøtte til en seikampanje i regi av Norges sjømatråd i blant annet Spania hvor en ønsker å dra synergier av den suksessen en har hatt med skrei. Målet med kampanjen er å utvide markedet for sei og bygge opp et ferskmarked slik at seien har flere ben å stå på.

Et annet av de større bidragene var til Merkevareforeningen for Hval og deres 2-årige prosjekt for å fremme norsk hvalnæring. Dette prosjektet er finansiert av Råfisklaget sammen med Nærings- og fiskeridepartementet, Norges Sildesalgslag med flere, og går hovedsakelig ut på aktiviteter rettet mot sluttbruker for å øke konsumet av hval i Norge.

Markedsreiser for fiskere og fiskeindustrien har tidligere vært høyt prioritert. De siste årene har antall søknader gått ned. I 2019 støttet Råfisklaget en større markedsreise til Portugal hvor et tjuetalls fiskere deltok. Det ble også gitt støtte til en markedsreise til Sør-Korea for kongekrabbefiskere fra Finnmark.

Råfisklaget har også vært en årlig bidragsyter til Fiskesprell som er en satsning fra Norges sjømatråd for å øke sjømatkonsumet hos barn og unge ved å tilby kurs, materiell og støtte til barnehager og skoler.

Råfisklaget støttet også Tørrfisksommer i nord i 2019. Dette arrangementet har som formål å få tørrfisk på menyen, hvert år i uke 25 på serveringssteder i de tre nordligste fylkene. Bak prosjektet var et ønske om at lokalbefolkning og turister skulle få muligheten til å smake tørrfisk tilberedt i en rett. Det skulle også gi et innblikk i historien til tørrfisken og betydningen den har hatt for utviklingen av Nord-Norge.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Bruttoverdien av fangster fra norske fiskere som leverte fangst i Norges Råfisklags distrikt i 2019 og som ble behandlet gjennom oppgjørsordningen var nærmere 10 milliarder kroner.

Med innsendte sluttседler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre fiskernes økonomi og likviditet, og sikrer like leveringsvilkår og oppgjørsvilkår for alle. Oppgjørsordningen bidrar også til like betingelser og like konkurransevilkår for industrien.

Kredittiden overfor fiskekjøperne er 14 dager. Reell kredittid er normalt lengre, mye på grunn av lageroppbygging og produksjonstid. Dermed oppstår det normalt sett et likviditetsbehov i Råfisklaget når oppgjør skal foretas til fiskerne. Imidlertid har all fersk omsetning og utsending av ferske produkter ut i markedet, bidratt til en større omløpshastighet av kapitalen. I vintersesongen, når omsetningen er størst, har fiskekjøperne gjennom denne likviditetsforbedringen foretatt betaling av utestående før forfall og dermed bidratt til å holde omsetningen og oppgjørsordningen i gang uten større avbrudd.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Dersom fiskekjøperen kommer i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag.

I rutinen for oppgjør tilbys det betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Fiskere kan inngå avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Det må da utstedes en transporterklæring som hentes fra Råfisklagets web-sider. Denne sendes inn til Råfisklaget som gjennomfører trekkene. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Med omsetning på over fem hundre millioner pr. uke og at Norges Råfisklag erfaringsmessig klarer å opprettholde utbetaling innen 15 dager til fisker, så tydeliggjør dette behovet for god egenkapital og likviditet.

Råfisklaget utvikler stadig elektroniske løsninger for effektivt å håndtere den stadig økende informasjonsmengden, og ikke minst økte krav til kvalitet, sikkerhet, hurtighet og service. Et effektivt transaksjonssystem gir fordeler både for fiskere, kjøpere og forvaltningen, og vil gi Råfisklaget gevinst i form av sikrere og raskere oversikt over omsetningen. Videre vil denne utviklingen kunne forbedre oppgjørsordningen og skape en teknologisk

plattform for nye tjenester til nytte for fiskerne og fiskerinæringen.

Det elektroniske systemet for innsending av sluttседler - «Seddel-på-sekundet» fungerer meget godt. Gjennom dette systemet blir sluttседdelen registrert, kontrollert og innsendt i sann tid direkte fra kaikanten og umiddelbart etter at leveransen har funnet sted. Dette gir raskere oppdatering av informasjonen om fangsten i leveringsøyeblikket, og som følge av dette, legges det til rette for bedre kontroll med utestående og garantier, raskere oppdatering av kvoteopplysninger og sikrere transaksjons-håndtering. Dette vil også kunne medføre endret krav til sikkerhetsstillelse for kjøp av fisk som er til fordel for fiskeindustrien. Alternative sikkerhetsstillelser vurderes løpende i forhold til risiko og pris. Norges Råfisklag har vaktordninger utenfor normal kontortid som bidrar til et høyt servicenivå både for fiskere og fiskekjøpere.

Norges Råfisklag foretar innberetning av fiskeres inntekt til skatteetaten med bakgrunn i forskrift. Dette innebærer at skatteetaten kan forhåndsutfylle sjømeldingene for fiskerne samt at de kan utveksle informasjon om utenlandske fiskeres omsetning gjennom Norges Råfisklag over landegrensen.

Eiendomsdrift

Gjennom sitt heleide datterselskap Fiskernes Hus AS eies og forvaltes sentralt beliggende eiendommer i Tromsø og Svolvær.

I 2019 ble 3 eiendommer i Tromsø sentrum solgt.

Eiendommene var organisert i egne selskap, og gjennomføringen av salget ble foretatt gjennom aksjesalg.

I Tromsø eies bygget Kystens Hus på vel 12.000 kvm. Driften av eiendommen går veldig bra. Utleiegraden er på 100 % og det er mange store leietakere med langsiktige kontrakter. Norges Råfisklag har hovedkontor i Kystens Hus. Norges Råfisklag eier 70 % av eiendommen ved utgangen av 2019. Det er inngått avtale om oppkjøp av de resterende 30 % i 2021. Kystens Hus inneholder kontorlokaler, restaurant, matbutikker og formidlingsområde og skal fremstå som et nasjonalt kyst- og sjømatsenter med leietakere som er sentrale og viktige aktører på kysten.

Det er etablert et opplevelses- og formidlingssenter for kysten og kystens næringsliv. Dette arbeidet ble langt på vei gjennomført ved utgangen av 2018. For å realisere denne aktiviteten har Stiftelsen Kystens Hus mottatt både private og offentlige midler. Norges Råfisklag markedsfører fiskerinæringen gjennom dette opplevelsessenteret. Akvariet, som er en del av opplevelsessenteret, ble endelig ferdigstilt for reåpning i begynnelsen av 2019.

I Svolvær eies bygget Fiskergata 22 på ca. 4.200 kvm. Råfisklagets regionskontor har sine lokaler i Fiskergata 22. Bygningen fremstår som et moderne, stilrent bygg som det legges merke til i sentrum av Svolvær. Utleiegraden er økt gjennom 2019, og det er også innledet forhandlinger om økt utleie i løpet av første halvår 2020. Driften av eiendommen har gitt et lite underskudd i 2019, men er forventet å balansere eller gå med et lite overskudd i 2020.

Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs

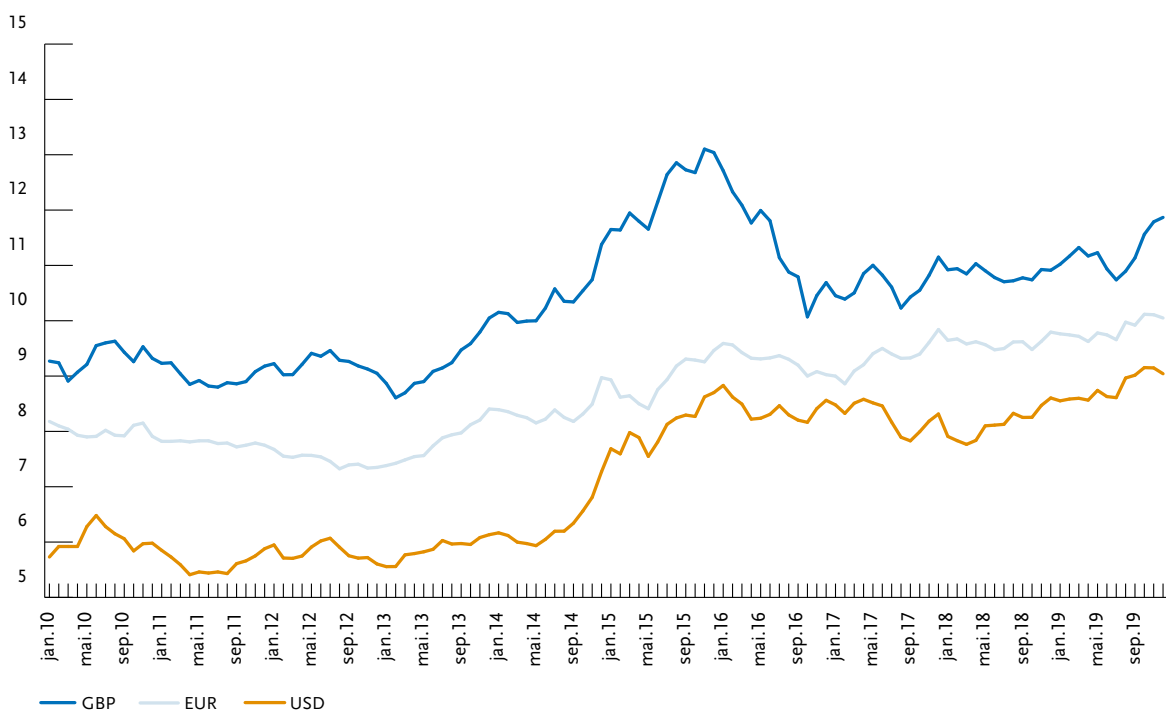

Diagram 24: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2010–2019 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

eiendomsforvalter. Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene fremstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige i markedet.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent Råfisklagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og hvilken risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning over tid gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklasser med stor spredning av risiko.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne kunne bli skiftet ut med annen forvalter. Lagets egen forvaltning legges ned ved at verdipapirene realiseres når kursene tilsier dette.

Til hvert styremøte fremlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene framover i finansmarkedet. I tillegg vurderes det endringer av finansstrategien løpende i takt med hendelser og trender i finansmarkedet samt lagets egen risikoprofil.

Europakontoret

Styret godkjente i 2010 forslag til partneravtale med Nord-Norges Europakontor i Brussel. Avtalen ble i 2011 inngått for 3 år, og den ble i 2018 forlenget i ytterligere 2 år. Kontoret eies av Troms og Finnmark og Nordland Fylkeskommuner og har som oppgave å styrke kompetansen innenfor de politiske prosesser i EU, innhente informasjon, formidle informasjon og legge til rette for møter og arrangementer. Interessen for Råfisklaget er først og fremst å få kjennskap til fiskeripolitiske forhold som kan ha konsekvenser for norsk fiskerinæring samt bringe inn kunnskap om våre rammebetingelser og forvaltningsmessige forhold til det politiske miljøet i EU.

Gjennom Europakontoret får Råfisklaget oppdateringer om saker som diskuteres i EU med relasjon til fiskeriene.

Informasjonsvirksomhet

Informasjonsvirksomheten i Råfisklaget har for en stor del vært knyttet til formidling og presentasjon via følgende tjenester og aktiviteter i 2019:

• Webstedet www.rafisklaget.no

Nyheter, statistikk, ukentlige fangstrapporter, regelverk, pressemeldinger m.m. Vi har egne påloggbare sider med personlig og detaljert informasjon til fiskere og fiskekjøpere.

• Sosiale medier @rafisklaget #sjømattilfolket #norskvillfisk

Daglig kommunikasjon og publisering via Råfisklagets kanaler på Facebook, Instagram og Twitter. Det publiseres en blanding av nyheter, hva som skjer og forhold som er nyttig å vite, med et fokus på næringa, kysten og Råfisklaget. Ofte kombineres dette med henvisning til oppslag på www.rafisklaget.no. Innhold tilpasses den enkelte kanal og brukergruppe.

Råfisklaget etablerte høsten 2015 egne sider på Facebook. Gjennom aktiv og strategisk bruk av denne kanalen, passerte vi i løpet av 2016 over 6.000 følgere. Ved utløpet av beretningsåret 2017 og 2018 hadde antall følgere på Facebook passert henholdsvis 11.000 og 13.000, og i 2019 passerte vi 15.000.

I 2019 nådde vi nesten 100.000 personer med det innlegget på Facebook som hadde størst rekkevidde. Det ble delt 20.200 ganger. Innleggene tidligere år med størst rekkevidde og flest delinger, var i 2017 da vi med ett innlegg nådde 535.000 personer og ble delt 57.800 ganger og i 2016 da vi med ett innlegg nådde 244.000 personer og ble delt 62.000 ganger. Det sistnevnte har gått verden rundt og «lever» fortsatt.

Instagram er den kanalen hvor vi har mest direktekontakt med næringsaktørene, spesielt fiskere. Aktørene poster bilder og film og holder oss daglig oppdatert om det som opptar dem i utøvelse av yrket. Råfisklagets følgere på Instagram var 31.12.2017 nesten 4.500 og har vokste jevnt og trutt til 5.300 ved utløpet av 2018 og 6.500 ved utløpet av 2019.

På twitter publiseres mest nyheter, med link til saken på web. Det foregår også debatt om aktuelle tema. Denne kanalen brukes mest av journalister og politikere, og innholdet blir derfor tilpasset denne brukergruppen. Våre følgere på twitter 31.12.2017 var nesten 3.000 og har økt til 3.050 ved utløpet av 2018 og 3.100 ved utløpet av 2019.

• Årsberetning

Styrets beretning, regnskap, rapport fra årsmøte og detaljert informasjon fra virksomheten på kysten, brutt ned på enkeltområder og enkeltarter med underbyggende statistikk og fakta.

• Presentasjoner

Innlegg og presentasjoner på møter og konferanser med fiskere, kjøpere og andre næringsaktører, samt innlegg som del av programmer for besøkende fra inn- og utland.

   @rafisklaget #sjømattilfolket
www.rafisklaget.no

Informasjonsteknologi

Råfisklaget har gjennom 2019 fortsatt sin flytting av data og tjenester til skyen. Teknologien er etter hvert så kompleks og kostbar at bare de store ressurs- og tjenesteleverandørene kan levere varige og sikre løsninger med løpende oppgraderinger. Internt i Råfisklaget har vi fulgt opp med kompetanseheving på bruk av disse nye metodene og verktøyene. Vi ser allerede at vi som tjenesteleverandør til fiskerne og fiskekjøperne også blir mer robust. Vi har blant annet sikker tilgang til våre data og systemer fra hvor som helst og kan bistå våre kunder bedre – også i unntakssituasjoner. Kundene på sin side får også stadig nye tjenester tilgjengelig på Minside og kan oppdatere seg selv på status når de har tid og anledning uansett når på døgnet. Råfisklaget startet i 2019 et omfattende arbeid med langsiktig digital utvikling mot strategiske mål med kunde verdi i fokus. Arbeidet har allerede gitt oss både verktøy og metodikk for utvikling av tjenester mot mål opptil 10 til 15 år fram i tid.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud.

I slutten av 2018 ble hovedbankforbindelsen til Norges Råfisklag endret fra Danske Bank til Sparebank1 Nord-Norge. Dette medførte at Råfisklagskortet i 2019 ble levert av ny hovedbankforbindelse. Samarbeidspartnerne, Sparebank1 Nord-Norge, Telenor, Telehuset, Circle K og Norsk Folkehjelp bidrar til kortets attraktivitet.

Når sluttседdel er innsendt fra kjøper, utløses normalt en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende

utbetalingsbeløpet. Denne kreditten kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fisker vil dermed ha verdien på sluttседdelen disponibel allerede påfølgende virkedag etter leveranse, 14 dager før endelig oppgjør finner sted. Løsningen med disponibelt beløp på nytt Råfisklagskort vil ikke bli klar før i 2020.

Rentenivået på Råfisklagskontoene var ved utgangen av året 1,8 %. Samlet saldo på alle kontoene var omlag 460 millioner kroner pr. 31.12.2019. Antall konti var 650.

Valg og oppnevninger til tillitsvern

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2019 foretatt valg og oppnevninger til tillitsvern i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styrever, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa står bak i beretningen.

Årsmøtet 2019

Foto: Thor E. Kalsaas

Norges Råfisklags 81. ordinære årsmøte ble avholdt 14. og 15. mai 2019 på Radisson BLU Hotel i Tromsø. Årsmøtet møtte med 46 delegater fra regionale fiskarlag i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåt og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg til styre, kontrollkomité, statens kontrollør og revisjon deltok representanter for unge fiskere og gjester fra myndighetene, fiskeriorganisasjonene og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

Utenom ordinære årsmøtesaker ble følgende saker behandlet:

Råfisklagets framtidige rolle i arbeidet med å forebygge og kontrollere brudd på fiskerilovgivningen

Innledere: Statssekretær Roy Angelvik, førstestatsadvokat Lars Fause, fiskeridirektør Liv Holmefjord og adm. direktør Svein Ove Haugland.

Etter debatt ble følgende enstemmige vedtak fattet:

Årsmøtet tar innleggene fra statssekretær Roy Angelvik, førstestatsadvokat Lars Fause, fiskeridirektør Liv Holmefjord og adm dir Svein Ove Haugland til orientering.

Som markedsorganisasjon er det helt sentralt for Norges Råfisklag å bidra til mest mulig like konkurransevilkår i vår råvaremarked. Evnen til å kontrollere at våre egne bestemmelser blir fulgt har derfor vært helt avgjørende for organisasjonen i hele vår historie. Fra slutten av 1980-tallet har også

salgslagene fått en sentral rolle i utøvelsen av ressurskontrollen i Norge i tett samarbeid med Fiskeridirektoratet. Med dagens komplekse reguleringsordninger ville det ikke vært mulig å drive en effektiv kvotekontroll uten salgslagenes medvirkning med blant annet full integrasjon mot oppgjørssystemet og pengestrømmen.

De senere år har oppfølgingen av forskjellige miljømerkeordninger også blitt stadig viktigere.

I tillegg er Råfisklaget inne i en fem års prøveperiode med kvalitetstilsyn for landinger som foretas i Nordland, Troms og Finnmark. I kvalitetsarbeidet bidrar vi også med ressurser til forskjellige kvalitetsmerkeordninger som for eksempel oppfølging av standarden for merkevaren SKREI.

Råfisklagets kontrollfunksjon er med andre ord omfattende og sammensatt og det må legges stor vekt på å utvikle disse i takt med våre overordnede målsetninger og fiskerinæringens forventninger. Årsmøtet vil i denne sammenhengen legge vekt på at Råfisklaget skal:

- Bidra med god og ryddig informasjon til fiskerne og fiskeindustrien om gjeldende regelverk og reguleringer.
- Videreutvikle gode informasjonssystemer for å sikre at fiskerne og fiskeindustrien til enhver tid er oppdatert på utviklingen i fisket for eget fartøy og virksomhet.
- Bidra til å styrke registerkvaliteten fra Fiskeridirektoratet og andre offentlige myndigheter for å skaffe best mulig datagrunnlag for utøvelse av fiske og kontroll.
- Videreutvikle samarbeidet og samordningen med øvrige

- kontrollinstanser som Fiskeridirektoratet, Kystvakta og Mattilsynet for mest mulig effektiv total ressursutnyttelse.
- Videreutvikle analysemetoder og -kapasitet for å kunne målrette kontrollaktivitetene.
 - Bidra i utviklingsarbeid knyttet til forenkling av regelverk og effektive kontrollmetoder.
 - Bidra til at kvalitetstilsynet etableres som permanent ordning, styrke kapasiteten på dette området og arbeide for at dette blant annet kan finansieres med inntrukne midler som øvrig kontroll.
 - Opprette et dialogforum med organisasjonene fra kjøper-siden. Dialogforumet skal ha som hovedoppgave å komme brudd på fiskerilovgivningen på første hånd til livs.
 - Utarbeide mulighet for elektronisk signatur av sluttsetter for å forebygge brudd på regelverket.

Virksomhetsrapport 2018.

Pris og markedssituasjonen 2019.

Innledere: Avdelingsdirektør Charles A. Aas og omsetningsjef Willy Godtliebsen.

Etter debatt ble følgende enstemmige vedtak fattet:
 Årsmøtet tar innledningen fra avdelingsdirektør Charles A. Aas og omsetningsjef Willy Godtliebsen til orientering.

Beretningsåret 2018 ble nok et godt år for fiskerne som omsetter sine fangster gjennom Råfisklaget. Med 12,7 milliarder kroner fikk vi den høyeste totalverdien i lagets omsetning noensinne.

For den norske flåten endte totalverdien på 10,6 milliarder kroner. Med det ble 2018 det femte året på rad med tidenes høyeste omsetningsverdi for den norske flåten, så man kan trygt slå fast at man er inne i en historisk god konjunktur for fiskerinæringen. Økte rekelandinger og oppgang i prisen for viktige fiskeslag fra den norske flåten bidro til den positive verdiutviklingen. Økt etterspørsel etter fisk og skalldyr samt den gunstige valutasisituasjon er en sterkt medvirkende årsak til de økte verdiene de siste årene.

Årsmøtet ber styret prioritere arbeidet med å videreutvikle Råfisklagets tjenester til beste for fiskeflåten og fiskerinæringen. Årsmøtet vil særlig legge vekt på følgende innsatsområder:

- Videreutvikling av Råfisklagets omsetnings- og oppgjørstjenester for å sikre effektive og tidsriktige tjenester som skal bidra til at mest mulig råstoff er tilgjengelig i et velorganisert råvaremarked.
- Videreutvikle og evaluere bruken av dynamiske minstepriser.
- Videreutvikle systemene for ressurs- og omsetningskontroll for å bidra til å sikre kontroll med ressursuttaket og mest mulig like konkurransevilkår for alle aktører på sjø og på land.
- Fullføre og evaluere prøveordning med kvalitetskontroll i regi av Råfisklaget samt på andre måter bidra til en positiv utvikling av kvaliteten på norsk fisk.
- Aktivt bidra til å finne effektive løsninger for innveiling, omsetning og kontroll i mottaket av rund torsk i dialog med myndighetene og næringsaktørene.

- Sikre fortsatt høyt engasjement i Råfisklagets markedsarbeid gjennom bruk av egne midler og deltakelse i aktuelle prosjekter.
- Styrke dialogen med den utenlandske fiskeflåten for å sikre fortsatt høyt nivå på landingene fra denne flåten.

Vedtektsendringer

Gjennomgang av saksfremlegg og vedtak ved juridisk rådgiver Gerd Kristoffersen.

Etterfølgende vedtekter ble enstemmig vedtatt. Endringene er understreket. Se også understreket tekst i parentes som viser det som er fjernet og tidligere tekst som er byttet ut.

§ 1 Organisasjon

Foretaket er et samvirkeforetak og foretakets navn er Norges Råfisklag SA. Foretaket driver sin virksomhet med hjemmel i fiskesalgsloven.

§ 3 Formål

Ved organisert førstehåndsomsetning av (Fjernet: «råfisk og») viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Ønsker foretaket å drive virksomhet som ikke er direkte organisering av førstehåndsomsetningen av (Fjernet: «råfisk og») viltlevende marine ressurser etter fiskesalgslova, skal dette skje gjennom egne selskap.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Nordmøre til og med Finnmark til grensen mot Russland eller slik grensen til enhver tid fremgår av forskrift i medhold av fiskesalgslova.

§ 11 Vedtektsendringer

Vedtektsendringer, herunder også endringer av fastsatte avgiftssatser jf. § 17, 4. ledd, (Tidligere: «ref § 18 4. ledd») kan besluttes av årsmøtet med 2/3 flertall av de møtende.

Vedtektsendringer som innebærer

1. vesentlige endringer av formålsbestemmelsene,
2. mer tyngende forpliktelser for medlemmene,
3. skjerpning i plikten til å gjøre innskudd i foretaket,
4. innføring av omsetningsplikt med foretaket eller vesentlig skjerpning av slik plikt, eller
5. avgrensinger i retten til å tre ut,

krever tilslutning fra minst fire femdel av de stemmene som er gitt.

(Fjernet: «Vedtekter og vedtektsendringer skal godkjennes av ansvarlig departement.»)

§ 14 Styrets oppgaver

Styret plikter å:

1. forestå forvaltning av foretaket i samsvar med vedtekter og årsmøtets vedtak.
2. utferdige forretningsregler etter fiskesalslagslova § 10. (Tidligere: «kapittel 3»)
3. ansette daglig leder samt bestemme vedkommendes lønnsvilkår og utarbeide arbeidsinstruks.
4. påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.
5. bestemme plasseringen av foretakets regionkontorer.
6. bestemme hvem som skal forplikte foretaket, samt meddele prokura.
7. bestemme tid og sted for neste ordinære årsmøte.
8. bestemme priser og oppgjørsregler.
9. oppnevne valg- og lønnsnemnd etter innstilling fra eierorganisasjonene. Valgnemndas/lønnsnemndas medlemmer skal være årsmøtereprerentanter. (Tidligere: «representanter til årsmøtet»)
10. gjennomføre valg av årsmøtereprerentanter blant direktemedlemmer når det er grunnlag for det, jf. § 6, 2. ledd, e. (Tidligere: «blant direktemedlemmer til årsmøtet»)
11. oppnevne et arbeidsutvalg blant sine medlemmer. Arbeidsutvalget skal bestå av 3 til 6 medlemmer. Arbeidsutvalget kan føre forhandlinger og treffe beslutninger i forbindelse med styrets oppgaver etter pkt. 8 og etter fiskesalslagslova §§ 10, 11, 13 og § 14. Arbeidsutvalget kan også beslutte om det skal foretas inndragning, jf. fsl. § 21, og om det skal foretas anmeldelse ved brudd på fiskesalslagsloven, jf. fsl. § 22. (Tidligere: «til å føre forhandlinger i forbindelse med styrets oppgaver etter pkt 8 og etter fiskesalslagslova §§ 11, 13 og § 14») Styrets leder og nestleder skal være medlemmer av arbeidsutvalget. Det skal føres protokoll fra arbeidsutvalgets møter.

Styret er ikke berettiget til å fatte vedtak eller på annen måte utøve tiltak som hører under årsmøtets kompetanse, med mindre det følger av samvirkeoven.

§ 16 Tillitsvalgte og ansatte

Årsmøtets representanter, styrets medlemmer og kontrollkomitéens medlemmer kan ikke ha majoritetsinteresser eller kontroll over virksomhet som kjøper fangst av foretaket for tilvirking, omsetning eller eksport. Egenovertakelse og sjøtilvirkning (Tidligere: «Tilvirking av egen fangst») omfattes ikke av denne bestemmelsen.

Daglig leder og øvrig ledelse må ikke drive eller være medinteressert i noen forretning som kjøper fangst av foretaket for tilvirking, omsetning eller eksport. Denne bestemmelse gjelder likevel ikke for oppdrag som nevnte tillitsmenn velges eller oppnevnes til av foretaket eller av organisasjoner eller av selskap som foretaket er tilsluttet eller har eierinteresser i.

Bestemmelsen er heller ikke til hinder for at tillitsvalgt i foretaket velges til tillitsverv i fiskersamvirkelag personen er medlem av.

§ 17 Andelskapital og avgiftssatser

Foretakets andelskapital tilveiebringes av de regionale fiskarlag som deltar i valg av årsmøtet samt av Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåt og Norges Kystfiskarlag. Fylkesfiskarlagene, Sjømannsforbundet og Norges Kystfiskarlag innbetaler kr 500,- for hvert påbegynte 1.000 medlemmer som driver fiske. Grunnlaget er hver av eierorganisasjonenes godkjente medlemsfortegnelse pr 31/12 hvert år. (Tidligere: «regnet etter en av Norges Fiskarlag, Norsk Sjømannsforbunds hovedkontor og Norges Kystfiskarlag hver for seg godkjent medlemsfortegnelse pr. hvert års 31/12») Fiskebåt innbetaler en andelskapital tilsvarende 2 - to- ganger den til enhver tid beregnede for Norsk Sjømannsforbund. Det skal ikke innbetales ytterligere andelsinnskudd.

Andelsinnskudd skal ikke forrentes.

Innbetalt andelsinnskudd betales tilbake ved utmelding.

Til dekning av foretakets utgifter innkrever foretaket avgift etter fsl. (Tidligere: «fiskesalslagsloven») § 9. Avgiften beregnes fra brutto salgsverdi med følgende satser for de viltlevende marine ressurser som omfattes av foretakets omsetning, jf. havressursloven § 3, 1. ledd (Tidligere: «iffr § 3 i havressurslova»):

- 0,90 % for ferske produkter
- 0,69 % for ombordfryste produkter, sjøtilvirkede produkter, ombordfryste rå produk-ter for produksjon på land, fryste produkter pakket for konsum og halvfabrikat for videreforedling i land.
- 0,28 % for ombordtilvirket fryst fiskefilet og farse, ombordtilvirkede fryste produkter av småkval i forbrukerpakninger på inntil 1/2 kilo og skaldyr i forbrukerpakninger på inntil 1 kilo, renpillet muskel/rogan av bløtdyr, ombordpillede reker samt for ombordfryste seksjoner av snøkrabbe og kongekrabbe.

For fangster tatt på fjerne farvann, og der fangsten landes/omsettes i utlandet, kan styret i helt spesielle tilfeller fastsette en lavere lagsavgift enn de generelle satsene. Denne adgangen gjelder kun for arter og produkter som ikke er i konkurranse med arter og produkter som geografisk og markedsmessig er en del av det normale omsetningsbildet for fiskere i Råfisklagets distrikt.

Utover innkrevet avgift i henhold til fiskesalslagslova § 9 skal medlemmene ikke betale medlemskontingent.

Årsmøtet kan etter forslag av styret innkreve en ytterligere avgift og bestemmer i tilfelle dens størrelse.

Foto: piola666, istockphoto

Tabell 63: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt i kvantum rund vekt og verdi 2010-2019 (tonn og 1000 kr)

Varesort	2010		2011		2012		2013		2014	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk	313.957	2.991.596	362.410	3.875.680	377.983	3.844.539	482.149	3.875.277	532.494	4.790.669
Hyse	122.459	888.873	153.416	1.133.457	161.320	1.193.764	95.900	893.305	91.947	1.033.061
Sei	116.480	661.673	88.602	584.573	96.061	635.016	82.336	472.257	80.148	556.365
Lange	4.248	29.542	3.600	27.225	3.989	31.517	4.115	27.737	3.925	26.014
Brosme	4.816	30.662	4.295	28.459	5.275	34.747	3.830	22.612	3.607	21.577
Lyr	764	8.187	541	5.913	497	5.486	449	4.369	533	5.535
Kveite	1.571	50.170	1.596	53.954	1.812	62.211	1.667	58.430	1.965	75.932
Blåkveite	8.021	137.575	8.961	166.750	11.487	214.178	10.918	175.863	12.953	219.093
Flyndre	580	4.169	426	3.092	472	3.359	485	3.253	1.204	6.795
Skate	112	272	121	277	171	196	239	180	221	121
Flekksteinbit	2.658	19.346	3.998	34.780	3.669	31.678	5.366	39.964	3.709	27.925
Gråsteinbit	1.093	6.043	1.091	7.021	1.066	6.639	745	4.139	797	4.727
Blåsteinbit	1.516	2.965	1.208	4.027	2.181	5.159	3.357	8.550	2.061	3.739
Breiflabb	4.678	91.139	4.547	94.213	3.211	64.779	2.446	48.710	1.159	23.869
Uer	7.941	68.954	2.729	28.077	4.154	39.179	3.788	32.820	3.272	30.462
Snabeluer	1.128	6.997	3.601	31.776	1.015	6.230	1.271	6.930	8.197	72.773
Kvitlaks	10.259	28.997	10.115	37.521	10.713	33.917	10.773	33.746	9.656	30.602
Pigghå	170	1.134	77	506	93	561	62	339	112	765
Leppefisk	84	31.381	109	36.610	89	29.048	91	33.202	132	49.939
Lysing	209	2.559	218	2.443	275	2.695	235	2.037	373	3.140
Rognkjeks	0,04	2	-	-	11	21	-	-	-	-
Diverse fisk	700	647	804	680	771	758	1.353	621	1.406	416
FISK I ALT	603.444	5.062.883	652.465	6.157.034	686.315	6.245.677	711.575	5.744.341	759.871	6.983.519
Restråstoff	15.565	93.919	16.644	89.182	16.990	82.980	19.029	86.870	21.370	79.422
Reker	20.553	316.547	24.884	442.170	18.500	355.871	11.898	267.745	17.619	457.042
Kongekrabbe	1.931	89.386	1.785	153.560	1.436	118.106	1.324	81.414	1.695	133.678
Snøkrabbe	-	-	-	-	2	2	174	2.354	4.087	106.266
Taskekrabbe	4.438	33.712	3.884	32.085	3.379	29.912	3.517	32.562	2.913	29.055
Karnskjell	748	15.813	739	15.489	676	14.471	678	14.162	748	16.768
Krill	115.257	36.693	79.157	25.735	105.397	33.510	123.805	44.159	166.722	59.356
Diverse skall- og bløtdyr	106	4.823	195	6.598	128	5.635	382	7.737	331	4.180
Småkval (vågekval)	531	17.051	549	17.562	523	17.803	737	24.720	871	29.498
Sel	-	-	-	-	88	1.012	271	3.062	165	1.977
Alger (tare)	2	10	79.288	14.725	74.690	13.997	93.303	18.743	103.236	23.119
TOTAL OMSETNING		5.670.837		6.954.140		6.918.976		6.327.869		7.923.880
INKLUDERT I TALLENE OVER:										
Sjøtilvirket tørrfisk	3.205	29.661	1.465	18.986	1.244	15.495	1.222	11.132	2.161	19.985
Sjøtilvirket saltfisk	7	77	5	71	4	47	6	60	9	86

Tabell 64: Minstepriser for utvalgte fiskearter sløyd uten hode 2010–2019 (kroner pr. kg)

Sortering	2010			2011			2012			2013			2014								
	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst					
Torsk	over 6,0 kg (6,5 kg)*	16,25	17,00	17,00	17,00	17,50	18,50	18,50	18,50	17,25	17,25	17,25	16,50	13,25	13,25	13,25	13,50	14,00	14,00	14,75	
	2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*	13,25	14,25	14,25	14,25	14,50	15,50	15,50	15,50	14,50	14,50	14,50	13,50	10,50	10,50	10,50	10,75	11,25	11,25	11,25	12,25
	1,0-2,5 kg*	11,25	12,25	12,25	12,50	12,75	13,50	13,50	13,50	12,50	12,50	12,50	11,50	9,50	9,50	9,50	9,75	10,25	10,25	10,25	11,00
Hyse	over 8 hg (ikke snørefanget)	7,50	7,75	7,75	8,25	8,25	8,50	8,50	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,75	9,25	9,25	10,00	
Sei	over 2,3 kg*	7,50	8,50	8,50	9,00	9,50	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	9,25	8,50	8,50	8,50	9,00	9,50	9,50	9,75	
	1,2-2,3 kg*	5,75	6,50	6,50	7,00	7,25	7,75	7,75	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	7,25	7,25	7,25	7,50	8,00	8,00	9,00	
Brosme	over 2,0 kg	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,50	

* Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en justering til 6,0 kg. Dynamiske minstepriser ble innført som en forsøksordning for torsk fra og med 3. oktober 2016. Tilsvarende ble innført for sei fra og med 30. januar 2017 og for hyse fra og med 17. desember 2018. Disse dynamiske minsteprisene blir kalkulert og fastsatt hver 14. dag. For å komme fram til sammenlignbare minstepriser som kan sees opp mot minstepriser tidligere år, er det gjort en gjennomsnittsberegning av de gjeldende dynamiske minsteprisene for torsk, hyse og sei avgrenset til månedene januar, april, juni og september. Det må tas hensyn til alle disse merknadene ved sammenligning av priser mellom ulike år.

2015		2016		2017		2018		2019		Varesort
Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	
471.652	5.650.295	480.592	6.788.369	469.941	7.266.317	436.687	7.588.655	387.428	7.874.432	Torsk
95.841	976.972	118.749	1.108.759	117.711	1.313.118	96.661	1.278.696	91.392	1.309.810	Hyse
80.973	690.568	100.452	830.371	105.494	705.878	128.971	806.782	109.453	814.350	Sei
3.715	26.257	4.105	31.704	3.976	34.035	4.602	41.123	4.834	46.119	Lange
4.731	33.847	6.137	44.007	5.143	36.609	5.225	39.095	5.924	47.728	Brosme
529	5.592	718	8.317	681	7.955	1.016	11.918	903	11.703	Lyr
2.037	87.502	2.558	110.197	2.434	105.595	2.413	105.222	2.835	122.496	Kveite
11.717	281.829	15.803	430.078	16.039	405.319	15.528	454.144	12.503	418.368	Blåkveite
889	4.779	1.360	5.562	788	5.140	1.128	6.349	1.084	9.406	Flyndre
414	145	495	240	781	291	698	543	1.000	498	Skate
3.181	21.324	3.398	22.941	4.196	33.314	3.352	33.647	3.393	37.411	Flekksteinbit
909	5.297	1.276	6.491	1.434	8.667	1.899	14.379	1.621	14.219	Gråsteinbit
2.957	6.433	3.423	6.972	2.941	5.066	3.080	7.931	3.038	9.511	Blåsteinbit
677	15.593	849	20.388	880	22.161	1.148	28.459	1.798	44.666	Breiflabb
2.678	29.382	5.062	50.161	5.505	55.899	5.141	59.868	5.792	69.116	Uer
11.990	101.138	13.396	100.224	12.399	98.305	17.000	154.809	15.774	118.067	Snabeluer
11.529	37.932	12.204	51.769	12.234	44.792	14.494	50.451	11.657	42.691	Kvitlaks
93	616	126	870	106	674	149	896	170	963	Pigghå
111	42.416	123	53.621	156	67.343	117	48.376	115	50.267	Leppefisk
272	2.441	409	4.375	361	3.886	252	3.110	387	6.175	Lysing
2	1.269	4	2.105	14	4.614	269	8.134	436	12.263	Rognkjeks
588	286	973	447	958	943	1.032	836	779	2.058	Diverse fisk
707.485	8.021.913	772.212	9.677.967	764.171	10.225.918	740.861	10.743.422	662.315	11.062.318	FISK I ALT
25.003	83.724	23.313	98.223	28.302	103.312	28.368	119.067	26.215	130.694	Restråstoff
33.796	1.027.732	25.310	713.455	16.720	436.034	35.642	1.101.192	38.001	1.021.366	Reker
2.175	186.600	2.639	332.187	1.944	290.774	2.311	390.991	1.727	302.767	Kongekrabbe
9.352	245.180	17.453	533.367	3.048	150.506	2.804	164.050	4.173	273.066	Snøkrabbe
3.322	34.738	3.689	38.678	3.937	42.178	4.721	52.372	3.904	47.068	Taskekrabbe
556	12.842	546	13.298	488	12.020	561	14.496	447	12.267	Kamskjell
169.143	60.089	187.740	66.778	202.434	72.098	247.797	88.056	250.814	109.740	Krill
650	6.260	1.119	11.831	1.393	12.823	1.918	20.477	1.066	19.774	Diverse skall- og bløtdyr
794	27.164	696	24.179	503	17.695	557	19.293	421	14.868	Småkval (vågekval)
-	-	-	-	-	-	69	1.416	153	3.860	Sel
108.253	25.299	111.652	28.195	110.130	28.700	123.783	33.128	121.714	33.353	Alger (tare)
9.731.541		11.538.159		11.392.057		12.747.962		13.031.142		TOTAL OMSETNING
INKLUDERT I TALLENE OVER:										
1.035	14.651	901	12.007	825	11.568	755	10.663	681	12.090	Sjøtilvirket tørrfisk
2	30	1	8	1	20	-	-	-	-	Sjøtilvirket saltfisk

2015		2016		2017*		2018*		2019*		Sortering
Vint.	Vår Som. Høst	Vint.	Vår Som. Høst	Jan. Apr. Jun. Sep.	Jan. Apr. Jun. Sep.	Jan. Apr. Jun. Sep.	Jan. Apr. Jun. Sep.	Jan. Apr. Jun. Sep.		
16,00	16,25 16,25 16,50	17,00 18,00 18,00	18,00 18,00 19,85	19,03 19,45 19,55	22,20 22,17 22,65	22,70 25,05 26,05	26,15 26,42	over 6,0 kg (6,5 kg)*	Torsk	
13,50	15,00 15,00 15,50	16,50 17,75 17,75	17,75 19,60 18,80	19,20 19,30 21,45	21,42 21,90 21,95	24,05 25,05 25,15	25,42	2,5-6,0 kg (-6,5 kg)*		
11,75	13,25 13,25 14,00	15,25 16,50 16,50	16,50 18,35 17,55	17,95 18,05 20,20	20,17 20,65 20,70	22,80 23,80 23,90	24,17	1,0-2,5 kg*		
10,00	10,50 10,50 10,00	9,25 8,50 8,50	8,50 8,50 8,50	8,75 8,75 9,25	10,25 10,25 10,25	11,25 12,10 12,35	10,10 11,58	over 8 hg (ikke snørefanget)	Hyse	
10,00	11,00 11,00 11,00	10,50 10,00 10,00	10,00 9,84 9,70	9,20 9,16 9,82	9,10 8,70 8,78	9,50 9,56 9,20	9,50	over 2,3 kg*	Sei	
9,00	9,50 9,50 10,00	9,50 9,25 9,25	9,25 8,84 8,70	8,20 8,16 8,82	8,10 7,70 7,78	8,50 8,56 8,20	8,50	1,2-2,3 kg*		
8,50	9,00 9,00 9,50	9,50 9,50 9,50	9,50 9,50 9,50	9,50 9,50 9,50	9,50 9,50 9,50	9,50 9,50 9,50	10,00	over 2,0 kg		Brosme

Tabell 65: Totalomsetning 1940-2019 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditalle er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745	400.946	402.503	407.512
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815	6.586.280	6.158.480	5.162.999
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvantum tonn	486.616	603.667	625.456	662.524	719.556	719.968	774.810	760.217	790.410	736.237
Verdi 1000 kr	5.670.837	6.954.140	6.918.976	6.327.869	7.923.880	9.731.541	11.538.159	11.392.057	12.747.962	13.031.142

Foto: Charles A. Aas

Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2019

Styrer

Catch Certificate SA:

Svein Ove Haugland
Vara: Tommy Nygård

CRISP (SFI):

Johnny Caspersen

Fiskernes Hus AS:

Tommy Nygård, styreleder
Svein Ove Haugland
Paul O. Jensen
Brita Åsheim Rasmussen
Lena Pettersen, daglig leder
Vara: Johnny Caspersen

Marinvest AS:

Johnny Caspersen, styreleder
Charles A. Aas
Benedicte Nielsen
Liv Inger Abrahamsen, daglig leder

Stiftelsen Kystens Hus:

Alf-Erik Veipe, styreleder
Tommy Nygård
Trygve Myrvang

Stortorget 1 AS:

Trygve Myrvang, styreleder
Tommy Nygård

Støttefondene for mottaksstasjoner:

Finnmark: Hans Petter Rasmussen
Troms: Jimmy Tøllefsen
Nordland: Kjell Bjørnar Bakken
Trøndelag: Bjørn Morvik

Råd/utvalg

Arbeidsmiljøutvalget:

Tommy Nygård
Lena Pettersen
Tove Isaksen
Kjell-Arne Pedersen

Norges sjømatråd:

Medlemmer av markedsgrupper:
Konvensjonell: Benedicte Nielsen
Hvitfisk: Charles A. Aas
Reker og skalldyr: Tor-Edgar Ripman
Miljø: Tor-Edgar Ripman

Fiskernes Ulykkeskasse:

Egil Berge (samarbeidsutvalget)
Kjell Bjørnar Bakken (styret)
Vara: Jan Erik Strøm

Norsk Villfisk:

Johnny Caspersen
Vara: Kjell Bjørnar Bakken
Svein Ove Haugland
Vara: Tommy Nygård

Informasjonsutvalget for reker:

Svein Ove Haugland, leder
Jan Roger Lerbukt
1.vara: Charles A. Aas

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Tommy Nygård
Vara: Liv Inger Abrahamsen

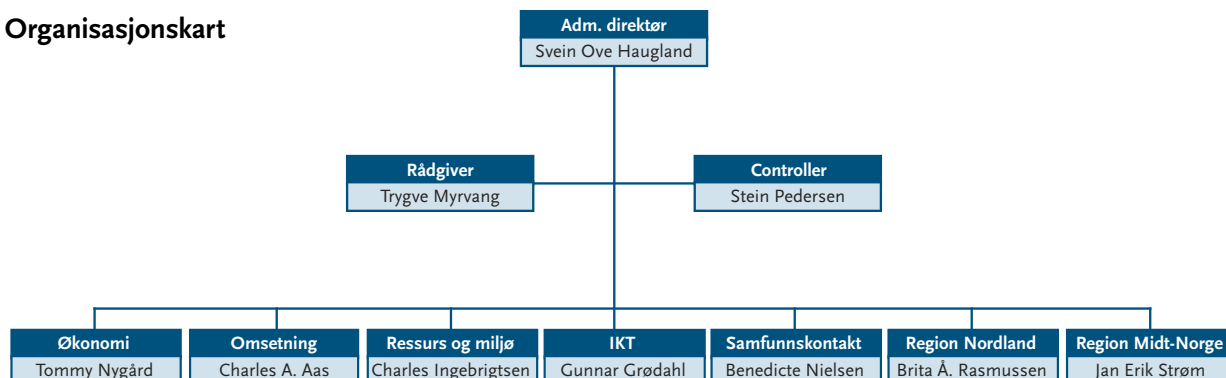
Merkevareforeningen Norsk Hval:

Brita Åsheim Rasmussen, styremedlem
Vara: Sara Izquierdo

Samvirkesenteret:

Gerd I. Kristoffersen

Organisasjonskart

Norsk sjømatnæring er en av landets største eksportnæringer. Næringa har en stolt historie og en fantastisk framtid. Norske fiskere og Norges Råfisklag er en viktig del av denne suksesshistorien.

I 2019 ble det i Norges Råfisklags område omsatt 1.086.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 13 milliarder kroner.

Norges Råfisklag er et av fem fiskesalgslag som i medhold av fiskesalgslagsloven tar hånd om viktige nasjonale oppgaver og organiserer førstehåndsomsetning av villfanget fisk og annen sjømat i Norge. Fire av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval.

Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag (SUROFI), Vest-Norges Fiskesalgslag og Fiskehav. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags område strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Norges Råfisklag driver en velfungerende og moderne markeds plass for bærekraftig villfanget sjømat. Råfisklaget sørger for effektiv omsetning av fangstene og garanterer fiskerne oppgjør. Gjennom dokumentasjon og ressurskontroll sikres trygg mat og god forvaltning av havets ressurser.

Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Norges Råfisklag tar på alvor.

   @rafisklaget #sjømattilfolket

www.rafisklaget.no

**NORGES
RÅFISKLAG**

Postboks 6162, Langnes
9291 Tromsø
Telefon 77 66 01 00
firmapost@rafisklaget.no
Organisasjonsnummer 938 469 148

